

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅದನ್ನು ಸರಿಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಸರ್ಕಾರ ಈಗಾಗಲೇ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದೆ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಇಲ್ಲಿನ ಸ್ಥಿತಿ ನೋಡಿದರೆ ಸರ್ಕಾರ ಇದೆಯೇ ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಸಭೆಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನೋಡಿದರೆ ಸರ್ಕಾರ ಬಿದ್ದು ಹೋಗಿರಬಹುದು ಅಥವಾ ಬೀಳುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿರಬಹುದೆಂದು ನನಗನಿಸುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಎ. ದೇಶಪಾಂಡೆ.—ಈಗ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮತಕ್ಕೆ ಹಾಕಿದರೆ ನಾವೇ ಮೆಚಾರಿಟೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದೇವೆ.

(ಗೊಂದಲ)

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಈಗ ಇದನ್ನು ಇಲ್ಲಿಗೇ ಮುಗಿಸೋಣ. ಮಾನ್ಯ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್ ಅವರು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ವ್ಯವಹಾರ ನಡೆಯಬೇಕೆಂದು ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಅದನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಕೂಡಾ ಒಪ್ಪುತ್ತದೆ. ಇದು ವಿಚಾರ ಒಪ್ಪತಕ್ಕ ವಿಷಯ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಕನ್ನಡದ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಏನು ಹೇಳುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಬೇಕು.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅಜೀಜ್ ಸೇಠ್ ಅವರು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕನ್ನಡ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆಂದು ತಾವೇ ಹೇಳಿದಿರಿ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಕನ್ನಡದ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ನಿಲುವು ಏನು? ಕಳಕಳಿ ಏನು ?

ಶ್ರೀ ಅಜೀಜ್ ಸೇಠ್.—ಕನ್ನಡದ ಬಗ್ಗೆ ಅಭಿಮಾನ ನಮಗೆ ಎಷ್ಟು ಇದೆಯೋ ಅದಕ್ಕಿಂತಾ ಜಾಸ್ತಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ಇದೆ. ಮತ್ತೆ ಏನು ಇವತ್ತು ಅಕಸ್ಮಾತ್ ಇಂಗ್ಲೀಷ್‌ನಲ್ಲಿ ಪರದಿ ಬಂದಿದೆ ಅದು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಾ ಇತ್ತು. ಪುಟ್ಟಿಟಗೋಸ್ಕರ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್ ಅವರು ಇಷ್ಟೊಂದು ಪಾರಾಡಿ ಈ ಮುಟ್ಟಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಾರೆಂದು ನಾವು ನೆನಸಿರಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ನನ್ನ ಹುಟ್ಟಿನಿಂದ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಪ್ರಚಾರ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಸಿಕ್ಕಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಾನು ಪ್ರಚಾರ ಪಡೆಯಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಇಡೀ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಕೊನೆ ಉಳಿದು ಇರುವವರೆಗೂ ನನ್ನ ಜೀವ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಮೀಸಲು ಎನ್ನುವುದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಅಜೀಜ್ ಸೇಠ್ ಅವರು ನನ್ನ ಬಗ್ಗೆ ಈ ರೀತಿ ಮಾತನಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲ. ಅವರು ಹಿರಿಯ ಸದಸ್ಯರು ಎಂದು ಅವರಿಗೆ ಅಭಿನಂದನೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದೆ. ಪಾಪ ಅವರ ಯೆದ್ದು ತದ್ದು ಕನ್ನಡ ಮಾತನಾಡಿದರೂ ಕನ್ನಡದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ನಾನು ಅದರನ್ನು ನಾನು ಅಭಿನಂದಿಸಿದೆ. ನಾನು ಈ ವೇದಿಕೆಯನ್ನು ಪ್ರಚಾರಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಕರ್ನಾಟಕದ ಬಗ್ಗೆ, ಕರ್ನಾಟಕ ನಾಡು ನುಡಿಯ ಬಗ್ಗೆ ನನಗಿರತಕ್ಕ ಕಳಕಳಿ ಎಂತಹದ್ದೂ ಎನ್ನುವುದು ಅವರಿಗೆ ಗೊತ್ತೇ ಇದೆ.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಈಗ ಗಮನ ಸೆಳೆಯುವ ಸೂಚನೆಗೆ ಹೋಗೋಣ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ತಮ್ಮ ಶಾಸಕಾಂಗದ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ಏನೂ ಹೇಳಿಲ್ಲ.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ನನ್ನ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದಿದ್ದೀರಿ, ನಮ್ಮ ಶಾಸಕಾಂಗದಲ್ಲಿ ಆಗಿರುವ ತಪ್ಪನ್ನು ಸರಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಗಮನ ಸೆಳೆಯುವ ಸೂಚನೆ

೧ ರಾಜ್ಯ ರಸ್ತೆ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಬಸ್‌ಗಳ ಪ್ರಯಾಣ ದರವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿ ರುವುದರ ಬಗ್ಗೆ.

† ಶ್ರೀ ಡಿ. ಬಿ. ಚಂದ್ರೇಗೌಡ.—ನಾನು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನ ಸೆಳೆಯುತ್ತೇನೆ, ಈ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಜನ ಸದಸ್ಯರು ಮಾತನಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಸ್. ಯಡಿಯೂರಪ್ಪ.—ಮಂತ್ರಿಗಳ ಹೇಳಿಕೆ ಕಾಪಿ ನಮಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಡಿ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಜಿ. ಜಾರ್ಜ್.—ಹೇಳಿಕೆಯ ಕಾಪಿಯನ್ನು ನಾವು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಸ್. ಯಡಿಯೂರಪ್ಪ.—ಈ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಏನಾಗಿದೆ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಜೆ. ಜಾರ್ಜ್.—ಹೆಳಕೆಯ ಕಾರ್ತಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಸ್. ಯಡಿಯೂರಪ್ಪ.—ಎಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ?

ಶ್ರೀ ಮಲ್ಲಂಗೋಡ ಎಸ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಈ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಏನೂ ಆಗಿಲ್ಲ, ಸರ್ಕಾರ ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಬಿ. ಜಂಪ್ರೇಗೌಡ.—ಮಾನ್ಯ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷನೇಯವರೇ, ರಾಜ್ಯ ರಸ್ತೆ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಬಸ್ಸುಗಳ ಪ್ರಯಾಣ ದರವನ್ನು ವಸಂ ಬಂದಂತೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಿರುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಸಾರಿಗೆ ರಾಜ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಗಮನವನ್ನು ಸೆಳೆಯುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಜೆ. ಜಾರ್ಜ್ (ಸಾರಿಗೆ ರಾಜ್ಯ ಸಚಿವರು).—ಮಾನ್ಯ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷನೇಯವರೇ, ತಮ್ಮ ಅನುಮತಿಯನ್ನು ಪಡೆದು ಈ ಕೆಳಕಂಡ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ನೀಡಲಿಕ್ಕೆ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ:—

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ರಸ್ತೆ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆ ಈ ಮೊದಲು ದಿನಾಂಕ ೧೨-೧೦-೧೯೫೦ರಂದು ಪ್ರಯಾಣ ದರಗಳನ್ನು ಪರಿಷ್ಕರಿಸಿತ್ತು. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಸಂಸ್ಥೆಯು ತನ್ನ ಪ್ರಯಾಣ ದರಗಳನ್ನು ಪರಿಷ್ಕರಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ೧೯೫೧-೫೨ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ೨೨,೫೭೬.೫೦ ಲಕ್ಷ ರೂಗಳಷ್ಟು ಇವು ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ವೆಚ್ಚವು ೧೯೫೧-೫೨ರಲ್ಲಿ ೨೭,೦೨೫.೭೮ ಲಕ್ಷರೂಗಳಿಗೆ (ಪು ೨ ಕೆ.ಎಂ.ಸ. ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ವೆಚ್ಚ ೪೧೨೨.೩ ಪ್ರಸಂಗದ ೪೩೩.೫ ಪ್ರಸಂಗ) ಏರಿಕೆಯಿಂದ ಈ ವೆಚ್ಚವು ಪರಿಷ್ಕರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯಾಣ ದರಗಳನ್ನು ಪರಿಷ್ಕರಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ೧೯೫೧-೫೨ರಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಥೆಯು ೨೦೯೮.೫೦ ಲಕ್ಷರೂಗಳ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿತ್ತು. ೧೯೫೧-೫೨ನೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯಾಣ ದರ ಪರಿಷ್ಕರಣವನ್ನು ಮಾಡದೆ ಹೋಗಿದ್ದರೆ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಕುಂಠಿತಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದವು. ಹಾಗೂ ಪ್ರಯಾಣಿಕರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ತೊಂದರೆ ಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಪ್ರಯಾಣ ದರ ಪರಿಷ್ಕರಣೆ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೂ ಸಂಸ್ಥೆಯು ನಷ್ಟ ಹೊಂದಿತ್ತಾದರೂ ಅದರ ಪ್ರಮಾಣವು ಅತ್ಯಲ್ಪವಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ೧೯೫೨-೫೩ರಲ್ಲಿ ನಷ್ಟವು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಳಗೊಂಡಿತು. ಇದಕ್ಕೆ ನೌಕರರ ವೇತನ ಪರಿಷ್ಕರಣೆ, ಇಂಧನ, ಟೈರ್‌ಟ್ಯೂಬ್, ಬಿಡಿಭಾಗಗಳು, ಛಾಸಿ ಇವೇ ಮೊದಲಾದವುಗಳು ಬೆಲೆ ಏರಿಕೆ, ವಾಹನ ಕವಚ ಕಟ್ಟುವಿಕೆಯ ವೆಚ್ಚ ಹಾಗೂ ಸವಕಳಿ ವೆಚ್ಚಗಳ ಏರಿಕೆಗಳು ಪ್ರಮುಖ ಕಾರಣಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ.

ಸಂಸ್ಥೆಯ ವರ್ಷಾವಾರು ನಷ್ಟ ಈ ಕೆಳಕಂಡಂತಿವೆ.

ವರ್ಷ

ನಷ್ಟ (ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳಲ್ಲಿ)

೧೯೫೧-೫೨

೧೪.೧೩

೧೯೫೨-೫೩

೭.೯೭

೧೯೫೩-೫೪

೪.೯೯

೧೯೫೪-೫೫

೫೪.೦೦

೧೯೫೪-೫೫ರಲ್ಲಿ ಡೀಸಲ್ ಎಣ್ಣೆ ಮತ್ತು ಟೈರ್ ದರಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಟೈರ್ ಏರಿಕೆಯಾಯಿತು. ಡೀಸಲ್ ಎಣ್ಣೆ ಬಂದರಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಥೆಯು ೧೪.೦೦ ಕೋಟಿ ರೂಗಳಷ್ಟು ಅಧಿಕ ಹೊರೆಯನ್ನು ಭರಿಸ ಬೇಕಾಯಿತು. ಇದಲ್ಲದೆ ವಿಶೇಷ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಂಕದ ಹೊರೆ ಮತ್ತು ಟೈರ್ ಟ್ಯೂಬ್ ಬೆಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದ ಏರಿಕೆಗಳಿಂದಾಗಿ, ಸಂಸ್ಥೆಯು ವಾರ್ಷಿಕ ೪.೦೦ ಕೋಟಿ ರೂಗಳಷ್ಟು ಅಧಿಕ ಹೊರೆಯನ್ನು ಭರಿಸಬೇಕಾಯಿತು.

೧೯೫೪-೫೫ ರಿಂದ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದ ನೌಕರರ ವೇತನ ಪರಿಷ್ಕರಣದಿಂದಾಗಿ ಸಂಸ್ಥೆಯು ವಾರ್ಷಿಕ ೨೮.೦೦ ಕೋಟಿ ರೂಗಳಷ್ಟು ಅಧಿಕ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಭರಿಸಬೇಕಾಯಿತು. ೧೯೫೫-೫೬ರ ಸಾಲಿನ ಕೊನೆ ಮೂರು ತಿಂಗಳು, ೧೯೫೬-೫೭ ಮತ್ತು ೧೯೫೭-೫೮ರ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಬಾಕಿ ಹಣದ ಮರುಪಾವತಿಯನ್ನು ೧೯೫೭-೫೮ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಮೂರು ಕಂತುಗಳಲ್ಲಿ ಪಾವತಿ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಆದ್ದರಿಂದ ೧೯೫೭-೫೮ನೇ ಬಂದೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ೬೩.೦೦ ಕೋಟಿ ರೂಗಳಷ್ಟು ನಗದು ಹಣವನ್ನು ನಗದು ರೂಪದಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಥೆಯು ತರಬೇಕಾಯಿತು. ತತ್ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಸಂಸ್ಥೆಯು ೩೧-೩-೫೮ಕ್ಕೆ ಅಧಿಕ ಅರ್ಥಿಕ ಹೊರೆಯನ್ನು ನಿರಾಯಾಸಬೇಕಾಯಿತು.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಸ್. ಯಡಿಯೂರಪ್ಪ.—ಈ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಏನಾಗಿದೆ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಜೆ. ಜಾರ್ಜ್.—ಹೆಳಕೆಯ ಕಾರ್ತಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಸ್. ಯಡಿಯೂರಪ್ಪ.—ಎಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ?

ಶ್ರೀ ಮಲ್ಲಂಗೋಡ ಎಸ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಈ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಏನೂ ಆಗಿಲ್ಲ, ಸರ್ಕಾರ ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಬಿ. ಜಂಪ್ರೇಗೌಡ.—ಮಾನ್ಯ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷನೇಯವರೇ, ರಾಜ್ಯ ರಸ್ತೆ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಬಸ್ಸುಗಳ ಪ್ರಯಾಣ ದರವನ್ನು ವಸಂ ಬಂದಂತೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಿರುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಸಾರಿಗೆ ರಾಜ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಗಮನವನ್ನು ಸೆಳೆಯುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಜೆ. ಜಾರ್ಜ್ (ಸಾರಿಗೆ ರಾಜ್ಯ ಸಚಿವರು).—ಮಾನ್ಯ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷನೇಯವರೇ, ತಮ್ಮ ಅನುಮತಿಯನ್ನು ಪಡೆದು ಈ ಕೆಳಕಂಡ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ನೀಡಲಿಕ್ಕೆ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ:—

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ರಸ್ತೆ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆ ಈ ಮೊದಲು ದಿನಾಂಕ ೧೨-೧೦-೧೯೫೦ರಂದು ಪ್ರಯಾಣ ದರಗಳನ್ನು ಪರಿಷ್ಕರಿಸಿತ್ತು. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಸಂಸ್ಥೆಯು ತನ್ನ ಪ್ರಯಾಣ ದರಗಳನ್ನು ಪರಿಷ್ಕರಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ೧೯೫೧-೫೨ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ೨೨,೫೭೬.೫೦ ಲಕ್ಷ ರೂಗಳಷ್ಟು ಇದ್ದ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ವೆಚ್ಚವು ೧೯೫೧-೫೨ರಲ್ಲಿ ೨೭,೦೨೫.೭೮ ಲಕ್ಷರೂಗಳಿಗೆ (ಪು ೨ ಕೆ.ಎಂ.ಸ. ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ವೆಚ್ಚ ೪೧೨೨.೩ ಪ್ರಸ್ತಿಯಿಂದ ೪೩೩೫.೫ ಪ್ರಸ್ತಿಯಾಗಿ) ಏರಿಕೆಯಿಂದ ಈ ವೆಚ್ಚವು ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಪ್ರಯಾಣ ದರಗಳನ್ನು ಪರಿಷ್ಕರಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ೧೯೫೧-೫೨ರಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಥೆಯು ೨೦೯೮.೫೦ ಲಕ್ಷರೂಗಳ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿತ್ತು. ೧೯೫೧-೫೨ನೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯಾಣ ದರ ಪರಿಷ್ಕರಣವನ್ನು ಮಾಡದೆ ಹೋಗಿದ್ದರೆ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಕುಂಠಿತಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದವು. ಹಾಗೂ ಪ್ರಯಾಣಿಕರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ತೊಂದರೆ ಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಪ್ರಯಾಣ ದರ ಪರಿಷ್ಕರಣೆ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೂ ಸಂಸ್ಥೆಯು ನಷ್ಟ ಹೊಂದಿತ್ತಾದರೂ ಅದರ ಪ್ರಮಾಣವು ಅತ್ಯಲ್ಪವಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ೧೯೫೨-೫೩ರಲ್ಲಿ ನಷ್ಟವು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಳಗೊಂಡಿತು. ಇದಕ್ಕೆ ನೌಕರರ ವೇತನ ಪರಿಷ್ಕರಣೆ, ಇಂಧನ, ಟೈರ್‌ಟ್ಯೂಬ್, ಬಿಡಿಭಾಗಗಳು, ಛಾಸಿ ಇವೇ ಮೊದಲಾದವುಗಳು ಬೆಲೆ ಏರಿಕೆ, ವಾಹನ ಕವಚ ಕಟ್ಟುವಿಕೆಯ ವೆಚ್ಚ ಹಾಗೂ ಸವಕಳಿ ವೆಚ್ಚಗಳ ಏರಿಕೆಗಳು ಪ್ರಮುಖ ಕಾರಣಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ.

ಸಂಸ್ಥೆಯ ವರ್ಷಾವಾರು ನಷ್ಟ ಈ ಕೆಳಕಂಡಂತಿವೆ.

ವರ್ಷ

ನಷ್ಟ (ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳಲ್ಲಿ)

೧೯೫೧-೫೨

೧೪.೧೩

೧೯೫೨-೫೩

೭.೯೭

೧೯೫೩-೫೪

೪.೯೯

೧೯೫೪-೫೫

೫೪.೦೦

೧೯೫೪-೫೫ರಲ್ಲಿ ಡೀಸಲ್ ಎಣ್ಣೆ ಮತ್ತು ಟೈರ್ ದರಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತಷ್ಟು ಏರಿಕೆಯಾಯಿತು. ಡೀಸಲ್ ಎಣ್ಣೆ ಬಂದರಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಥೆಯು ೧೪.೦೦ ಕೋಟಿ ರೂಗಳಷ್ಟು ಅಧಿಕ ಹೊರೆಯನ್ನು ಭರಿಸ ಬೇಕಾಯಿತು. ಇದಲ್ಲದೆ ವಿಶೇಷ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಂಕದ ಹೊರೆ ಮತ್ತು ಟೈರ್ ಟ್ಯೂಬ್ ಬೆಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದ ಏರಿಕೆಗಳಿಂದಾಗಿ, ಸಂಸ್ಥೆಯು ವಾರ್ಷಿಕ ೪.೦೦ ಕೋಟಿ ರೂಗಳಷ್ಟು ಅಧಿಕ ಹೊರೆಯನ್ನು ಭರಿಸಬೇಕಾಯಿತು.

೧೯೫೪-೫೫ ರಿಂದ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದ ನೌಕರರ ವೇತನ ಪರಿಷ್ಕರಣೆಯಿಂದಾಗಿ ಸಂಸ್ಥೆಯು ವಾರ್ಷಿಕ ೨೮.೦೦ ಕೋಟಿ ರೂಗಳಷ್ಟು ಅಧಿಕ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಭರಿಸಬೇಕಾಯಿತು. ೧೯೫೪-೫೫ರ ಸಾಲಿನ ಕೊನೆ ಮೂರು ತಿಂಗಳು, ೧೯೫೪-೫೫ ಮತ್ತು ೧೯೫೫-೫೬ರ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಬಾಕಿ ಹಣದ ಮರುಪಾವತಿಯನ್ನು ೧೯೫೫-೫೬ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಮೂರು ಕಂತುಗಳಲ್ಲಿ ಪಾವತಿ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಆದ್ದರಿಂದ ೧೯೫೫-೫೬ನೇ ಬಂದೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ೬೩.೦೦ ಕೋಟಿ ರೂಗಳಷ್ಟು ನಗದು ಹಣವನ್ನು ನಗದು ರೂಪದಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಥೆಯು ತರಬೇಕಾಯಿತು. ತತ್ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಸಂಸ್ಥೆಯು ೩೧-೩೯ಕ್ಕೆ ಅಧಿಕ ಅರ್ಥಿಕ ಹೊರೆಯನ್ನು ನಿರಾಯಾಸಬೇಕಾಯಿತು.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜಿ. ಚಂದ್ರೇಗೌಡ.—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರವರೇ, ಈ ದಿನಾ ದೀರ್ಘವಾದಂಥ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಸಾರಿಗೆ ಸಚಿವರೂ ಸದನದ ಮುಂದಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಹೊದಲು ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಸದನದ ಗಮನವನ್ನು ಸೆಳೆಯಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಏನೇದರೆ ಬಸ್ ದರ ಏರಿಕೆಯನ್ನು ಐದು ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ಬಾರಿ ಪರಿಷ್ಕರಿಸಬಹುದೆಂದು ಬ್ಲಾನಿಂಗ್ ಕಮಿಷನ್‌ನವರು ಹೇಳಿದ್ದರೂ, ಅವನು ಮಾಡದೇ ಇದ್ದು ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅಪೂರ್ಣ ಮಾಡಿದಾರೆ ಎನ್ನುವಂತೆ ಹತ್ತಿರ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಲಾಕ್ಡೌನ್ ರೂಲ್-ರರಲ್ಲಿ ಫೀ ಕೋಟಿ ಇದ್ದದ್ದು, ಉಲ್ಟರಲ್ಲಿ ಫೀ ಕೋಟಿ ಆಗಿದೆ. ಅಂದರೆ ೫೦ ಕೋಟಿ ಲಾಕ್ಡೌನ್ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಆಗ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಆಡಳಿತ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿತ್ತು. ಬಸ್‌ದರ ಏರಿಸಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡಿದಾಗ ಹಿಂದಿನ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಅವರು ಆಗಿನ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದರು. ಬಸ್‌ದರ ಏರಿಸಿಕೊಡಲು ಎಂಟು ಹೇಳಿ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಡೆಲಿಗೇಷನ್ ಅನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ದರ ಏರಿಸಿದ ಹಾಗೆ ತಮ್ಮ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಅಂದಿನ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಮೇಲೆ ಹೇರಿದ್ದರಿಂದ ಬಸ್‌ದರ ಏರಿಸಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ೫೦ ಕೋಟಿ ಲಾಕ್ಡೌನ್ ಆಯಿತೆಂಬುದು ಸಚಿವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದರೂ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಚುನಾವಣೆಗೆ ಮುನ್ನ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಬಸ್‌ದರ ಏರಿಸಬೇಡಿ ಎಂದರು. ಚುನಾವಣೆ ನುಗ್ಗಿದನೇಲಿ ಆಯವ್ಯಯ ಮಾಡನೆ ಮಾಡುವಾಗ ಬಸ್‌ದರ ಏರಿಕೆ ವಿಚಾರ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡದೆ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಚುನಾವಣೆ ಆದ ಮಾರನೇ ದಿವಸವೇ ಬಸ್‌ದರ ಏರಿಸಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಣಯವಾಗಿದೆ.

ಈಗ ಶೇಕಡ ೧೦೦ ರಷ್ಟು ಬಸ್ ದರವನ್ನು ಏರಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಅರ್ಥಾತ್ ಎರಡು ಚುನಾವಣೆಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಒಂದು ಸಾರಿ ಏರಿಸಬೇಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದ ಕೀರ್ತಿಯೂ ಅವರದೇ, ಸ್ಥಳೀಯ ಚುನಾವಣೆಗಳು ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ಬಸ್ ದರವನ್ನು ಏರಿಸಿದಂಥ ಕೀರ್ತಿಯೂ ಅವರದೇ. ಈ ಎರಡು ಚುನಾವಣೆಗಳ ಮಧ್ಯೆ ನಡೆದಿರತಕ್ಕ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಜನಕ್ಕೆ ಈ ಸರ್ಕಾರ ಮೋಸ ಮಾಡಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಮೂಲಕ ಜನರಿಗೆ ಮನವರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಅವರು ಹೇಳುವವಾಗ ಮೇ ಒನ್ನೇ ತಾರೀಖಿನಿಂದ ಇದು ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿದೆ. ಲಿನೇ ತಾರೀಖಿನ ಸಿಟಿ ಬಸ್ಸಿನ ದರವನ್ನು ಇಳಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಹಳ್ಳಿ ಬಸ್ಸಿನ ದರವನ್ನು ಇಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಜೂನ್ ಲಿನೇ ತಾರೀಖಿನ ಸಮಯ. ಅಂದರೆ ಒನ್ನೇ ತಾರೀಖಿನಿಂದ ಲಿನೇ ತಾರೀಖಿನವರೆಗೆ ಒರಿಸಿದ್ದನ್ನು ಇಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಮನವರಿಕೆಯಾಯಿತು. ಪ್ರತಿ ಪಕ್ಷಗಳು ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಮಾಡಿದವೇಲಿ. ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಸ್ ಒಡಾಟ ನಿಂತುಹೋಗು ತ್ತದೆಯೋ ಎನ್ನುವ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬಂದಮೇಲೆ ಲಿನೇ ತಾರೀಖಿನ ಮತ್ತು ಲಿನೇ ತಾರೀಖಿನಗಳಿಂದ ಇಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅಥವಾ ಇಳಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಅಥವಾ ಇಳಿಸಿದೆ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಹೊದಿಕೆ ಹಾಕಿ ಜನರಿಗೆ, ಮತ್ತೊಂದು ಸಾರಿ ಮೋಸ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಹೇಳಿಕೊಂಡಿರುವ ಹಾಗೆ ಶೇಕಡ ೨೫ ರಷ್ಟು ಇಳಿಸಿದರೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳೋಣ. ಈ ಹೇಳಿಕೆಗೂ, ಒಟ್ಟಾರೆ ಅವರು ಇಳಿಸಿರುವುದಕ್ಕೂ ಬಹಳ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಇದೆ. ಆ ಎಲ್ಲಾ ಫಿಗರ್ಸ್‌ನೂ ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ನನಗೆ ಬೇಕಾಗಿರುವುದು ಮೇ ಒಂದ ಜೂನ್ ೨೨ ವರೆಗೆ ನೀವು ಅನಧಿಕೃತವಾಗಿ ಜನರಿಗೆ ಮೋಸ ಮಾಡಿದುದು ಪಸೂಲ್ಪಾದ್ದಿರಿ, ಇದು ಎಷ್ಟು? ಒಟ್ಟಾರೆ ಏರಿಸಿದಾಗ, ಕನಿಷ್ಠ ಇದರಿಂದ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಬರತಕ್ಕ ಒಟ್ಟು ಆದಾಯ. ವರಮಾನ ಎಷ್ಟು? ಎರಡನೆಯದು ಸಾರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಫುಡ್ಲಾಚಾರ, ಮಿತಿಮೀರಿದಂಥ ಸೋರಿಕೆ, ಇದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಏನಾದರೂ ಪ್ರಯತ್ನ ಈ ಸರ್ಕಾರ ಬಂದಮೇಲೆ ಸ್ವಲ್ಪವಾದರೂ ನಡೆದಿದೆಯೇ? ಇದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಿಕೊಡದೆ, ಬಸ್ ದರವನ್ನು ಏರಿಸದೇ ಜನರಿಗೆ ಮೋಸ, ವಂಚನೆ ಮಾಡದೇ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಾರಿಗೆಯನ್ನು ನಡೆಸಬಹುದು. ಎಂಬುದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ? ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಈ ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ ಹಿಂದೆ ಒಂದು ಸಾರಿ ಇದೇ ರೀತಿ ಆಗಿತ್ತು. ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ ೨೫ ರಷ್ಟು ಇದ್ದಿ ಬೆಲೆ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿದರು. ಆಗ ಎಲ್ಲರೂ ಗಲಾಟೆ ಮಾಡಿದರು, ಶೇಕಡ ೨೫ ರಷ್ಟು ಜಾಸ್ತಿ ಯಾಯಿತು ಎಂದು. ನಾನು ಆಗ ಸದಸ್ಯನಾಗಿದ್ದೆ. ನಾವು ಅವರನ್ನು ಕೇಳಿದೆವು, ಅದಕ್ಕೆ ಅವರು ಶೇಕಡ ೧೫ ರಷ್ಟು ಏರಿಸಬೇಕೆಂದು ಇತ್ತು, ನೀವು ಯಾರೂ ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲ, ಅದಕ್ಕೆ ಶೇಕಡ ೨೫ಕ್ಕೆ ಏರಿಸಿದ್ದೇವೆ, ನಂತರ ಇಷ್ಟಲ್ಲಾ ಗಲಾಟೆ ಆದಮೇಲೆ ಶೇಕಡ ೨೦ಕ್ಕೆ ಇಳಿಸಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ನಾನು ಕೇಳಿದೆ, ಶೇಕಡ ೧೫ಕ್ಕೆ ಏರಿಸಬೇಕೆಂದು ಇದ್ದು, ಈಗ ೨೫ ರಿಂದ ೨೦ಕ್ಕೆ ಇಳಿಸಿದ್ದೀರಿ ಅಲ್ಲವೇ ಎಂದಾಗ, ಅದಕ್ಕೆ ಅವರು ಸ್ವಾಮಿ, ನಾವು ಶೇಕಡ ೧೫ಕ್ಕೆ ತಯಾರು ಇದ್ದೆವು, ಎಲ್ಲಾ ಮಾತುಕತೆ ಒಪ್ಪಿಗೆಯಾದ ಮೇಲೆ ಶೇಕಡ ೨೫ರಿಂದ ೨೦ಕ್ಕೆ ಇಳಿಸಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅಂದರೆ ೧೫ರಿಂದ ೨೦ಕ್ಕೆ ಮತ್ತೆ ಜಾಸ್ತಿ ಯಾಯಿತು. ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ನಮ್ಮ ಸಾರಿಗೆ ಸಚಿವರು. ನೀವು ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಶೇಕಡ ೨೫ ರಷ್ಟು ಇಳಿಸಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ, ಆದರೆ, ಇಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ ೨೫ ಅಲ್ಲ, ೨೫ ವೈಸ ಅಷ್ಟು

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜಿ. ಚಂದ್ರೇಗೌಡ.—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರವರೇ, ಈ ದಿನಾ ದೀರ್ಘವಾದಂಥ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಸಾರಿಗೆ ಸಚಿವರೂ ಸದನದ ಮುಂದಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ದೊಡ್ಡದು ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಸದನದ ಗಮನವನ್ನು ಸೆಳೆಯಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಏನೇದರೆ ಬಸ್ ದರ ಏರಿಕೆಯನ್ನು ಐದು ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ಬಾರಿ ಪರಿಷ್ಕರಿಸಬಹುದೆಂದು ಬ್ಲಾನಿಂಗ್ ಕಮಿಷನ್‌ನವರು ಹೇಳಿದ್ದರೂ, ಅವನು ಮಾಡದೇ ಇದ್ದು ಬಂದಿನ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅಪೂರ್ಣ ಮಾಡಿದಾರೆ ಎನ್ನುವಂತೆ ಹತ್ತಿರ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಲಾಕ್ಡೌನ್ ರೂಲ್-ರರಲ್ಲಿ ಫೀ ಕೋಟಿ ಇದ್ದದ್ದು, ಉಲ್ಟರಲ್ಲಿ ಫೀ ಕೋಟಿ ಆಗಿದೆ. ಅಂದರೆ ೫೦ ಕೋಟಿ ಲಾಕ್ಡೌನ್ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಆಗ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಆಡಳಿತ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿತ್ತು. ಬಸ್‌ದರ ಏರಿಕೆಯೇಕೆಂದು ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡಿದಾಗ ಹಿಂದಿನ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಅವರು ಆಗಿನ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದರು. ಬಸ್‌ದರ ಏರಿಕೆಯಾದದ್ದು ಎಂಬುದು ಹೇಳಿ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಡೆಲಿಗೇಷನ್ ಅನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ದರ ಏರಿಸಿದ ಹಾಗೆ ತಮ್ಮ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಅಂದಿನ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಮೇಲೆ ಹೇರಿದ್ದರಿಂದ ಬಸ್‌ದರ ಏರಿಕೆಲ್ಲ ಹೀಗಾಗಿ ೫೦ ಕೋಟಿ ಲಾಕ್ಡೌನ್ ಆಯಿತೆಂಬುದು ಸಚಿವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದರೂ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಚುನಾವಣೆಗೆ ಮುನ್ನ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಹತ್ತಿರ ಬಸ್‌ದರ ಏರಿಕೆಯೇಕೆಂದು. ಚುನಾವಣೆ ನುಗ್ಗಿದನೇಲಿ ಆಯವ್ಯಯ ಮಾಡನೆ ಮಾಡುವಾಗ ಬಸ್‌ದರ ಏರಿಕೆ ವಿಚಾರ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡದೆ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಚುನಾವಣೆ ಆದ ಮಾರನೇ ದಿನವೇ ಬಸ್‌ದರ ಏರಿಕೆಯೇಕೆಂದು ನಿರ್ಣಯವಾಗಿದೆ.

ಈಗ ಶೇಕಡ ೧೦೦ ರಷ್ಟು ಬಸ್ ದರವನ್ನು ಏರಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಅರ್ಥಾತ್ ಎರಡು ಚುನಾವಣೆಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಒಂದು ಸಾರಿ ಏರಿಕೆಯೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ ಕೀರ್ತಿಯೂ ಅವರದೇ, ಸ್ಥಳೀಯ ಚುನಾವಣೆಗಳು ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ಬಸ್ ದರವನ್ನು ಏರಿಸಿದಂಥ ಕೀರ್ತಿಯೂ ಅವರದೇ. ಈ ಎರಡು ಚುನಾವಣೆಗಳ ಮಧ್ಯೆ ನಡೆದಿರತಕ್ಕ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಜನಕ್ಕೆ ಈ ಸರ್ಕಾರ ಮೋಸ ಮಾಡಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಮೂಲಕ ಜನರಿಗೆ ಮನವರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಅವರು ಹೇಳುವವಾಗ ಮೇ ಒನ್ನೇ ತಾರೀಖಿನಿಂದ ಇದು ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿದೆ. ಲಿನೇ ತಾರೀಖಿನಿಂದ ಬಸ್ಸಿನ ದರವನ್ನು ಇಳಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಹಳ್ಳಿಗಳ ಬಸ್ಸಿನ ದರವನ್ನು ಇಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಜೂನ್ ಲಿನೇ ತಾರೀಖಿನಿಂದ ಸಮಯ. ಅಂದರೆ ಒನ್ನೇ ತಾರೀಖಿನಿಂದ ಲಿನೇ ತಾರೀಖಿನವರೆಗೆ ಏರಿಸಿದ್ದನ್ನು ಇಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಮನವರಿಕೆಯಾಯಿತು. ಪ್ರತಿ ಪಕ್ಷಗಳು ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಮಾಡಿದವೇಲಿ. ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಸ್ ಒಡಾಟ ನಿಂತುಹೋಗು ತ್ತದೆಯೋ ಎನ್ನುವ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬಂದಮೇಲೆ ಲಿನೇ ತಾರೀಖಿನಿಂದ ಮತ್ತೆ ಲಿನೇ ತಾರೀಖಿನವರೆಗೆ ಇಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅಥವಾ ಇಳಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಅಥವಾ ಇಳಿಸಿದ್ದೇ ಎನ್ನತಕ್ಕ ಹೊದಿಕೆ ಹಾಕಿ ಜನರಿಗೆ, ಮತ್ತೊಂದು ಸಾರಿ ಮೋಸ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಹೇಳಿಕೊಂಡಿರುವ ಹಾಗೆ ಶೇಕಡ ೨೫ ರಷ್ಟು ಇಳಿಸಿದ್ದರೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳೋಣ. ಈ ಹೇಳಿಕೆಗೂ, ಒಟ್ಟಾರೆ ಅವರು ಇಳಿಸಿರುವುದಕ್ಕೂ ಬಹಳ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಇದೆ. ಆ ಎಲ್ಲಾ ಫಿಗರ್‌ಸ್‌ನೂ ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ನನಗೆ ಬೇಕಾಗಿರುವುದು ಮೇ ಒಂದ ಜೂನ್ ೨೨ ವರೆಗೆ ನೀವು ಅನಧಿಕೃತವಾಗಿ ಜನರಿಗೆ ಮೋಸ ಮಾಡಿದುದು ವಸೂಲಾಗಿದ್ದಿರಿ, ಇದು ಎಷ್ಟು? ಒಟ್ಟಾರೆ ಏರಿಸಿದಾಗ, ಕನಿಷ್ಠ ಇದರಿಂದ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಬರತಕ್ಕ ಒಟ್ಟು ಆದಾಯ. ವರಮಾನ ಎಷ್ಟು? ಎರಡನೆಯದು ಸಾರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಫುಡ್ಲಾಚಾರ, ಮಿತಿಮೀರಿದಂಥ ಸೋರಿಕೆ, ಇದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಏನಾದರೂ ಪ್ರಯತ್ನ ಈ ಸರ್ಕಾರ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಸ್ವಲ್ಪವಾದರೂ ನಡೆದಿದೆಯೇ? ಇದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಿಕೊಡದೆ ಬಸ್ ದರವನ್ನು ಏರಿಸದೇ ಜನರಿಗೆ ಮೋಸ, ವಂಚನೆ ಮಾಡದೇ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಾರಿಗೆಯನ್ನು ನಡೆಸಬಹುದು. ಎಂಬುದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ? ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಈ ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ ಹಿಂದೆ ಒಂದು ಸಾರಿ ಇದೇ ರೀತಿ ಆಗಿತ್ತು. ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ ೨೫ ರಷ್ಟು ಇದ್ದಿ ಬೆಲೆ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿದರು. ಆಗ ಎಲ್ಲರೂ ಗಲಾಟೆ ಮಾಡಿದರು, ಶೇಕಡ ೨೫ ರಷ್ಟು ಜಾಸ್ತಿ ಯಾಯಿತು ಎಂದು. ನಾನು ಆಗ ಸದಸ್ಯನಾಗಿದ್ದೆ. ನಾವು ಅವರನ್ನು ಕೇಳಿದೆವು, ಅದಕ್ಕೆ ಅವರು ಶೇಕಡ ೧೫ ರಷ್ಟು ಏರಿಸಬೇಕೆಂದು ಇತ್ತು, ನೀವು ಯಾರೂ ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲ, ಅದಕ್ಕೆ ಶೇಕಡ ೨೫ಕ್ಕೆ ಏರಿಸಿದ್ದೇವೆ, ನಂತರ ಇಷ್ಟಲ್ಲಾ ಗಲಾಟೆ ಆದಮೇಲೆ ಶೇಕಡ ೨೦ಕ್ಕೆ ಇಳಿಸಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ನಾನು ಕೇಳಿದೆ, ಶೇಕಡ ೧೫ಕ್ಕೆ ಏರಿಸಬೇಕೆಂದು ಇದ್ದು, ಈಗ ೨೫ ರಿಂದ ೨೦ಕ್ಕೆ ಇಳಿಸಿದ್ದೀರಿ ಅಲ್ಲವೇ ಎಂದಾಗ, ಅದಕ್ಕೆ ಅವರು ಸ್ವಾಮಿ, ನಾವು ಶೇಕಡ ೧೫ಕ್ಕೆ ತಯಾರು ಇದ್ದೆವು, ಎಲ್ಲಾ ಮಾತುಕತೆ ಒಪ್ಪಿಗೆಯಾದ ಮೇಲೆ ಶೇಕಡ ೨೫ ರಿಂದ ೨೦ಕ್ಕೆ ಇಳಿಸಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅಂದರೆ ೧೫ ರಿಂದ ೨೦ಕ್ಕೆ ಮತ್ತೆ ಜಾಸ್ತಿ ಯಾಯಿತು. ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಿದಾರೆ ನಮ್ಮ ಸಾರಿಗೆ ಸಚಿವರು. ನೀವು ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಶೇಕಡ ೨೫ ರಷ್ಟು ಇಳಿಸಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ, ಆದರೆ, ಇಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ ೨೫ ಅಲ್ಲ, ೨೫ ವೈಸ ಅಷ್ಟು

೫೪ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ನಷ್ಟ ನಾವು ಮಾಡಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಿಮ್ಮ ಹೇಳಬಹುದು. ರೀಫರ್ ಜುಲೈನಲ್ಲಿ ಸಿಬ್ಬಂದಿವರ್ಗದ ಜೊತೆ ವೇಜ್ ಇನ್ಕ್ರೀಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಒಪ್ಪಂದವಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ೨೫ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಬಳವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾದಂಥ ಪ್ರಸಂಗ ಬಂತು. ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ರಿಟ್ರಾಕ್ಟಿವ್ ಆಗಿ ಸುಮಾರು ೨೦ ತಿಂಗಳ ಹಿಂದಿನಿಂದ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ವೇಜ್ ನೆಗೋಷಿಯೇಷನ್ ಅಥವಾ ಸೆಟಲ್ ಮೆಂಟ್ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆಗಿತು. ಒಂದು ಕಡೆ ಬಸ್ ಫೇರ್ ರೈಸ್ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ, ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಇನ್ನೊಂದು ಕಮಿಟಿ ಮೆಂಟ್‌ನ್ನು ಅವರು ಇದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿ ಹೋಗಿದ್ದರು. ಹೀಗಾಗಿ ಲಠಿ-ಲೀಫರ್‌ನಲ್ಲಿ ೫೪ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ನಷ್ಟ ಆಯಿತು. ಲಠಿ-ಲೀಫರ್‌ನಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೪೯ ಕೋಟಿ ನಷ್ಟ ಆಗಿದೆ ನಮ್ಮ ಸರಕಾರ ಬಂದಾಗ ಸುಮಾರು ೪೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಅರಿಯರ್ಸ್‌ನ್ನು ಒಂದೇ ಸಲ ಕೊಡಬೇಕಾದ ಪ್ರಸಂಗ ಬಂತು. ಲಠಿ-ಲೀಫರ್‌ನಲ್ಲಿ ಬುಕ್ ಅಡ್‌ಚಸ್ಸ್ ಮೆಂಟ್ ಮಾಡಿ ರಾಜ್ಯಾಸ್ಸು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಏರ್ಪಡಿಸಿ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆಯೇ ಹೊರತು, ಕೊಡಲು ದುಡ್ಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಈ ಒಂದು ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಅದನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾದ ಪ್ರಸಂಗ ಬಂತು. ಏತಕ್ಕೆ? ೪೫ ತಿಂಗಳು ನೀವು ಸುಮ್ಮನಿರು ಎಂದು ಕೇಳಬಹುದು. ನಮ್ಮ ಸರಕಾರ ಬಂದಮೇಲೆ ನಾವು ಬೆಲೆ ಏರಿಸುವ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುವ ಅದಷ್ಟು ಜನರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಿಭಾಯಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಮೊನ್ನೆ ಮೊನ್ನೆತನಕ ನಾವು ಇದೇ ರೀತಿ ಇದ್ದೆವು. ಆದರೆ ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವುದಾಗಿ ಏನಾಯಿತು ಎಂದರೆ, ೪೯ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಎಕ್ಸಿಮೇಟೆಡ್ ಲಾಸ್ ಇರುವಾಗ, ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದವರು ಗಾಯದ ಮೇಲೆ ಬರೆ ಎಳೆದದ್ದಾಗಿ ಡೀಸೆಲ್, ಟೆರ್, ಟ್ರ್ಯಾಕ್, ಎಕ್ಸ್‌ಪೆನ್ಸ್ ಡ್ಯೂಟಿ ಏರಿಸಿದರೆಂದ ೧೫-೧೮ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಹೊರೆ ಬರುವುದಾಗಿ ಆಯಿತು.

ಅದೇ ಪ್ರಕಾರ ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿದಾಗ ಬಹುಶಃ ಈ ವರ್ಷ ಏನಾದರೂ ನಾವು ಬಸ್ ದರ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಮಾರ್ಚಿ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಡೀಜೆಲ್‌ಗೆ ದುಡ್ಡು ಇರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಟೈರ್‌ಗೆ ದುಡ್ಡು ಇರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಬ್ಯಾಟರಿಗೆ ದುಡ್ಡು ಇರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಈ ಒಂದು ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಾನು ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಹಣಕಾಸಿನ ಸಚಿವರನ್ನು ಅಭಿನಂದಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಸ್ಟೇಟ್ ಕಾಂಟ್ರಿಬ್ಯೂಶನ್ ಅನ್ನು ತಾವು ನೋಡಿರಬಹುದು. ರೀಫರಿಂಗ್‌ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಸ್ಟೇಟ್ ಕಾಂಟ್ರಿಬ್ಯೂಶನ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೂ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಎಷ್ಟು ಸ್ಟೇಟ್ ಕಾಂಟ್ರಿಬ್ಯೂಶನ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂದು ವಿವರಣೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ರೀಫರಿಂಗ್ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಟೇಟ್ ಕ್ಯಾಪಿಟಲ್ ಕಾಂಟ್ರಿಬ್ಯೂಷನ್ ೧೦ ಕೋಟಿ ೭ ಲಕ್ಷ ೫೫ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಅದೇ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಗೌರ್ದ ಮೆಂಟ್‌ನವರು ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು ೫ ಕೋಟಿ ೫೨ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು. ಸ್ಟೇಟ್ ಕ್ಯಾಪಿಟಲ್ ಕಾಂಟ್ರಿಬ್ಯೂಷನ್ ರೀಫರಿಂಗ್‌ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ೧೩ ಕೋಟಿ ೩೪ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು. ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಗೌರ್ದ ಮೆಂಟ್‌ನವರು ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು ೫ ಕೋಟಿ ೩ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು. ಅದೇ ರೀಫರಿಂಗ್‌ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ೧೪ ಕೋಟಿ ೭ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಕೊಟ್ಟರೆ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಗೌರ್ದ ಮೆಂಟ್ ನಿಂದ ಆ ವರ್ಷ ಏನೂ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಆಮೇಲೆ ರೀಫರಿಂಗ್‌ನಲ್ಲಿ ೧೨ ಕೋಟಿ ೮೮ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಗೌರ್ದ ಮೆಂಟಿನಿಂದ ೫ ಕೋಟಿ ೬೨ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಬಂತು. ರೀಫರಿಂಗ್‌ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಮೇಲೆ ೩೨ ಕೋಟಿ ೮೪ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ನಮ್ಮ ಎಲ್ಲಾ ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನು ನಾವು ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಅಂತಹ ಒಂದು ಪ್ರಸಂಗ ಒದಗಿ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ನಮಗೆ ಮೋಟಾರ್ ವೆಹಿಕಲ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಸಹ ಹಣ ಇರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಡೀಜೆಲ್‌ಗೆ, ದುಡ್ಡು ಇರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಮತ್ತೊಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಕಡೆ ಒಂದು ಕೂಗು ಇತ್ತು. ಅದೇನೆಂದರೆ ನಮಗೆ ಬಸ್ಸು ಸೌಕರ್ಯ ಇಲ್ಲ. ಸರಿಯಾಗಿ ಬಸ್ಸುಗಳು ಇಲ್ಲ, ಬಸ್ ಸ್ಟಾಂಡ್ ಇಲ್ಲ, ಬಸ್ ಲೈವ್ಸ್ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಕೂಗು ಇತ್ತು. ನಾವು ಇವುಗಳೆಲ್ಲವನ್ನು ಎಲ್ಲಿಂದ ಕೊಡಬೇಕು? ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಸಿಂಧ್ಯಾ ರವರಿಗೆ ಇದಲ್ಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ಹಿಂದೆ ಡಿಫಿಟ್ ಫಂಡ್ ಎಂದು ಏನು ಇತ್ತು, ಆ ಡಿಫಿಟ್ ಫಂಡ್‌ನ್ನು ಸಹ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಆ ಡಿಫಿಟ್ ಫಂಡ್ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಮಗೆ ಲಾಸ್ ಬರುತ್ತದೆ. ವರ್ಷೇ ವರ್ಷೇ ಲಾಸ್ ಬರುತ್ತಿರುವಾಗ ಆ ಲಾಸ್‌ನ್ನು ಬುಕ್ ಅಡ್‌ಚಸ್ಸ್ ಮೆಂಟ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಯಾರು ಸಾಲ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡರೂ ಸಹ ಆ ಸಾಲವನ್ನು ಮರುಪಾವತಿ ಮಾಡಲು ಈ ಡಿಫಿಟ್ ಫಂಡ್‌ನ್ನು ಯುಂಟೆಟ್ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಒಂದು ಪರಿಣಾಮ ಕೆಳದ ೩-೫ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬಂತು. ಈ ಲೋನ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಲೋನ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಆ ಲೋನ್ ಅನ್ನು ಮರುಪಾವತಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಲೋನ್ ರೀ ಫೇಮೆಂಟ್ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ರೀಫರಿಂಗ್‌ನಲ್ಲಿ ಲೋನ್ ರೀ ಫೇಮೆಂಟ್ ೩೦.೩೮ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಾಗಿದೆ.

೧೯೮೬-೮೭ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ೩೭.೪೮ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಾಗಿದೆ. ೧೯೮೭-೮೮ರಲ್ಲಿ ೨೭.೭೩ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಾಗಿದೆ ಈಗ ೧೯೮೯-೯೦ರಲ್ಲಿ ೨೮.೮೫ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು. ಲೋನ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ರೀಪೇಮೆಂಟ್ ೨೭ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಕೊಡಬೇಕು. ಲೋನ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಅನಕ್ವಿ ಇಂಟ್ರಿಸ್ಟ್ ಕೊಡಬೇಕು. ಹಾಗೂ ಲೋನ್ ರೀಪೇಮೆಂಟ್ ಸಹ ಮಾಡಬೇಕು ಇಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ನಾವು ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ಅಂದಮೇಲೆ ಯಾವ ರೀತಿ ನಾವು ಇದನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕು ? ಇದನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕು ಅಥವಾ ಇದನ್ನು ಮಂಚ್ಚೆ ಬೇಕೇ ಎನ್ನುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬಂದುದಾಗ ಮಾತ್ರ ನಾವು ಈ ಬಸ್ಸು ದರ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡುವ ವಿಚಾರವನ್ನು ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದೆವು. ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಬಸ್ಸು ದರ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡುವುದನ್ನು ಬಹಳ ಗುಟ್ಟಾಗಿಟ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿದರು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಬಸ್ಸು ದರ ಚುನಾವಣೆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿಲ್ಲ, ಆದರೆ ಪುನಃ ಮಾನ್ಯ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದ ಮೇಲಿನ ಚರ್ಚೆಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವಾಗ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ನಾವು ದರ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲದೆ ನಾನು ಧಾರವಾಡ ಇನ್ನೂ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಡೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ನಾವು ಬಸ್ಸು ದರ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ ಅದು ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಹ ಬಂದಿದೆ. ಇದನ್ನು ನಾವು ಮಂಚ್ಚೆಟ್ಟುಕೊಂಡು ಚುನಾವಣೆ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಬೇಕೆಂದೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಆ ಉದ್ದೇಶ ಸಹ ನಮಗಿಲ್ಲ. ಮತ್ತೆ ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವಂತೆ ನಾವು ಸಾಕಷ್ಟು ರಿಯಾಯಿತಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ೧೯೮೫ರಲ್ಲಿ ೫ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ರಿಯಾಯಿತಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ೧೯೮೯-೯೦ರಲ್ಲಿ ೩೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ರಿಯಾಯಿತಿ ಕೊಡುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿದೆ.

ಆಗಲೇ ನಾನು ಹೇಳಿದಂತೆ ೧೯೮೫ ಮತ್ತು ೧೯೮೬ರಲ್ಲಿ ಒಂದು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಒಂದು ಬಸ್‌ಗೆ ೯೦ ಸಾವಿರ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಕಟ್ಟಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಇವತ್ತು ಒಂದು ಬಸ್‌ಗೆ ೯೦ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ ಕಟ್ಟಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಬಂದಮೇಲೆ ಗೊತ್ತು ಮಾಡಿದ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಅಲ್ಲ. ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರವೇ ಇದನ್ನು ಮಾಡಿತ್ತು. ಇದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರೈವೇಟ್ ಲಾಸ್‌ಗೆ ಕೂಡಿಸಿಲ್ಲ. ಬೇಕಾದರೆ ನಿಮಗೆ ಅಂಕಿ-ಅಂಶಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ನಾವು ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದ ೪.೫ ತಿಂಗಳಲ್ಲೇ ಕೆ.ಎಸ್.ಆರ್. ಟಿ.ಸಿ. ಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಬೇಕಾದರೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ನಿಮ್ಮ ಆಡಳಿತ ಇದ್ದ ೫ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ನೀವು ಕಂಪೆರೆ ಮಾಡಿ ಹೇಳಬಹುದು. ಇನ್ನು ೨ ವರ್ಷ ಬಿಟ್ಟು ನೀವು ಕಂಪೆರೆ ಮಾಡಿ ನೋಡಿ. ನಾವು ಬಂದ ೪ ತಿಂಗಳಲ್ಲೇ ಕೆ.ಎಸ್.ಆರ್. ಟಿ.ಸಿ.ಯಲ್ಲಿ ಅದ್ವೈತ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಈಗ ನಾನು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಹೇಳಿಕೆಯ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಾಧಾನ್ಯವೂ ಎಷ್ಟಿರುತ್ತದೆ. ಇದೆ. ಮತ್ತೆ ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ನಾವು ಯಾವ ಕೆಲಸವನ್ನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ೧೯೮೩ ರಿಂದ ೧೯೮೯ರವರೆಗೆ ನೀವು ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಎಷ್ಟು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ? ನೀವು ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದು ಎಷ್ಟಿದೆ ಮತ್ತು ನಾವು ಮಾಡಿದ್ದು ಎಷ್ಟಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಕಂಪೆರೆ ಮಾಡಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇನಕ್ವಿಸ್ ಮಾಡಿದ್ದನ್ನು ಹೋಲಿಕೆ ಮಾಡಿ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ, ನೀವು ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ, ಅರ್ಥವರಿ ಬಸ್‌ಗೆ ಶೇಕಡಾ ೮.೨ ರವರೆಗೆ ಶೇಕಡಾ ೪.೫ ಸೆಮಿ ಲಕ್ಷರಿಗೆ ೫೦, ಲಕ್ಷರಿಗೆ ೫೦.೭ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿದರೆ ನಾವು ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದು ಅರ್ಧವರಿಗೆ ಶೇಕಡಾ ೨.೫ ಇನ್ಕ್ರೆಮೆಂಟ್ ೨೫.೩ ಸೆಮಿ ಲಕ್ಷರಿಗೆ ೩೦.೩ ಲಕ್ಷರಿಗೆ ೩೦.೨, ಇದನ್ನು ಕಂಪೆರೆ ಮಾಡಿ ನೋಡಿದರೆ ನಿಮ್ಮ ಕಾಲದಲ್ಲೇ ಪ್ರಯಾಣ ದರವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಈಗ ನಾವು ೫೫ ಸರ್ವಿಸ್ ಬಸ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಮಿನಿಮಮ್ ಚಾರ್ಜ್‌ನ್ನು ೫೦ ಪ್ರೈವೇಟ್ ೭೫ ಪ್ರೈವೇಟ್ ಮಾಡಿದ್ದಕ್ಕೆ ಶೇಕಡಾ ೫೦ ರಷ್ಟು ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿದರು, ಶೇಕಡಾ ೧೦೦ ರಷ್ಟು ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿದರೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ನಾವು ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿದರೂ ಸಹ ಮ್ಯಾಕ್ಸಿಮಮ್ ೨ ರೂಪಾಯಿ ೭೫ ಪ್ರೈವೇಟ್ ಮಾತ್ರ ಇದೆ. ಇದಲ್ಲೂ ಮಾನ್ಯ ಸಿಂಧ್ಯಾರವರಿಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತು. ೧೯೮೫ ರಲ್ಲಿ ಕೆ.ಎಸ್.ಆರ್. ಟಿ.ಸಿ.ಯಲ್ಲಿ ೧೪ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಸಪ್ಲೈ ಇತ್ತು. ಈಗ ಆ ಸಪ್ಲೈ ೪೯ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿವರೆಗೆ ಆಗಿದೆ. ಸಮ್ಯ ಮೇಲೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಹೊರಗಳು ಇರುವುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರುಗಳು ತಿಳಿಯುತ್ತಾರೆಯೆಂಬ ನಂಬಿಕೆ ನನಗಿದೆ. ನಾವಾಗಲೀ, ಸಮ್ಯ ಸರ್ಕಾರವಾಗಲೀ, ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರ ನೋವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಅವರುಗಳಿಗೆ ಕಷ್ಟ ಕೊಡಲು ನಾವು ಸಿದ್ಧ ರಿಲ್ಲ. ಜನರುಗಳಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾದ ಮಟ್ಟಿಗೂ ಒಳ್ಳೆಯ ಸರ್ವಿಸ್‌ನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಕೆ.ಎಸ್.ಆರ್. ಟಿ.ಸಿ. ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತಿರುವ ಸಪ್ಲೈವನ್ನು ತಗ್ಗಿಸಿ ದಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಇಂಪ್ರೂವ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಬಿ.ಎಸ್. ಯಶ್ವಂತರಾವ್ (ಶಿಕಾರಿಪುರ).—ಮಾನ್ಯ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರವರೇ. ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಕೊಟ್ಟಿರುವಂಥ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ದಿನಾಂಕ ೬-೫-೧೯೯೦ ರಿಂದ ಸಂಸ್ಥೆಯು ತನ್ನ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಸಾಧಾರಣಾ ಮತ್ತು ವೇಗಧೂತ ಸೇವೆಗಳ ಪ್ರಯಾಣ ದರವನ್ನು ಶೇ ೨೫ ರಷ್ಟು ಮತ್ತು ಸುವಿಹಾರಿ ಹಾಗೂ ಅರಸುಖಾಸಿನ ಸಾರಿಗೆ ಸೇವೆಗಳ ಪ್ರಯಾಣ ದರಗಳನ್ನು ಶೇ ೨೦ ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿಸಿದೆ. ಪ್ರಯಾಣ ದರಗಳನ್ನು ಮುಂದಿನ ೫೦ ವರ್ಷಗಳಿಗೆ ಸಂದೂಗಿಸುವಾಗ ಹೆಚ್ಚಳವು ಶೇ ೨೫ ರಿಂದ ಶೇ ೫೦ ರ ಪರಿಮಿತಿಯಲ್ಲಿದೆ. ನಗರ ಸಾರಿಗೆ ಸೇವೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಯಾಣ ದರದ ಹೆಚ್ಚಳದ ಪ್ರಮಾಣವು ಶೇ ೨೨.೨ ರಿಂದ ಶೇ ೧೦೦ ರಷ್ಟು ರವರೆಗೂ, ಉಪನಗರ ಸಾರಿಗೆ ಸೇವೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೇ ೨೨.೨ ರಿಂದ ಶೇ ೫೦ ರವರೆಗೂ ಹೆಚ್ಚಳವಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಸಾರಿಗೆ ಸಚಿವರನ್ನು ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಿದ್ದೆ, ದೀಸಲ್ ಬೆಲೆ ಶೇಕಡಾ ೧೦ ಭಾಗ ಮಾತ್ರ ಏರಿತು. ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಳ ಮಾಡುವ ಕಾರಣ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ದೀಸಲ್ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಕಾಂಪೆನ್ಸೇಟ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ೧೦ ಪರ್‌ಸೆಂಟ್ ಹೆಚ್ಚಳ ಮಾಡಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದ್ದಿದ್ದರೆ ನಾವು ಸಹಾನುಭೂತಿಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಶ್ನೆ ಏನಿದೆ, ಏನೋ ಧರ್ಮವು ನಾಯಕರು ಹೇಳಿದಂತೆ ಮಾನ್ಯ ಸಭಾ ನಾಯಕರು ಚುನಾವಣೆಗೆ ಮುನ್ನ ಅಪೂರ್ಣ ಇದ್ದಂಥ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಬಸ್ ದರವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಮಾಡಬೇಕಾದಂಥ ಸಂದರ್ಭ ಬಂದಾಗ ಹಾಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಮಾಡಬಾರದು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹಾಗೆ ಹೇಳುವಂಥ ಉದ್ದೇಶದ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಏನಿತ್ತು? ಆಗ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಅಧಿಕಾರ ನಡೆಸುವಂಥ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿಯೂ ನಿಮ್ಮದೇ ಸರಕಾರ ಇತ್ತು. ಅದೇ ಸರಕಾರದ ರಾಜ್ಯ ಪಾಲರು ಇಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸುತ್ತಾ ಇದ್ದರು. ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ದರವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಳ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಅದರ ಪರಿಣಾಮ ಚುನಾವಣೆಯ ಮೇಲೆ ಆಗಬಹುದು ಎಂದು ನೋಡಿಕೊಂಡು ದರ ಹೆಚ್ಚು ಆಗದ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರು. ನಿಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಮೇಲೆ ನಂಬಿಕೆ ಇದೆ ಅದನ್ನು ಕಾಪಾಡಿ ಕೊಂಡು ಹೋಗುವಲ್ಲಿ ಜಾಗೃತಿ ವಹಿಸಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ನಿಮಗೆ ಬಸ್ ದರವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಸಂದರ್ಭ ಬಂದಾಗ ಹೇಗೂ ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಫೀಸ್ ತಾರೀಖಿಗೆ ಸಭೆ ಸೇರುತ್ತೇವೆ ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಿತ್ತು. ಹೀಗೆ ದರವನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಆಗುವ ಆಗುಹೋಗುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಸಾಧಕ-ಬಾಧಕಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿ ಅನಂತರ ಕ್ರಮ ಕೈದುಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಈ ವಸೆಯನ್ನು ವಿಶ್ವಾಸಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ, ಇಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ತಾವುಗಳು ಆಸಕ್ತಿ ತಡೆಯಿರಿ. ಸಾರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಇವತ್ತು ಏನು ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ? ಅದರಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗುವ ಸಪ್ಪ ಹೇಗೆ ಆಗುತ್ತಿದೆ? ಅಲ್ಲಿ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಮತ್ತು ಅವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು ಹೇಗೆ ತಾಂಡವವಾಡುತ್ತಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸಾರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಒಂದು ಯೂನಿಯನ್‌ನವರೇ ಕೊಟ್ಟ ವಿವರ ಗಳನ್ನು ತಾವುಗಳೆಲ್ಲರೂ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಲ್ಲಿ ಓದಿದ್ದೀರಿ. ಸಾರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಕೋಟಿಗಟ್ಟಲೆ ಹಣ ಲೂಟಿಯಾಗುತ್ತಿರುವುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಈ ನಿಮ್ಮ ಸರಕಾರ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಮುನ್ನ ನಾವುಗಳು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಹೇಳಿದ್ದರೂ ಈ ಹಿಂದಿನ ಸರಕಾರ ಗಮನ ಕೊಡಲಿಲ್ಲವಾದುದರಿಂದ ಅದರ ಅಧಿಕಾರ ಹೊರಟು ಹೋಯಿತು. ನಿಮ್ಮ ಸರಕಾರವನ್ನು ಜನತೆಯು ಹಲವಾರು ಆಶ-ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಒಂದು ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ತರುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರವಾಗಿ ಚುನಾಯಿಸಿ ತಂದಿದೆ. ಅಂತೆಯೇ ನಾವುಗಳು ಕೂಡ ಬದಲಾದ ಸರಕಾರವಾದರೂ ಈ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆಯಿಂದ ಸೋರಿ ಹೋಗುತ್ತಿರುವ ಹಣ ಮತ್ತು ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರವನ್ನು ತಡೆಯಬಹುದೆಂದು ನಿರೀಕ್ಷೆಯಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೆವು. ಅದರ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಗಮನಕೊಟ್ಟು ಸಪ್ಪವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದರ ಬದಲು ಲಂಚಲಗುವಿಲ್ಲದೆ ಬಸ್ ಪ್ರಯಾಣದ ದರವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಇವತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಮುಚ್ಚುವಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದೇವೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ತಮಗೆ ಸಪ್ಪ ಉಂಟಾಗುವುದಾದರೆ ಇವತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕರು ಮುಂದೆ ಬಂದು ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ನಡೆಸಲು ಮುಂದಾಗಬಹುದು. ಡ್ರೈವರ್‌ಗೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕರು ಖಾಸಗಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಮೂಲಕ ನಡೆಸುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಸರಕಾರಿ ಸಂಸ್ಥೆಯೂ ಕೂಡ ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಾ ಇದೆ ಅಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರ ನಡುವೆ ಪ್ರೈವೇಟಿ ಇದ್ದು ಅದು ಪ್ರಯಾಣಿಕರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದೆ ಮತ್ತು ಸರಕಾರದ ಹಣವನ್ನು ಉಳಿಸಿದೆ. ಅಂದಮೇಲೆ ಇವತ್ತು ಸಪ್ಪ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಜನರಿಗೆ ಅದರ ಭಾರವನ್ನು ವಿನಾಶಕಾರಿ ಹೊರಿಸುವ ಬದಲಾಗಿ ಯಾರಾದರೂ ಖಾಸಗಿ ಸಂಸ್ಥೆಯವರು ನಿಯಮಾನುಸಾರವಾಗಿ ಕಡಿಮೆ ದರದಲ್ಲಿ ಬಸ್ ಓಡಿಸುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅದು ಸ್ವೀಕಾರಾರ್ಹವಾಗಬೇಕು, ಜನರು ಎಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ದರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯಾಣಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆಯೋ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ.

ಇವತ್ತು ಇಡೀ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಯಾವುದೇ ಸರಕಾರ ಇಷ್ಟೊಂದು ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಸಾರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಮೂಲಕ ಹಾಕಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಬಿಳಿ ಕುದುರೆಯನ್ನು ಸಾಕುವುದನ್ನು ಇನ್ನಾದರೂ ಕೆಳಗಿಡಿ. ಮಧ್ಯಮ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶದ ಜನರು ಈ ನಿಮ್ಮ ದುಬಾರಿ ದರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಪ್ರಯಾಣಿಸುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟಾಗಿಯೂ ನಿಮ್ಮ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ಬಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಜನರು ತುಂಬಿ ಜಾಗವಿಲ್ಲದೇ ಟಾಪ್ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು ಕೊಂಡ- ಹೋಗುವಂಥ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಇದೆ. ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಲಾಭಾಂಶವನ್ನು ತಂದು ಕೊಟ್ಟರೆ, ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಕೋಟಿಗಟ್ಟಲೆ ನಷ್ಟ ಆಗುತ್ತಿದೆ. ಈ ಸಭೆಯು ನೀವೇ ತಾರೀಖು ಸೇರಲಿರುವುದು ಗೊತ್ತಾದ ಮೇಲೆ ಈ ಗೌರವಾನ್ವಿತ ಸದನದಲ್ಲಿ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚಿಸಿ ಮುಂದಿನ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಅದು ಸ್ವಾಗತಾರ್ಹವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅದಕ್ಕಿಂತ ಮುಂಚೆ ಹೆಚ್ಚಳ ಮಾಡಿದ ದರದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಡುವ ಅಗತ್ಯ ಏನಿತ್ತು? ಆ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸಿ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಒಂದು ವಿಶ್ವಾಸ ನಿಮಗೆ ಇರಲಿಲ್ಲವೇ? ಈ ರೀತಿ ಸಾರಿಗೆ ದರವನ್ನು ಮನಬಂದಂತೆ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ, ಇದರಿಂದ ಜನರಿಗೆ ಬಹಳ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆ. ಶೇಕಡ ೧೦ರಷ್ಟು ಡೀಸರ್ ದರ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಬಸ್ ದರವನ್ನು ಶೇಕಡ ೧೦ಕ್ಕಿಂತ ಒಂದು ಪೈಸೆ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿದರೆ ಭಾರತೀಯ ಜನತಾ ಪಾರ್ಟಿಯವರಾದ ನಾವು ಇದಕ್ಕೆ ವಿರೋಧ ವ್ಯಕ್ತ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಪ್ರತಿಭಟನೆ ಇದೆ. ನಾನು ಏನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದೇನೆಂದರೆ ಒಂದೆ ಇದ್ದಂತಹ ಸರ್ಕಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಬೇಸರ ಬಂದು ಜನ ತಿರುಗಿ ಬಿಳುವುಡುಕೆ ಆರು ವರ್ಷಗಳು ಬೇಕಾಯಿತು. ಆದರೆ ಈಗಿನ ಸರ್ಕಾರದ ಆಡಳಿತ ವೈಖರಿ ಸಾರಿಗೆ ದರ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿರುವುದು ಹಾಗೂ ಇನ್ನೂ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕೇವಲ ಆರು ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿಯೇ ಜನ ಬೇಸಪ್ಪಿರುವ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಇವತ್ತು ನಾವು ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇದರ ವಿರುದ್ಧ ಮೇ ೨೧ನೇ ತಾರೀಖು ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆ ಶಾಂತ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಗಂಟೆ ಕಾಲ ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನು ತಡೆದು ಜನರು ತಮ್ಮ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಎಲ್ಲಾ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷದ ಮುಖಂಡರು ಸಹ ಒಂದಾಗಿ ಒಂದು ಪ್ರತಿಭಟನೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿರುವುದು ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಜನರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಇವತ್ತು ನೀವು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಏನಾದ ಸಾರಿಗೆ ದರವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿ ಜನ ಸಮುದಾಯದ ಜೀವನ ಮಾಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಿಮ್ಮ ಒಂದು ಸರ್ವಾಧಿಕಾರದ ನೀತಿಯಿಂದ ಸಾರಿಗೆ ದರವನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿದರೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರತಿಭಟನೆ ಮಾಡ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಶಾಂತಿ ವಾತಾವರಣ ಮೂಡುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ನೀವೇ ಜವಾಬ್ದಾರಾಗುತ್ತೀರಿ. ಅದ್ದರಿಂದ ಯಾವುದೇ ಕುಂಟು ನೆಪ ಹೇಳದೆ ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಾರಿಗೆ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿ. ಈ ಇಲಾಖೆಯ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿ ೪-೫ ಕಾರುಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಬಂಗಲೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ರಾಜಮಹಾರಾಜರುಗಳ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಐಷಾರಾಮಿ ಜೀವನ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಮಲ್ಲಾರಿಗೌಡ ಎಸ್. ಪಾಟೀಲ್.— ಅವರು ಈ ರೀತಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಇರುವುದು ಸರಿಯಿಲ್ಲ.

(ಗೊಂದಲ)

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಸ್. ಯಡಿಯೂರಪ್ಪ.— ನಾನು ಏನು ಅನ್‌ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟರಿ ಪದ ಉಪಯೋಗಿಸಿದ್ದೇನೆ ಹೇಳಿ, ನಾನು ಯಾವುದೇ ಅಧಿಕಾರಿ ಪರವಾಗಿ ಹೇಳಲು ಸಿದ್ಧನಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಮಲ್ಲಾರಿಗೌಡ ಎಸ್. ಪಾಟೀಲ್.— ಈ ಸಾರಿಗೆ ಇಲಾಖೆ ಡಿಮ್ಯಾಂಡ್ಸ್ ಬರುತ್ತದೆ, ಡಿಮ್ಯಾಂಡ್ಸ್ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹೇಳಿ, ಈ ವಿವರಗಳಿಗೆ ಹೋದರೆ ಇದು ಯಾವಾಗ ಮುಕ್ತಾಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಬಿ. ಚಂದ್ರೇಗೌಡ.— ನಿಮ್ಮ ವಿಷ್ ಇಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ಹೇಳಿ.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರೇಯವರು.— ಇದು ಗಮನ ಸೆಳೆಯುವ ಸೂಚನೆ. ತಾವು ಏನು ಕ್ಲಾರಿಫಿಕೇಷನ್ ಕೇಳಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕೇಳಿ.

(ಗೊಂದಲ)

ಶ್ರೀ ಪಾಟೀಲ್ ನಾಗರಾಜ್.— ಗಮನ ಸೆಳೆಯುವ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಏನು ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೇವೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾಗಿ ಏನು ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಇಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ,

ಆ ಹೇಳಿಕೆ ಸಮಂಜಸವಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿ, ಅವರು ತಮ್ಮ ಧಾಟಿಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಲೂಟಿ ಮಾಡಿರ ತಕ್ಕದ್ದು ಆ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಅನ್ಯಾಯ ನಡೆದಿರತಕ್ಕ ಕೋಟಿ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು, ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸರಮಾಲೆಯಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ವಿಚಾರ ಅರ್ಥವಾಗಲಿ, ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಗೊತ್ತಾಗಲಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಗೊತ್ತಾಗುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಶಾಲವಾದ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ನಾವು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅನನ್ಯ ತಡೆಹಿಡಿಯತಕ್ಕ ಕೆಲಸ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಆಗಬಾರದು.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಸ್. ಯಡಿಯೂರಪ್ಪ. — ಮಾನ್ಯ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷಣಿಯವರೇ, ನಾನು ಒಂದೇ ನಿಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆಪಡುವುದೇನೆಂದರೆ ಇವತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ದರ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಡೀಸಲ್ ದರ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ದರ ಜಾಸ್ತಿಯಾಯಿತು ಟೈರ್ ದರ ಜಾಸ್ತಿಯಾಯಿತೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ದರ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡುವ ಬದಲು ಈ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿರುವ ಅಪ್ಪವಹಾರ, ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಹಾಗೂ ಈ ಸೋರಿಕೆಯನ್ನು ತಡೆಯಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದರೆ ಖಂಡಿತ ಕಡಿಮೆ ದರದಲ್ಲಿ ಬಸ್‌ಗಳನ್ನೋಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ಕಡಿಮೆ ದರದಲ್ಲಿ ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನೋಡಿಸಲು ಏಮಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನೀವು ಖಾಸಗಿ ಬಸ್ಸು ಮಾಲೀಕರನ್ನು ಕರೆಸಿ ಅವರೊಡನೆ ಮಾತುಕತೆ ನಡೆಸಿ ಅವರು ಸರ್ಕಾರದ ನಿಬಂಧನೆಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಕಡಿಮೆ ದರದಲ್ಲಿ ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನೋಡಿಸಲು ಸಿದ್ಧರಿದ್ದರೆ ಅವರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಿ. ಪಬ್ಲಿಕ್ ಸೆಕ್ಟರ್ ಜೊತೆಗೆ ಪ್ರೈವೇಟ್ ಸೆಕ್ಟರ್ ಇಬ್ಬರೂ ಕಾಂಪಿಟ್ ಮಾಡಿ ಕೊಂಡು ದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವರೀತಿ ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಅದೇರೀತಿ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ದಲ್ಲೂ ಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿ. ಕಾಂಪಿಟೇಷನ್ ಇದ್ದರೆ ಕಡಿಮೆ ದರದಲ್ಲಿ ಜನರಿಗೆ ಸಾರಿಗೆ ಸೇವೆ ಒದಗಿಸಬಹುದು. ನೀವು ಕಡಿಮೆ ದರದಲ್ಲಿ ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನೋಡಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದರೆ ಖಾಸಗಿಯವರು ಸಹ ಕಡಿಮೆ ದರದಲ್ಲಿ ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನೋಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅದರಿಂದ ಜನತೆಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಯಾವುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡಬೇಕು, ಅಂದರೆ ಯಾವುದನ್ನು ಮಾಡಲೂ ಸಾರ್ವಜನಿಕರು ಅಥವಾ ಖಾಸಗಿಯವರು ಮುಂದೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ ಅಂತಹವುಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡಬೇಕು. ಇವತ್ತು ಖಾಸಗಿ ಯವರು ಐದು ಸಾವಿರ ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನೋಡಿಸಲು ಮುಂದೆ ಬಂದರೆ ನೀವು ೫೦೦ ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನೋಡಿಸಿ, ಉಳಿದ ೪೫೦೦ ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಖಾಸಗಿಯವರಿಗೆ ಕಡಿಮೆ ದರದಲ್ಲಿ ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನೋಡಿಸಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಿ. ಅವರು ನಿಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದ ನಿಬಂಧನೆಗೆ ಒಳಪಟ್ಟು ಕಡಿಮೆ ದರದಲ್ಲಿ ಬಸ್ಸುಗಳ ನ್ನೋಡಿಸಲು ತಯಾರಾದರೆ ಅವರಿಗೆ ಕೊಡೋಣ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡೋಣ. ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ನೂರಾರು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಲಾಸ್ಟ್ ಆಗುತ್ತಿದೆ, ಸಾರಿಗೆ ದರ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಜನ ಜೀವನ ಮಾಡುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗದ ಜನರಿಗೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಶಾಲಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಪ್ರವಾಸಕ್ಕೆ ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಕರೆದೊಂಡು ಹೋಗುವುದು ಬಹಳ ದುಬಾರಿಯಾಗಿದೆ. ಈ ಸಾರಿಗೆ ಬಸ್ಸುಗಳಿಗೆ ಅಡ್ಡಾನ್ಸ್ ದುಡ್ಡನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಮಕ್ಕಳವನ್ನು ಪ್ರವಾಸಕ್ಕೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದು ಅಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಸಹ ತಾವು ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕು.

ಈ ಹಿಂದೆಯೂ ಇದೇ ರೀತಿ ಮಾಡಿದಾಗ ನಾವು ಹೇಳಿದ ಮಾತನ್ನು ಅವರು ಕೇಳಿಲ್ಲ. ಕೊನೆಗೆ ಜನರೇ ಅವರಿಗೆ ಫಾಲ ಕಲಿಸಿದರು. ಈಗ ನೀವು ಏರಿಸಿರುವ ದರದಿಂದ ಜನತೆಗೆ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆ, ಆದ್ದರಿಂದ ಪ್ರೈವೇಟ್ ಮತ್ತು ನಾಷನಲ್ ಸೆಕ್ಟರ್‌ಗಳೆರಡನ್ನೂ ಆಪರೇಷನ್‌ಗೆ ಬಿಟ್ಟು ದರದಲ್ಲಿ ಪ್ರೈವೇಟ್ ಇರುವಂತಹ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ. — ಇದೇನು ಕ್ಲಾರಿಫಿಕೇಷನ್ ಸ್ವಾಮಿ ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಸ್. ಯಡಿಯೂರಪ್ಪ. — ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷಣಿಯವರೇ, ಕ್ಲಾರಿಫಿಕೇಷನ್ ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಬೆಳಗ್ಗೆ ನಿಲುವಳಿ ಸೂಚನೆಯನ್ನೇ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ತಾವು ಅದನ್ನು ಗಮನ ಸೆಳೆಯುವ ಸೂಚನೆಯನ್ನಾಗಿ ಕನ್‌ವರ್ಟ್ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಇಷ್ಟು ಮಾತನಾಡಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ಜಿ. ಆರ್. ಸಿಂಧ್ಯಾ. — ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷಣಿಯವರೇ ನಾವು ಜನತೆಯ ಚಿತ್ತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಮ್ಮ ಅನುಭವದಿಂದ ಕೆಲವು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಆಗ ಸದಸ್ಯರು ಏಕೆ ಎದ್ದುನಿಂತು ಇದು ಕಾಲಿಂಗ್ ಆಟೀಷನ್ ಎಂದು ಇಂಟರಸ್ಟ್ ಮಾಡಿದರೆ ನಾವು ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ? ಎದ್ದು ಹೋಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಬೇರೆ ದಾರಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ, ಏಕೆಂದರೆ ಇದು ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಪ್ರಶ್ನೆ. ನಮಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ನಿಮಗೆ, ನಿಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಹೊರಗಡೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಟೀಕೆ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕೆಎಸ್‌ಆರ್‌ಟಿಸಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಏನು ತಪ್ಪು ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಸಭಾನಾಯಕರಿಗೆ ಒಂದು ಅಪೀಲ್ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ, ಅವರೂ ಈ ಚರ್ಚೆಯ

ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕು, ತಾವೂ ಅಷ್ಟೇ, ಯಾರ್ಯಾರೂ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೋ ಅವರಿಗಲ್ಲ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಡಿ.

† ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಸ್. ಈಶ್ವರಪ್ಪ.—ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರವರೇ, ಮಾನ್ಯ ಸಾರಿಗೆ ಸಚಿವರು ಉತ್ತರ ಕೊಡಬೇಕಾದರೆ ಎರಡು ಮೂರು ಅಂಶಗಳನ್ನು ಸದನದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದರು. ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಹಿಂದಿನ ಜನತಾದಳ ಸರ್ಕಾರ ಖಜಾನೆಯನ್ನು ದುಡ್ಡೆಲ್ಲದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದ ನಾವು ತೆರಿಗೆ ಹಾಕಬೇಕಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯುಂಟಾಯಿತೆಂದು ಹೇಳಿದರು ನಿಜ ಬಸ್ ನಲ್ಲಿ ಓಡಾಡುವಂತಹ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೈತರು, ಕೂಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಬಸ್ ದರ ಏರಿಸಿದಾಗಲೇ ಅದನ್ನು ಪ್ರತಿಭಟಿಸಿದ್ದಿದ್ದರೆ ಇವತ್ತು ಅವರು ಇಷ್ಟೊಂದು ಬಸ್ ದರ ಕೊಡಬೇಕಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಹಿಂದಿನವರು ಖಜಾನೆ ಖಾಲಿ ಮಾಡಿದರು ಏನುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಬಡವರು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಬಸ್ ದರ ಏಕೆ ಇವರು ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿದರೋ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇವರ ಖಜಾನೆ ಭರ್ತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಶ್ರೀಮಂತರ ಮೇಲೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ತೆರಿಗೆ ಹಾಕಲಿ, ಬದಲಿಗೆ ಇವರು ಮತ್ತೆ ದರ ಏರಿಸಿದು ಬಡವರು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಬಸ್ ಪ್ರಯಾಣ ದರವನ್ನು ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಮತ್ತು ಭದ್ರಾವತಿಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಅಥವಾ ಸಂಕ್ರಮಾಂತ್ರ ಓಡಾಡುವ ಬಸ್ ಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಪಾಪ ಇವತ್ತು ಕೊಡಲಾಗದಷ್ಟು ಪ್ರಯಾಣದ ದರ ಏರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅನೇಕರು ಬಸ್ ದರ ಕೊಡಲಾಗದೆ ಸ್ವಕಲ್ಯಾಣ ಮೇಲೆ ಇಲ್ಲವೇ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಓಡಾಟ ಮಾಡುವ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕಡೆ ಸರ್ಕಾರ ಗಮನಹರಿಸಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಬಡವರು ರೈತರು ಇವರುಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಅಮೇಲೆ ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ ಹೇಳಿದರು ಏನೆಂದರೆ ನಾವು ದರ ಏರಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದೇವು ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಭಾಷಣಗಳಲ್ಲೂ ಹೇಳಿದ್ದೇವು ಎಂದು. ಮತ್ತೆ ಚುನಾವಣೆಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸಿದ ನಂತರ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ಇವರು ಏರಿಕೆ ಮಾಡಿದ್ದು ಯಾವಾಗ ಅನ್ನುವುದು ನಮ್ಮ ಪ್ರಶ್ನೆ ಅದು ಚುನಾವಣೆಗಳು ಮುಗಿದ ನಂತರವೇ ಚುನಾವಣೆಗೆ ಮೊದಲೇ ಏರಿಸಿದ್ದಿದ್ದರೆ ಜನಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಏನು ಇತ್ತು ಎಂದು ಇವರಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಇನ್ನು ಏರಿಸಿರುವ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ರಿಟ-ರೀಟರಲ್ಲಿ ಜನತಾದಳ ಸರ್ಕಾರ ಏರಿಸಿದ ಪ್ರಮಾಣಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಕೆ ಮಾಡಿ ತಾವು ಶೇಕಡ ಎಷ್ಟು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಮೊದಲನೇ ಸಲ ಇಷ್ಟು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇವರು ಎರಡನೇ ಸಲ ಏರಿಸಿರುವ ಪ್ರಮಾಣ ಗಿನ್ನೆಸ್ ಬುಕ್ ದಾಖಲೆಯಾಗಬಹುದೆಂದು ನನಗೆ ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಇವತ್ತು ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಬೆಂಗಳೂರು ಮಧ್ಯೆ ೩೫ ರೂ. ಇದ್ದುದನ್ನು ೪೩ ರೂಗೆ ಏರಿಸಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ಶಿವಮೊಗ್ಗದ ಮೈವೇಟ್ ಬಸ್ ಮಾಲೀಕರೊಬ್ಬರು ತಾವು ೨೫ ರೂಗೆ ಲಾಭದಾಯಕವಾಗಿ ನಡೆಸುತ್ತೇವೆಂದು ಜಾಲಂಜಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಅದ್ದರಿಂದ ಇವರು ಖಾಸಗಿಯವರಿಗೂ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಲಿ.

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡಂ ಶಿವಪ್ಪ.—ಸ್ವಾಮಿ ಇವರು ಬೇರೆ ಯಾವುದಾದರೂ ನಿಯಮಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ತಂದು ಎಷ್ಟು ಬೇಕಾದರೂ ಮಾತನಾಡಲಿ, ನಾವೂ ಸಿದ್ಧರಿದ್ದೇವೆ ಆದರೆ ಗಮನಸೆಳೆಯುವ ಸೂಚನೆ ಎಂದು ತಂದು ಅದರ ಮೇಲೆ ಎಷ್ಟು ಪ್ರಸ್ತಾವ ಮಾಡಬೇಕೋ ಅಷ್ಟು ಮಾಡಬೇಕೇ ಹೊರತು ಭಾಷಣ ಮಾಡಲು ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ, ಅದಕ್ಕೆ ಅರ್ಥವೂ ಇಲ್ಲ.

೩-೦೫ ಪಿ.ಎಂ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಸ್. ಈಶ್ವರಪ್ಪ.—ಸೋರಿಕೆಯನ್ನು ಮೊದಲು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿ, ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ದರವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಖಾಸಗಿಯವರಿಗಾದರೂ ಒಂದು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಮಾಡಿ ಕೂಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಬಡವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ರೈತರು ಬದುಕುವವುಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರೆ ಸಾರ್ಥಕವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಬಸ್ ದರವನ್ನು ತಕ್ಷಣ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಭಾರತೀಯ ಜನತಾ ಪಕ್ಷದ ಪರವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಮುಖಾಂತರ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀ ನಾರಾಯಣರಾವ್ ಮುರನಾಲಿ ಗೈರು ಹಾಜರಿದ್ದಾರೆ ಈ ರುಕ್ಯಾ ಪೂಜಾರಿಯವರು ಮಾತನಾಡಬಹುದು

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಸ್. ಯಡಿಯೂರಪ್ಪ.—ಬೇಡ, ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಕೆ. ಲಕ್ಷ್ಮಪ್ಪನವರು ಮಾತನಾಡಲಿ.

SRI K. LAKKAPPA.—Madam, I don't know the procedure adopted by the Legislature I am at sl. No. 3 but you have not called me..

MADAM DY. SPEAKER.—According to the list of names I have before me I am calling the names.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿ

SRI K. LAKKAPPA.—Madam Deputy Speaker...ನಾನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಕೊಡಾ ಮಾತನಾಡುತ್ತೇನೆ. ಸ್ವಲ್ಪ ಇಂಗ್ಲೀಷ್‌ನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿ ಆ ನಂತರ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಮಗೆ ಯಾವ ಭಾಷೆ ಬೇನ್ನಾಗಿ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೋ ಅದರಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡೋಣ. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಯಾರಾದರೂ ಮಾತನಾಡಬೇಕಾದರೆ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್‌ರವರ ಅಪ್ಪಣಿಕೆಯನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಅಪ್ಪಣಿಕೆ ಪಡೆದರೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ.

SRI K. LAKKAPPA.—Madam Deputy Speaker I attack this issue in a different angle. The Hon'ble Leader of the Opposition and others who have participated in the Call Attention Motion eve though it is not a discussion but they have stated that the...

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಲಕ್ಶಪ್ಪನವರು ಯಾವ ರಾಜ್ಯದವರು ? ಅವರು ಯಾವ ದೇಶದವರು ಎಂದು ನನಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಅನುಮಾನ ಬರುತ್ತಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲಕ್ಶಪ್ಪ.—ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿಯೇ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ ?

SRI K. LAKKAPPA.—The price hike is very heavy on the Semi-public sector Corporation.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಇದು ಕನ್ನಡ. ಈಗ ಇಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿರತಕ್ಕಂಥ ಭಾಷೆ ಕನ್ನಡ. ಇದನ್ನು ನಾವು ಕನ್ನಡ ಅಂದಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

SRI K. LAKKAPPA.—We have invested huge money on semi-Public Sector Corporation.

SRI C. BYRE GOWDA.—It is not semi-Public Sector. It is fully owned by the Government.

SRI K. LAKKAPPA.—Madam Deputy Speaker, this heavy taxation measure is brought into force throughout the State. I take this opportunity to say that the Opposition has launched a severe attack on Government on this issue. We are also a National Party and the Party has submitted a memorandum regarding commuter services are concerned and the price hike is concerned to the Chief Minister and we are also very much interested in protecting the interest of people and also provide them good service. There are sum and substance of this discussion. So, I would like to remind that because the Central Government taxed us very heavily and as a consequence of that there is petrol hike diesel hike there is increase in bus fare and now we are in this situation. When that is the case why you have not said one word against the Central Government which has raised the price of petroleum products ? As I said because of this increase in price of petrol we have to take steps to meet the situation. At the same time, we have to rationalise the whole thing in order to see that commuter services are improved.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಈ ಇಲಾಖೆಯ ಬೇಡಿಕೆ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡಲಿ. ಈಗ ಭಾಷಣ ಮಾಡುವುದು ಬೇಡ. ಉತ್ತರ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಜ್ಜಿದವರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ತಾವು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕೇಳಿ, ಭಾಷಣ ಬೇಡ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲಕ್ಷ್ಮಪ್ಪ.—ನಾನು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ, ೮೯ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಸಪ್ಲೆ ಆಗಿದೆ. ಐದು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ತಾವೂ ಅಧಿಕಾರ ನಡೆಸಿದ್ದೀರಿ. ತಾವು ಆಡಳಿತವನ್ನು ನಡೆಸಿದ ಕಾಲದಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಏನು ಆಗಿದೆ ? ಸುಮಾರು ೧೮ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗೂ ಹೆಚ್ಚು unwanted spare parts accumulate ಆಗಿ ಬಸ್‌ಸ್ಪ್ಯಾಂಡರ್‌ನ ಯಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಅದನ್ನು ಈ ದಿವಸ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿದರೆ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ೨೦-೩೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಲಾಭ ಬರುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಯಾರು ಮಾಡಿದ್ದು ? ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರದವರು ಆನ್ ವಾಂಟೆಡ್ ಸ್ಟೇರ್ ಪಾರ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು ತರಿಸಿ ಈ ರೀತಿ ನಷ್ಟ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಬಸ್‌ನ ಟೈರ್, ಜಾಸಿ, ಟ್ಯೂಬ್ ಈ ರೀತಿ ಸುಮಾರು ೪೦-೫೦ ಪಾರ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು ಖರೀದಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಬಸ್‌ಗಳಿಗೆ ಉಪಯೋಗ ಆಗದೇ ಇರತಕ್ಕದ್ದನ್ನು ಖರೀದಿಮಾಡಿ ಸ್ಪ್ಯಾಕ್ ಯಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ಅವ್ಯವಹಾರ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದು ಈ ಅವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಿದೇ ಹೋದರೆ ಮತ್ತು ನಾವು ಬಸ್ ಫೇರ್ ಅನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿದರೆ ಜನ ಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ತೊಂದರೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಆಗ ಜನ ಈ ದಿವಸ ರಸ್ತೆ ಸಾರಿಗೆದರ ಜಾಸ್ತಿ ಆಗಿದೆ ಎಂಬ ಟೀಕೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಮಿತ್ರರು ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸಲಹೆಯನ್ನು ಕೊಡಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಯಾಕೆಂದರೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹಾಕಿರತಕ್ಕ ತೆರಿಗೆ ಬಗ್ಗೆ.....

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಕ್ಲಾರಿಫಿಕೇಶನ್ ಮಾತ್ರ ಕೇಳಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲಕ್ಷ್ಮಪ್ಪ.—ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕ್ಲಾರಿಫಿಕೇಶನ್ ಮಾತ್ರ ಕೇಳುತ್ತಿರುವುದು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಬಳಿ ಹೋಗಿ ತೆರಿಗೆ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಿ ಏನಾದರೂ ಸಭ್ಯಿ ಕೊಡುವಂತೆ ಕೇಳಬೇಕು. ಕಮ್ಯೂಟರ್ ಸರ್ವಿಸಸ್ ಅನ್ನು ನಾವು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು, ಯಾಕೆಂದರೆ ಅವರು ಎಲ್ಲಾ ಟೈಕ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನೀವು ಸಭ್ಯಿ ಕೊಡಿ, ಪೆಟ್ರೋಲ್, ಡೀಸೆಲ್ ಟೈಕ್, ಟ್ಯೂಬ್ ಎಲ್ಲಾ ಬೆಲೆಯನ್ನೂ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದಿತ್ತು. ಇದು ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಆಕ್ಟ್. ಆ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ನಮ್ಮ ಹತ್ತಿರ ವಸೂಲು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ಅವರಿಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿತ್ತು. The highest taxed country is India in the world ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕು. ಬೇರೆ ನೆಬರಿಂಗ್ ಸ್ಟೇಟ್‌ಗೆ ಕಡಿಮೆ ದರದಲ್ಲಿ ಪೆಟ್ರೋಲ್, ಡೀಸೆಲ್ ಮಾರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಒಂದಕ್ಕೆ ನಾಲ್ಕು ಪಟ್ಟು ನಮಗೆ ಮಾತ್ರ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿ ಇಷ್ಟತ್ತು ಒಂದು ಲೀಟರ್‌ಗೆ ೧೨ ರೂಪಾಯಿ ಪೆಟ್ರೋಲ್ ಬೆಲೆ ಮಾಡಿದ್ದು ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಬೇಕು. ಈಗ ಬಸ್ ದರ ಏರಿಸಿರುವುದಕ್ಕೆ ಜನರು ಏರೋಧ ವ್ಯಕ್ತ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಬಸ್ ದರವನ್ನು ಏರಿಸಿದ್ದು ಒಂದು ಕ್ರಮಬದ್ಧವಾಗಿ ಏರಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಬಸ್ ದರವನ್ನು ಏರಿಸಿರುವ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷದಲ್ಲೂ ನಾನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಈ ದಿವಸ ಅವರ ಆದಾಯ ಹೆಚ್ಚು ಆಗಿಲ್ಲ. ಅವರು ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡುವುದು ತಪ್ಪಿಲ್ಲ. ಆದಾಯ ಹೆಚ್ಚಿ ದಿರತಕ್ಕ ಜನರ ಮೇಲೆ ತೆರಿಗೆ ಏರಿಸಿದರೆ ಅವರು ತಡೆದು ಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಕಷ್ಟ ಆಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕಮ್ಯೂಟರ್ ಸರ್ವಿಸಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು. ಈ ಸರ್ಕಾರ ಕಮ್ಯೂಟರ್ ಸರ್ವಿಸಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಗಮನ ಕೊಡದೇ ಹೋದರೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟ ಆಗುತ್ತದೆ. ಬಸ್ ಓಡಾಡುವಂತಹ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಸ್ಯಾನಿಟೇಷನ್ ಇಲ್ಲ, ಸರಿಯಾದ ಟ್ರಾನ್ಸಿಂಡ್ ಇಲ್ಲ. ಟ್ರೇಗೆ ನಾನು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತೊಂದರೆಗಳಿವೆ.

(ಗೊಂದಲ)

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಜಾಗೃತ ಮುಂಗಿ. ಇನ್ನೂ ೩-೪ ಜನ ಮಾತನಾಡುವವರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲಕ್ಷ್ಮಪ್ಪ.—ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಹಾಕುತ್ತೇನೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹಾಕಬೇಕು. ತಾವು ಪೆಟ್ರೋಲ್ ಬೆಲೆ ಡೀಸೆಲ್ ಬೆಲೆ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿರುವುದರಿಂದ ಈ ರಾಜ್ಯದ ತೆರಿಗೆದಾರರು ಮತ್ತಷ್ಟು ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ಹೊಸ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಹಾಕಿರುವುದರಿಂದ ಜನ ಕಂಗಾಲಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸಭ್ಯಿಯನ್ನು ತಾವು ಕೊಡಿ ಎಂದು ಏನಾದರೂ ಕೇಳಿದ್ದೀರಾ ? ಕೇಳಿದರೆ ಯಾವಾಗ ಕೇಳುತ್ತೀರಿ ? ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತಾವು ಫಿರ್‌ಪರೇಜ್ ಮತ್ತೊಂದು ಏನಿದೆ, ಅದಲ್ಲವನ್ನೂ ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕು. ಆಗಿರತಕ್ಕಂಥ ನ್ಯಾಯತೆಗಳನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಬೇಕು. ಆನ್-ವಾಂಟೆಡ್ ಸ್ಟೇರ್ ಪಾರ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು ಕೊಡಲೇ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಬೇಕು. ಅದರಿಂದ ಬರುವ ಹಣವನ್ನು ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ಗೆ ಹಾಕಿ ಈಗಿನ ಆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸುಪ್ತವಸ್ಥೆಗೊಳಿಸಬೇಕು. ದರವನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಮೆಟ್ಟಿಗಾದರೂ ಕೂಡ ಇಳಿಸಿ, ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ತೆರಿಗೆದಾರರಿಗೆ ಪ್ರಯಾಣಿಕರಿಗೆ ಹಾಗೂ ಎಲ್ಲಾ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಲು

ವಿನಾದರೂ ಹೊಸ ವಿಧಾನವನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆದಿದೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕು.

ಹಾಗೂ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಎಲ್ಲ ಸದಸ್ಯರುಗಳ ಒಂದು ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ? ಇದರಲ್ಲಿ ವೆಸ್ಟ್ ಅಂಡ್ ಮೀನ್ಸ್ ಅಡ್ಡಾನ್ ಎಷ್ಟು ಆಗಿದೆ, ಇದನ್ನು ಯಾವರೀತಿ ನಾವು ಬಗೆಹರಿಸಬೇಕು, ಯಾವರೀತಿ ಇದನ್ನು ಮಾಡರ್ನ್ಯಸ್ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ತಜ್ಞರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ವಿನಾದರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಾ ? ಜೊತೆಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಂದು ತಪ್ಪು ಏನಿದೆಯೆಂದರೆ ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಪೀಪಲ್‌ಗಳು ಯಾರು ಕೂಡ ಈ ನಿಮ್ಮ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ನನ್ನು ಹ್ಯಾಂಡ್ಸ್ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಬರೀ ಐ.ಎ.ಎಸ್ ಅಫೀಸರ್‌ಗಳಿಗೆ ತಾವು ಅಧಿಕಾರ ಕೊಡತಕ್ಕಂಥಾದ್ದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ, ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಪೀಪಲ್‌ಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಅಪಾಯಿಂಟ್ ಮಾಡಿ ಈ ರಸ್ತೆ ಸಾರಿಗೆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಗಮನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕಂಥ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿ, ಈ ಪ್ರಯಾಣಿಕರಿಗೆ, ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವಂಥ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಯಾವಾಗ ಮಾಡುತ್ತೀರ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ ?

ಶ್ರೀ ಪಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಮಾನ್ಯ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ಮಾನ್ಯ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲರ ಸರ್ಕಾರ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಮೇಲೆ ನಾವು ಇದನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಅನೇಕ ನಮ್ಮ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಹೇಳಿದಂತೆ ಇವರೇ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಹತ್ತಿರ ಒಂದು ನಿಯೋಗವನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಯಾವ ಕಾರಣಕ್ಕೂ ಬಸ್ ದರವನ್ನು ಏರಿಸಬಾರದು ಎನ್ನುತಕ್ಕಂಥ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದರೂ, ಕೊನೆಗೆ ಇವರು ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ ಎಂದರೆ, ರಾಜ್ಯಪಾಲರಿಗೂ ಮತ್ತು ಅವರಿಗೂ ಒಂದರೀತಿ ಮತಭೇದ, ಅಪರಬ್ಧರಿಗೂ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯ ಬರತಕ್ಕಂಥ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಒತ್ತಾಯಮಾಡಿ ರಾಜ್ಯದ ಜನತೆಯ ಮೇಲೆ ಇದರಿಂದ ತೀವ್ರತರವಾದಂಥ ಪರಿಣಾಮ ಬೀಳುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇಷ್ಟಾದರೂ ಅವರದೇ ಸರ್ಕಾರ ಬಂದಮೇಲೆ ಬಸ್ ದರವನ್ನು ಏರಿಸಿರತಕ್ಕಂಥ ಔಚಿತ್ಯವನ್ನು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಸಾರಿಗೆ ಸಚಿವರಿಗೆ ಒಂದು ಸಲಹೆ ಕೊಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ಆರು ತಿಂಗಳ ಹಿಂದೆ ಬಂದಿರತಕ್ಕ ಸರ್ಕಾರ ಇದು. ಈ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ೧೦ ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಆಡಳಿತ ಏನು ನಡೆದಿದೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಸಮಗ್ರವಾದಂಥ ತನಿಖೆಯನ್ನು ತಾವು ನಡೆಸುವುದಾದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಬಹಳ ಹಿಂದೆ ಹೋಗುವುದು ಬೇಡ. ಈ ೧೦ ವರ್ಷಗಳ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಈ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ನಡೆದಿದೆ, ಸಾರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆಯಿಂದ ಪ್ರಯಾಣಿಕರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ, ಇದರಿಂದ ಏನು ಅಘಾತವಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ಒಂದು ನ್ಯಾಯಾಂಗ ತನಿಖೆಯನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕು. ನೀವು ನಿಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಡಿ, ನೀವು ಏಕೆ ಮೈಮೇಲೆ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ನ್ಯಾಯಾಂಗ ತನಿಖೆ ನಡೆಸಿ; ಕನಿಷ್ಠ ಒಂದು ಮೂರು ತಿಂಗಳ ಒಳಗಾಗಿ ಪರದಿಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಅವರಿಗೆ ಹೇಳಿ. ತಾವು ಈ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬರುವುದಾದರೆ ಬಹುಶಃ ಎಷ್ಟು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಎಷ್ಟು ಜನ ಚಕ್ರಗಳನ್ನು ತಿಂದಿದ್ದಾರೆ, ಎಷ್ಟು ಜನ ಟ್ಯಾಬಾಗಳನ್ನು ತಿಂದಿದ್ದಾರೆ, ಎಷ್ಟು ಭಾಸಿಗಳನ್ನು ತಿಂದಿದ್ದಾರೆ, ಎಷ್ಟು ಲೀಟರ್ ಡೀಸಲ್ ಎಣ್ಣೆಯನ್ನು ಕುಡಿದಿದ್ದಾರೆಂಬುದು ತಪುಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಲ್ಲವನ್ನೂ ಕುಡಿಯತಕ್ಕಂಥ ತಿನತಕ್ಕಂಥ ಭೂತ ನಿಮ್ಮ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗಿದೆ. ಇವತ್ತು ಜನತೆಯಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣದ ಬಗ್ಗೆ ನಂಬಿಕೆ ಹಾಗೂ ಗೌರವ ಇದೆ. ಒಂದು ಕಡೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಜನತೆಗೆ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣದಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆ ಹೋಗುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನೀವು ಹೆಜ್ಜೆ ಹೆಜ್ಜೆಗೂ ದುಬಾರಿಯಾದಂಥ ಈ ಒಂದು ದರವನ್ನು ಏರಿಸುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ, ಈ ದರಕ್ಕೆ ಹೆಜ್ಜಾಗಿ ನಿಮ್ಮ ಬಸ್ಸನ್ನು ಹತ್ತುವುದಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಇಳಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಭಯವಾಗಿದೆ. ಜನರಿಗೆ ನಿಮ್ಮ ಬಸ್ ಹತ್ತಿ ಇಳಿದು ಬರುವುದೇ ಒಂದು ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಯಾವ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಮತ್ತು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದ ಹಾಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆಯಮೇಲೋಕ, ಕೆಲವು ಕಡೆ ನಾಮಫಲಕಗಳಲ್ಲಿ 'ಫುಟ್‌ಬೋರ್ಡ್' ಪ್ರಯಾಣ ಯಮಲೋಕಕ್ಕೆ ಯಾನೆ' ಎಂದು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಯಾವತ್ತೂ ಫುಟ್‌ಬೋರ್ಡ್ ಹತ್ತುವುದಿಲ್ಲ. ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಅದು ನಮಗೆ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಅದುದರಿಂದ ಈಗ ನಿಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಫುಟ್‌ಬೋರ್ಡ್‌ನ ಮೇಲೆ ಹತ್ತಿಸಬೇಡಿ.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಈಗತಾನೆ ನೀವು ಲಕ್ಕಪ್ಪನವರಿಗೆ ಭಾಷಣ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದಿರಿ ಈಗ ತಾವೇ ಭಾಷಣ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ.

ಶ್ರೀ ಪಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಈಗ ನಾನು ಇದ್ದ ವಿಚಾರ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಈಗ ತಾವು ನನಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ, ಇದ್ದ ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸ್ವಲ್ಪ ಸುತ್ತಿ ಬರುತ್ತೇನೆ ಅಷ್ಟೆ.

ಮಾನ್ಯ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ತಾವು ಒಂದು ಸಾರಿ ಬಸ್ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡಿದರೆ ಎಷ್ಟು ಭಯಭೀತರಾಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಊರಿನಿಂದ ತಾವು ದಾಮಣಗೆರೆ ತಲುಪಬೇಕಾದರೆ ಎಷ್ಟು ಸಾರಿ ತಮಗೆ ಎಷ್ಟು ಹೃದಯ ಬಡಿತ ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಾವು ನೋಡಬೇಕು. ಆ ಒಂದು ವೇಗ.....

ಶ್ರೀ ಅಜೀಜ್ ಸೇಠ್.—ಅವರು ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಏನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ಅದು ಅವರಿಗೆ ಅನ್ವಯ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಪಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಮಾನ್ಯ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ಇಡೀ ಸಂಸ್ಥೆ ಮೇಲೆ ಹುತ್ರು ಬಸ್ ಗಳ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಕೆಟ್ಟ ಹೆಸರು ಬಂದಿದೆ. ಬಹಳ ಹಿಂದೆ ನಿಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ ಒಬ್ಬ ಪೋಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿ ಇದ್ದರು. ಅವರು ಏನು ಹೇಳಿದರಂದರೆ, ಕೆಂಪು ಬಸ್ ಅಂದರೆ ನಿವ್ವು ದೂರ ಹೊರಟುಹೋಗಿಬಿಡಬೇಕು. ಅದರಲ್ಲಿ ಬ್ರೇಕ್ ಇರುವುದೇ ಇಲ್ಲ, ಹೇಗೆ ಬೇಕಾದರೆ ಹಾಗೆ ಒಡುತ್ತು ಇರುತ್ತದೆ ಎಂದು. ಒಂದು ಕಡೆ ಬ್ರೇಕ್ ಇಲ್ಲ, ಒಂದು ಕಡೆ ಅಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆ ಇಲ್ಲ, ಒಂದು ಕಡೆ ಜೀವದ ಭದ್ರತೆ ಇಲ್ಲ, ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಇದ್ದು ನಮ್ಮ ಜೀವವನ್ನು ನಿಮಗೆ ಒತ್ತೆಯಾಗಿ ಕೊಟ್ಟ ಮೇಲೆ ಹೇರಲಾರದಂಥ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ತಾವು ಮಾತ್ರ ಹಾಕಿ ಯಾವ ಪಾಪಕ್ಕೆ ನಿವ್ವು ಹೋಗುತ್ತೀರಿ ? ಮಾನ್ಯ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲರು ಇದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕು. ನಿವ್ವು ಪಾಪಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಾದರೆ ಹೋಗಿ, ನಮ್ಮದೇನೂ ಅಭ್ಯಂತರವಿಲ್ಲ. ನಿವ್ವು ಆರು ತಿಂಗಳಿಗೆ ಪಾಪಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದನ್ನು ನಾಪಂತ್ನೂ ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಇನ್ನೊಂದು ಮೂರು ವರ್ಷದ ಮೇಲೆ ಪಾಪಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಅಥವಾ ಎರಡು ವರ್ಷದ ಮೇಲೆ ಹೋಗಿ. ಆರೇ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ತಾವು ಪಾಪಕ್ಕೆ ಹೋಗಬಾರದು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನೂ ನಿಮಗೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ದಯೆ ಮಾಡಿ ಪಾಪದ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಹೋಗುವುದರೊಳಗಾಗಿ ತಾವು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕು ಎಂಬ ಸಲಹೆಯನ್ನು ನಾನು ತಮಗೆ ಕೊಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ತಾವು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ, ಇದರಿಂದ ರಾಜ್ಯದ ಜನತೆಗೆ ಕೆಟ್ಟ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಒರಸಿತಾಗಿದೆ. ನನಗೆ ನಿಮ್ಮ ಬಗ್ಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಇದೆ. ಇವತ್ತು ಪ್ರತಿ ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡುವ ಜನ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್ ಸರ್ಕಾರ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಬಹಳ ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡಿದೆ ಎನ್ನ ತಕ್ಕ ಮಾತನ್ನು ಆಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಬಸ್ಸಿನ ದರ ಏರಿಸಿದ್ದು ಜನಗಳಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ, ಆದರೆ ಗ್ರಾನೈಟ್ ಕಲ್ಲುಗಳ ಲೂಟಿಯಾಗುತ್ತಿರುವುದು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಬಸ್ ದರವನ್ನು ಇನ್ನೂ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬಹುದಾಗಿತ್ತು, ಯಾವುದನ್ನು ಹಿಡಿಯಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಟ್ಟಿರಿ, ಇವತ್ತು ಜನ ಶಾಪ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ತಾವು ಬಸ್ಸಿನ ದರವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲೇಬೇಕು.

SRI AZIZ SAIT.— Madam, the scope of the Calling Attention is very limited.

SRI P.G.R. SINDHIA — I do agree that this is Calling Attention. I want to give some constructive suggestions to the Government.

SRI AZIZ SAIT.— You can speak on the Demands of the Department.

† SRI P.G.R. SINDHIA.—Hon'ble Leader of the House has stated that he is prepared for any kind of discussion. He has allowed it. Why do you intervene ?

ಮಾನ್ಯ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇವತ್ತು ಇದು ಗಮನ ಸೆಳೆಯುವ ಸೂಚನೆ ಆಗಿದ್ದರೂ ಸಹ ರಾಜ್ಯದ ಸುಮಾರು ೨೫-೩೦ ಲಕ್ಷ ಪ್ರಯಾಣಿಕರು ನನಗೆ ತಿಳಿದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರತಿ ನಿತ್ಯವೂ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆಯು ೧೦,೦೦೦ ಬಸ್ಸುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಇದು ಇಡೀ ರಾಜ್ಯದ ಜನತೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಪ್ರಶ್ನೆ ಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತೇನೆ. ಸಾರಿಗೆ ವಿಚಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಈಗ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸಾರಿಗೆ ಇಲಾಖೆಯ ಡಿಪ್ಯಾಂಡ್ ಬಂದಾಗ, ಈ ಸಾರಿಗೆ ಇಲಾಖೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ, ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ನನಗೆ ತಿಳಿದ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಮತ್ತೂ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷಗಳ ಮತಿಯಿಂದ ಮುಂದಿಡುತ್ತೇನೆ. ಇವತ್ತು ಸರ್ಕಾರ ಪ್ರಸ್ತುತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬೆಲೆಗಳನ್ನು ಏರಿಕೆ, ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದೆರಡು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಬೆಲೆ ಏರಿಕೆ ಮಾಡಿ ಸರ್ಕಾರ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದೆ. ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳತಕ್ಕವನು ನಾನಲ್ಲ. ಅಂಥ ಆಪಾದಭೂತನ ನನಗಿಲ್ಲ. ನಮಗೂ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಇದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿಂದ ಮಾತನಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇವತ್ತು ಇಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದೇವೆ ನಾಳೆ ಅಲ್ಲಿ ಕಂಕಿತಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಈಗ ನಮ್ಮವರೇ ಯೋಜನಾ ಆಯೋಗದ

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರಿದ್ದಾರೆ. ಯೋಜನಾ ಆಯೋಗದವರೇ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ೫ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡು ಸಾರಿ ದರವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸೂಚನೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಮಾಡಬೇಡಿ ಎಂದು ಹೇಳತಕ್ಕವನು ನಾನಲ್ಲ. ಈ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಕೆಲವು ಮಿತ್ರರು ಅರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣಮಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತೆ ತಾವು ಅಂಥ ಮಹಾ ದೊಡ್ಡ ತಪ್ಪನ್ನು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಡಿ. ನಾವು ಇವತ್ತು ಸಮಾಜಪಾದದ ತತ್ವಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಸಂವಿಧಾನಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿದ್ದು ಅರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ದೊಡ್ಡ ಗುಳಿಗೆ ಸಿಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ವಿಷ ಇತರಕ್ಕೆ ಸಕರೆ ಗುಳಿಗೆ ತನ್ನ ತಕ್ಕ ಪಾಪದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮತ್ತೆ ಮಾಡಬೇಡಿ. ಇವತ್ತು ಮಾನ್ಯ ಚಾರ್ಜ್‌ರವರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಮಂಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ದಕ್ಷ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ಎಂ. ಡಿ. ಯಾಗಿ ನೇಮಕ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ನಾನು ಸ್ವಾಗತ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಬಹುಶಃ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಫೇರ್ ರಿವಿಜನ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸಮಗ್ರ ಕಲ್ಪನೆ ಇರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಜೊತೆಗೆ ಇದರ ಸಿ.ಎಂ.ಡಿ. ಆಗಿ ಯಾರು ಚಾರ್ಜ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರು ಅವರು ಈ ಫೇರ್ ರಿವಿಜನ್ ಆದ ನಂತರ ದಿವಸಗಳ ಹಿಂದೆ ಚಾರ್ಜ್ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡರು ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಅವರಿಗೂ ಸಹಿತ ಆಳವಾಗಿ ಸ್ಟೆಡಿ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಆಗಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ದರೂ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಇವರಿಬ್ಬರೂ ಓದಿದ್ದರೆ ಇಷ್ಟೊಂದು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಇವರು ಬೆಲೆಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಾ ಇರಲಿಲ್ಲ ಜೊತೆಗೆ ಇದು ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್ ಮುಂದೆ ಬಂದು ತೀರ್ಮಾನ ಆಗತಕ್ಕ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ. ಕೆ. ಎಸ್. ಆರ್. ಟಿ. ಸಿ ಮತ್ತು ಕೆ.ಇ.ಬಿ. ರೇಟುಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡುವಾಗ ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್ ಮುಂದೆ ಬರತಕ್ಕ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇನ್‌ಫಾರ್ಮಲ್ ಆಗಿ ನಾವೆಲ್ಲಾ ಡಿಸ್‌ಕಷನ್‌ಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ಇನ್‌ಫಾರ್ಮಲ್ ಆಗಿ ಡಿಸ್‌ಕಷನ್ ಮಾಡಿ ನಾವು ಯಾವ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನೋಡಿ, ನಮ್ಮ ಶಾಸಕರಿಗೆ ಪಕ್ಷ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಸಹಿತ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿರತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿರತಕ್ಕದ್ದಾದ್ದು, ಹಿಂದೆ ಮೋಟಾರ್ ವೆಹಿಕಲ್ಸ್ ಆಕ್ಟ್, ಇತ್ತು. ಫಬ್ರಿಕೇ ನೋಟೀಸ್ ಕೊಟ್ಟು ೩೦ ದಿನಗಳ ಒಂದು ಅಲ್ಟಿಮೇಟ್ ಕರೆದು ಅದು ಆದ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಕಳೆದ ಅಕ್ಟೋಬರ್‌ನಲ್ಲಿ ಮೋಟಾರ್ ವೆಹಿಕಲ್ಸ್ ಆಕ್ಟ್‌ನ್ನು ಅಮೆಂಡ್ ಮೆಂಟ್ ಮಾಡಿ ನೀವು ಸದನ್ ಆಗಿ ದರ ಏರಿಸಬಹುದು ಎಂಬ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ನಿಮಗೆ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಇವರು ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಸಮಯ ಇದೆಯಲ್ಲಾ ಇದರಿಂದ ಜನರಿಗೆ ಸಂಶಯ ಬರುತ್ತದೆ. ಇವೊತ್ತಿನ ಮಂಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಆಪೊತ್ತು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದರು. ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದಹಾಗೆ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಹತ್ತಿರ ಇವರು ಹೋಗಿರುವುದು ನಿಜ. ಅವರು ಹೋಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಅದು ಅದನಂತರ ಈಗ ಬೆಲೆಗಳನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಬೇಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ತಾವು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಿ.

ಶ್ರೀ ಪಿ.ಜಿ. ಆರ್. ಸಿದ್ದು.—ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದು ಅದನಂತರ ಪುರಸಭೆಗಳು ಚುನಾವಣೆಗಳು ಆಯಿತು. ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಚುನಾವಣೆಗಳು ಆಯಿತು. ಅದು ಅದರಿಗೆ ದಿವಸಗಳ ಕಾಲ ತಡೆಯಲಿಲ್ಲ ಮಾರನೆಯ ದಿವಸವೇ ಆನಾನ್ಸ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇವರು ಕೇವಲ ಫೇರ್ ರಿವಿಜನ್ ಆಷ್ಟೇ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಬೆಲೆಗಳನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿರುವುದು ಆಪ್ತೇ ಅಲ್ಲ. ಸ್ಟೇಜ್ ರಿವಿಜನ್ ಸಹಿತ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಎರಡು ಕಿಲೋ ಖಾಟರ್‌ಗೆ ಇಂಥ ಒಂದು ಸ್ಟೇಜು ಇವೊತ್ತು ಎಷ್ಟಾಗಿದೆ ಎಂದು ದಯವಿಟ್ಟು ತಾವು ನನಗೆ ತಿಳಿಸಬೇಕು. ನಾನೂರು, ಐನೂರು ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕ ಜನರು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಇಂತಹ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ಲಕ್ಷ ಜನ ಪ್ರಯಾಣಿಕರು ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರು ತಮ್ಮ ಸಂಬಳವಾದ ಐನೂರು ರೂಪಾಯಿನಲ್ಲಿ ನೂರು ರೂಪಾಯಿ ಒಸ್ಟೆಚಾರ್ಜ್ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರು ಈಗ ಇನ್ನೂರು ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ, ಇವೆಲ್ಲಾ ಯಾರು ಅಂದರೆ, ಮನೆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋಗತಕ್ಕವರು ಮತ್ತು ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕವರು. ಇವರುಗಳಿಗೆ ತುಂಬಾ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಯಾರು ಬಡ ಜನರು ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡ ಬೇಕಾಗಿತ್ತು ಬೆಂಗಳೂರಿನಿಂದ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಬಡವರು ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ ಏನೋ ಅಪರೂಪಕ್ಕೆ ಒಂದುಸಾರಿ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಬೆಂಗಳೂರಿನಿಂದ ಹಾಸನಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ ಹಾಸನದಿಂದ ಹೊಳೇನರಸೀಪುರಕ್ಕೆ, ಹೊಳೇನರಸೀಪುರದಿಂದ ಚನ್ನರಾಯಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ, ಚನ್ನರಾಯಪಟ್ಟಣದಿಂದ ಹಾಸನ, ಕನಕಪುರದಿಂದ ಸಾತನೂರು ಇಷ್ಟು ಕಡೆ ಓಡಾಡುವಂಥ ಜನ ಕೂಲಿಗೆ ಹೋಗುವಂಥ ಜನ.

ಅವರು ೧೨-೧೩ ಕಿಲೋ ವೋಟರ್ ಬಸ್ ಟ್ರಾವಲ್ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಏನಿದೆ, ಇದನ್ನು ರಿವೈಸ್ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಇದರ ಅಗತ್ಯ ಏನಿತ್ತು. ಇದಕ್ಕೆ ನಿಮಗೆ ಕನ್‌ವೆಕ್ಷನ್ ಏತಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲ ಅಂದರೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನೀವು ಆಕವಾಗಿ ಸ್ಪಷ್ಟ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಸರಿಯಾದಂಥ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ನೀವು ಯಾರು ಸಹಿತ ಸರಿಯಾಗಿ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ನಾವು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದೇ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದ್ದರು. ವೀರೇಧಪಕ್ಷದವರ ಪರವಾಗಿ ನಾನು ಅವರಿಗೆ ಹೇಳಿದೆ, ಆಗ ನನಗನಿಸಿತು, ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಮಾಹಿತಿ ತಿಳಿದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅವರು ಡೆಲ್ಲಿಗೆ ಏನೋ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿತ್ತು, ಅವರು ಅವಸರದಲ್ಲಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಯಾರೋ ಬಂದು ಏನೋ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರು ಬಹಳ ಸಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿದ್ದರು. ಇದನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಮುಖಕ್ಕೆ ತೋರಿಸ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಎನ್ನುವ ಶಬ್ದವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿದರು. ನಾನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿದ್ದರು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ತಿಳಿಸದೇ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಗೊಂದಲವಾಗಿದೆ. ಸಚಿವಸಂಪುಟದ ಸದಸ್ಯರ ಇದನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು.

ಶ್ರೀ ಬಿ.ಎಸ್. ಯದಿಯೂರಪ್ಪ:—ಮಾನ್ಯ ಬಂಗಾರಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಅದು ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ. ಸ್ವತಃ ಗುಂಡೂರಾವ್ ಅವರೇ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಪಿ.ಜಿ.ಆರ್.ಸಿಂಧ್ಯಾ:—ಈಗ ತಾವು ಸ್ಟೇಜ್ ರಿವೈಜ್ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ, ಫೇರ್ ರಿವಿಜನ್ ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಈಗ ತಾವು ಎಷ್ಟು ಫೇರ್‌ಸೆಂಟ್ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದೀರೆಯೆಂದು ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ನಾನು ಏತಕ್ಕೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಎಂದರೆ, ನೀವು ಎಷ್ಟು ಫೇರ್‌ಸೆಂಟ್ ಫೇರ್ ರಿವೈಜ್ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಅಷ್ಟು ರಿಯಲ್ ಸೇಷನ್ ಆಗಿದೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ದಯಮಾಡಿ ಹೇಳಿ. ಫಾನ್ಸ್ ಜಾರ್ಜ್ ಅವರೇ, ಇವತ್ತು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಬೆಂಗಳೂರು ಡಿವಿಜನ್ ಹಾಸನ ಡಿವಿಜನ್‌ನಲ್ಲಿ ೧೫ ಫೇರ್‌ಸೆಂಟ್ ಮಾತ್ರ ರಿವೈಜ್ ಆಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಯಾರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ? ಕೊಟ್ಟವನು ಕೋಡಂಗಿ, ತೆಗೆದುಕೊಂಡವನು ವೀರಭದ್ರ ಅನ್ನುವ ಹಾಗೆ ಆಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಕಂಡಕ್ಟರುಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲ. ಈಗ ತಾವು ಜನರಿಗೆ ೨ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡುವ ಕಡೆ ೩ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡುವಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಇದರಿಂದ ಏನಾಗಿದೆ ಅಂದರೆ ೩ ರೂಪಾಯಿ ಬದಲು ಕಂಡಕ್ಟರಿಗೆ ಬಂದೂವರೆ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟು ಅವನು ಟಿಕೆಟ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹುಯಾಣ ಮಾಡುವಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬಂದಿದೆ. ಈಗ ತಾವು ಫೇರ್ ರಿವಿಜನ್ ವೆತ್ತು ಸ್ಟೇಜ್ ರಿವಿಜನ್ ಸೈಮಲ್ಟೇನಿಯಸ್ ಆಗಿ ಮಾಡಿರುವುದರಿಂದ, ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಅಪ್ರೋಚ್ ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಕೊಟ್ಟವನು ಕೋಡಂಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡವನು ವೀರಭದ್ರ ಅನ್ನುವ ಹಾಗೆ ಆಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಕಂಡಕ್ಟರುಗಳಿಗೆ ಬಹಳ ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮಪ್ಪನವರು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ತೆರಿಗೆ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಮಾನ್ಯ ಜಾರ್ಜ್ ಅವರು ದಯಮಾಡಿ ಇವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಉತ್ತರ ಹೇಳಬೇಕು. ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಡೀಸೆಲಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಹಣ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ಟೈರುಗಳಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ನಿಮ್ಮ ಕೆ ಎಸ್ ಆರ್ ಟಿ ಸಿ ಟೋಟಲ್ ಕಾಸ್ಟ್ ಬಂದು ಕಿಲೋವೋಟರ್‌ಗೆ ಏನಿದೆ. ಟೈರ್ ಕಾಂಪೋನೆಂಟ್ ಎಷ್ಟು ಎಂಬುದನ್ನೆಲ್ಲಾ ತಿಳಿಸಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಬರ್ ಕಾಂಪೋನೆಂಟ್ ಎಷ್ಟು ಎಂದು ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕು. ಇವತ್ತು ಲೇಬರ್ ಕಾಂಪೋನೆಂಟ್ ೩೦ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ೧೯೮೮-೮೯ ರಲ್ಲಿ ಎರಡು ಸಾರಿ ೨೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದರು. ೧೯೮೫ರಲ್ಲಿ ಕೆ ಎಸ್ ಆರ್ ಟಿ ಸಿ ಗೂ ರೆಗೆಸ್ಟ್ರೇಸ್ಡ್ ಯೂನಿಯನ್‌ಗೂ ಆಗಿರತಕ್ಕಂತಹ ಒಪ್ಪಂದವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿ. ೫ ವರ್ಷ ಎಂದು ಮಾಡಿಸಿದ್ದೆವು. ಆದರೆ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಆದೇಶದಡಿಯಲ್ಲಿ ೪ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಇಳಿಸಿದರು. ಯಾರಿಗೋ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ರೀತಿ ನಂತರ ಅವರು ಅಂಧಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಸೇರಿ ಕೊಂಡರು. ಅದನ್ನು ನೀವು ಬಂದು ಕೊಡಬೇಕಾಗಿ ಬಂತು ಅದು ಇರಲಿ. ಆದರೆ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಮಾತು ನಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ನಾವು ಇದ್ದಾಗ ೧೭ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಹಾಕಿದ್ದೆವು. ಮಾನ್ಯ ಹೆಗಡೆಯವರು ಮುಖ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾಗ ಇದನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೆವು. ಖಾಸಗಿ ಬಸ್‌ನವರು ಎಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರೋ ಅಷ್ಟೇ ಹಣವನ್ನು ಕೆ ಎಸ್ ಆರ್ ಟಿ ಸಿ ಯವರೂ ಕೂಡ ಕೊಡುವಂತೆ ಹೆಚ್ಚು ತೆರಿಗೆ ಯನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದೆವು. ಕೆ ಎಸ್ ಆರ್ ಟಿ ಸಿ ಕೂಡ ಬಂದು ಪಬ್ಲಿಕ್ ಅಂಡರ್‌ಟೇಕಿಂಗ್ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ ಕೆ ಎಸ್ ಆರ್ ಟಿ ಸಿ ಯಲ್ಲಿನ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ವೆಹಿಕಲ್ ಕೆಟ್ಟು ನಿಂತರೆ ಅದನ್ನು ಸರಿ ಮಾಡಲು ೪-೫ ಜನ ಫಿಟ್‌ಮೆನ್‌ಗಳು ಇನ್‌ಸೆಕ್ಟರ್‌ಗಳು ಹೋಗಿ ಡಿಪೋದಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಇಷ್ಟು ಜನರು ಸೇರಿ ದರೂ ಕೂಡ ಅದು ರಿಪೇರಿಯಾಗಲು ೫-೬ ದಿನ ಆಗುತ್ತಿತ್ತು. ಹೀಗಾಗಿ ಆ ವೆಹಿಕಲ್‌ಗಳ ಯೂಸ್ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಇದರ ಯುಟಿಲಿಟಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಬೇಕು ಟ್ರಾಫಿಕ್ ಕಲೆಕ್ಷನ್ ಅನ್ನು ಹೆಚ್ಚು

ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ೧೨. ೧೫ ನಂತರ ೧೭ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಎಂದು ಮಾಡಿದವು. ೧೯೮೫ ರಿಂದ ೮೮ರವರೆಗೆ ನಾನು ಸಾರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷನಾಗಿದ್ದೆ. ನಾವು ಆ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ೧೭ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಮಾಡದೆ ಹೋಗಿದ್ದಿದ್ದರೆ ಇನ್‌ಕಂಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಅನ್ನು ಕಟ್ಟಬೇಕಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

SRI K. LAKKAPPA. — Gold Mines are also running under loss.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ಜಿ. ಆರ್. ಸಿಂಧ್ಯಾ. — ೮೫ ರಿಂದ ೮೮ರವರೆಗಿನ ಸ್ವಾಟ್ವಿಕ್ಸ್ ಅನ್ನು ತೆಗೆದು ನೋಡಿ. ಯಾರು ಪ್ರಾಕ್ಟೀಸ್ ಮಾಡಿದರೂ ಎಂಬುದರ ವಿವರಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದು ಬೇಡ. ಹಾಗೆ ಹೋದರೆ ನಿಸ್ತೆ ಕಾವೇರಿ ನೀರಿನ ವಿವಾದದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಗೆ ಆಯಿತು ಆ ರೀತಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದ ಅದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದು ಬೇಡ. ಮೆಹಲ್ಗ಼ಾಳ ಯಂಟ್ರಿಕ್ಸ್ ಹೆಚ್ಚಾಗಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ೧೭ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಅನ್ನು ನಾವು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಹೊರತು ಬೇರೆ ಯಾವುದೇ ಕಾರಣದಿಂದ ಇದನ್ನು ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ರಾಜ್ಯ ಪಾಲರ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ೩೦-೩೫ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ಏನು ಕೊಟ್ಟಿರಾ ಅದನ್ನು ವಾಪಸ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ವೇಜಸ್ ಅನ್ನು ರಿವಿಜನ್ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಯಿತು. ಛಾಸಿಗಳನ್ನು ಖರೀದಿಸಲು ಸಂಸ್ಥೆಯು ಐದಿಬಿಬಿ, ಎಲ್‌ಐಸಿ ಮತ್ತು ವಾಣಿಜ್ಯ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿಂದ ವಾರ್ಷಿಕ ಶೇ. ೧೪ ರಿಂದ ೧೫ರ ಬಡ್ಡಿ ದರದಲ್ಲಿ ಸಾಲ ಪಡೆಯಬೇಕಾಯಿತು. ಅಂತರಿಕೆ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಕೊರತೆಯಿಂದಾಗಿ ಸಂಸ್ಥೆ ಹಣಕಾಸಿಗೆ ಕೊರಗಿನ ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಮೇಲೆ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಅವಲಂಬಿಸಬೇಕಾಯಿತು. ಅಂತರಿಕೆ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಕೊರತೆ, ಸಂಸ್ಥೆಯು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿರುವ ನಷ್ಟ ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರ ಬಂಡವಾಳ ಕೊಡುಗೆಯನ್ನು ನೀಡದಿರುವುದೇ ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಜೆ. ಜಾರ್ಜ್. — ಎಲ್‌ಐಸಿಗೆ ೧೪ ಪರ್ಸೆಂಟ್, ವಾಣಿಜ್ಯ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿಗೆ ೧೫ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಬಡ್ಡಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ಜಿ. ಆರ್. ಸಿಂಧ್ಯಾ. — ಕೆಎಸ್‌ಆರ್‌ಟಸಿಯ ಸ್ವಾಟ್ವಿಕ್ಸ್ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿರುವವರು ನಿಮಗೆ ವಿನ್‌ಗೈಡ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ೭೪-೭೫ರ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಬರೆದಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದು ಅದನ್ನೇ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಹೆಗ್ಗಣಗಳು ಇವೆ. ಇದರ ಡಿಮೆಂಡ್ಸ್ ಮೇಲೆ ಮಾತೆ ನಾಡುವಾಗ ನಾನು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತೇನೆ. ನಾನಾಂತೂ ಸ್ವಾಟ್ವಿಕ್ಸ್ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ನಂಬಲಿಲ್ಲ. ಅಂತರಿಕೆ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಕೊರತೆಯಿಂದಾಗಿ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿರುವ ನಷ್ಟ ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರ ಬಂಡವಾಳ ಕೊಡುಗೆಯನ್ನು ನೀಡದಿರುವುದೇ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣವಾಗಿದೆಯೆಂದು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ.

೩-೪೫ ಪಿ.ಎಂ.

ಅವತ್ತು ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸರ್ಕಾರವಿತ್ತು? ಪಬ್ಲಿಕ್ ಅಂಡರ್ ಟೇಕಿಂಗ್‌ಗೆ ದುಡ್ಡನ್ನು ಕೊಡಬಾರದೆಂದು ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್‌ನಲ್ಲಿ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದರು. ಅವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಅವರ ಪಾಲಿಸಿ ಆಗಿತ್ತು; ಇತ್ತು ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ಅವರು ಮಾಡಿದರು. ಆದರೆ ಇವತ್ತು ಅದನ್ನು ದೂಷಣೆ ಮಾಡಿ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ. ೧೭ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ತೆರಿಗೆ ಬಗ್ಗೆ ಇಲ್ಲಿ ತಾವು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ೩೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ ಎಂದು ನೀವು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಅದು ಯಾವುದರಿಂದ ಅಂದರೆ ಶಾಲಾ ಮಕ್ಕಳು ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿಬರಲು ಬಸ್ ಪಾಸ್‌ಗೋಸ್ಟರ್ ವಯೋವೃದ್ಧರಿಗೋಸ್ಟರ್ ಫಾಸ್ ಕೊಡಲು (ರಿಯಾಯಿತಿ ದರದಲ್ಲಿ) ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. KSRTC is basically a commuter-oriented service organisation. ಇದು ಜಾರ್ಜ್‌ಬಲ್‌ಟ್ರಸ್ ಆಗಿ ರನ್‌ಆಗಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ನಷ್ಟ ಅಲ್ಲ. ಇದು ಇಡೀ ರಾಜ್ಯದ ಜನರಿಗೆ, ಆ ಜನರ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ, ವಯೋ ವೃದ್ಧರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿತಕ್ಕೆ ಸೌಲಭ್ಯ ಹಾಗಾದರೆ ನಾನು ತಮಗೆ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಿಮ್ಮ ಕೆ.ಎಸ್.ಆರ್.ಟಿ.ಸಿ.ಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ೫೫ ಸಾವಿರ ಜನ ಎಂಪ್ಲಾಯೀಸ್ ಯಾರಿದ್ದಾರೆ, ಅವರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆಡೆಕಾದರೂ ಹೋಗಿ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಇಲ್ಲಿ ನೀವು ಏನನ್ನೂ ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಇನ್ನೂ ಹೇಳಬೇಕಾದ್ದು ಬಹಳ ಇದೆ. ಆದರೆ ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕಾಲಿಂಗ್ ಆಟಿನ್‌ಪನ್ ಆಗಿ ತಂದಿರುವುದರಿಂದ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಡಿಸ್ಕಷನ್ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಾನು ನಿಜವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ೨೫ ಪರ್ಸೆಂಟ್, ೩೦ ಪರ್ಸೆಂಟ್, ೪೦ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಎಂದು ಏನು ನೀವು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ಇದು ನಿಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳು. ಅವರು ನಿಮಗೆ ಈ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ನಿಮ್ಮನ್ನು ತಪ್ಪುದಾರಿಗೆಯಾಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನನಗೆ ತಿಳಿದಿರುವಂತೆ ೧ ದಿವಸಕ್ಕೆ ೧.೨೫ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಟ್ರಾನ್ಸಿಟ್ ಕಲೆಕ್ಷನ್ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಅಂದರೆ ಒಂದು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ೯೦೦ ಕೋಟಿ ರೂ.

ಟ್ರೇನಿಂಗ್ ಟ್ರಾಪಿಕ್ ಕಲೆಕ್ಷನ್ ಆಗುತ್ತದೆ. ಇದರ ಮೇಲೆ ನಿಮಗೆ ೧೧ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಬೇಕೋ ೨೦ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಬೇಕೋ, ೨೫ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಬೇಕೋ ಎಂಬುದನ್ನು ನೀವು ನಿಗದಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಡಿವಿಜನಲ್ ಕಂಟ್ರೋಲರ್‌ಗೂ ಪ್ರಾರಾಂವಿಟರ್‌ಗಳನ್ನು, ಅಕೌಂಟೆಬಿಲಿಟಿಯನ್ನು, ರೆಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟಿವಿಟಿಯನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಇನ್ನು ಕೇವಲ ೬ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ನೀವು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ನಾವೇ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿದ್ದಿದ್ದರೂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಸಲಹೆ ಏನೋದರೆ ಇವತ್ತು ಇಡೀ ರಾಜ್ಯದ ಜನರು ತಮ್ಮಿಂದ ಒಂದೇ ಒಂದು ಅಂಶವನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಪ್ರಾರಾಂವಿಟರ್ ಬಗ್ಗೆ ಅಥವಾ ಇನ್ನೊಂದು ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ವೆಹಿಕಲ್ಸ್, ಯಂಟಿಲಿ ಸೇಷನ್, ಡೀಸಲ್ ಕಂಸಂಪನ್, ಕ್ಯಾನ್ಸಲೇಷನ್, ಕನ್ಸೀಷನ್, ಟ್ಯಾಕ್ಸ್, ಇ.ಪಿ.ಕೆ.ಎಂ. ಬಗ್ಗೆ ಯಲ್ಲಾ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಇಲಾಖೆಯ ಮೇಲಿನ ಡಿಪ್ಯಾಂಡ್ಸ್ ಚರ್ಚೆಗೆ ಬಂದಾಗ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ನಾನು ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ ತಾವು ಈ ಸದನದ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ, ಇದನ್ನು ಮಾಡುವುದರಿಂದ ನಿಮಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಖರ್ಚು ಏನೂ ಬರುವುದಿಲ್ಲ ಈ ಸೇಷನ್ ಮುಗಿಯುವುದರೊಳಗೆ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಸೇರಿ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರ ಹಾಕೋಣ. ನಮ್ಮ ಈ ಕೆ.ಎಸ್.ಆರ್.ಟಿ.ಸಿ ಯನ್ನು ರನ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ದುಡ್ಡು ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡೋಣ. ಇದು ಲಾಸ್‌ನಲ್ಲಿ ನಡೆಯದಂತೆ ಇರಬೇಕಾದರೆ ಜನರಿಂದ ನಾವು ಎಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆಂದು ನೋಡೋಣ. ನೀವು ಕೇವಲ ನಿಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕೊಡತಕ್ಕ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನೇ ಅವಲಂಬಿಸಿಕೊಂಡು ನೀವು ಇಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವುದಾದರೆ ಅವರು ತಪ್ಪು ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, ನಿಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ನಿಮ್ಮ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ, ನಿಮ್ಮ ನಾಯಕರಿಗೆ ಕೆಟ್ಟ ಹೆಸರನ್ನು ತರುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ಮಾತನ್ನು ನೀವು ಕೇಳಬೇಡಿ. ಇದನ್ನು ಒಂದು ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಡಿ. ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರು ಚಳುವಳಿ ಮಾಡಿದರು, ನಾವು ೧೦ ಸಾವಿರ ಜನರನ್ನು ಅರೆಸ್ಟ್ ಮಾಡಿದವು ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಬೇಡ. ತಾವು ದಯವಿಟ್ಟು ಸದನದ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಆ ಸಮಿತಿಯವರು ಎರಡು ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಲಿ. ಕೆ.ಎಸ್.ಆರ್.ಟಿ.ಸಿ. ಫಂಡ್‌ನಿಂಗ್ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಸದನದ ಎಲ್ಲ ಸದಸ್ಯರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ. ಈಗ ತಾವು ಏನು ರೇಟ್‌ನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಇದು ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ೨೫ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಅಲ್ಲ. ಇನ್ನೂ ಬಹಳ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಇದನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿ ರಾಜ್ಯದ ಜನರಿಂದ ನಗಪಾಟಲಿಗೆ ಈಡಾಗುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ನೀವು ನಗಪಾಟಲಿಗೆ ಈಡಾಗಬಾರದೆಂದು ನಮ್ಮ ಇಚ್ಛೆ. ಪ್ಲಾನ್ ಪೀರೀಡಿನಲ್ಲಿ ದರ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ೨ ಸಾವಿರ ನಿಮಗೆ ಅವಕಾಶ ಇದೆ. ಆಗ ಮಾಡಿ. ನೀವು ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಬಡವ ಯಾರಿದ್ದಾನೆ ಮಕ್ಕಳು ಮಾರಿದ್ದಾರೆ ಅವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಆದರೆ ಇವತ್ತು ನೀವು ಯದ್ವಾತ್ತದ್ದು ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ೧೫ ಕಿಲೋ ವಿಟರ್‌ನೊಳಗೆ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡತಕ್ಕ ಬಡವರಿಗೆ, ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿ. ನೀವು ಈಗ ಏನು ರೇಟ್‌ನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಇದನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಹೆಚ್. ಕೌಜಲಗಿ (ಬೆಲೆಹೊಂಗಲ).— ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷನವರೇ, ನಾನು ವ್ಯಾಸ ಸಚಿವರನ್ನು ಕೇಳತಕ್ಕಂಥ ವಿಚಾರ ಇಷ್ಟೇ, ಇವತ್ತಿನದಿವಸ ಬಸ್‌ದರವನ್ನು ಏರಿಸಲು ಅನೇಕ ಕಾರಣಗಳಿವೆ, ಡೀಸಲ್ ಬೆಲೆ ಏರಿದ ಕಾರಣ ಬಸ್‌ ದರವನ್ನು ಏರಿಸಬೇಕಾಯಿತು, ಸ್ಟೇರ್‌ಪಾಜ್ ಬೆಲೆ ಏರಿದ ಕಾರಣ ಬಸ್‌ದರವನ್ನು ಏರಿಸಬೇಕಾಯಿತೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಉತ್ತರ ನೀಡಿದರು. ಆದರೆ ರಾಜ್ಯದ ಬೇರೆ ಯಾವ ಕಡೆಯೂ ಬೆಲೆಗಳ ಏರಿಕೆಯಿಂದ ಈಗಿಂತಿ ಬಸ್‌ ದರಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಲ್ಲ ದಿರುವಾಗ ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಏತಕ್ಕೆ ಬಸ್‌ದರಗಳನ್ನು ಏರಿಸಿದ್ದಾರೆಂದು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ?

ಪ್ರೊ ಎಂ. ಡಿ. ಸಂಜುಂಡಸ್ವಾಮಿ (ಧಾರವಾಡ ಗ್ರಾಮಾಂತರ).— ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷನವರೇ ಮಾನ್ಯ ಸಾರಿಗೆ ಸಚಿವರು ಬಸ್‌ ದರವನ್ನು ಏರಿಸಿರುವ ಬಗ್ಗೆ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಮುಂದಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಹಿಂದೆ ಸಚಿವರಾಗಿದ್ದವರು ಬಸ್‌ದರವನ್ನು ಏರಿಸಿರುವ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಏನು ವಿರೋಧ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಸಂಸ್ಥೆ ನಷ್ಟದಲ್ಲಿದೆ, ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯ ವೆಚ್ಚ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ ಆ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ನಿಮ್ಮ ಉದ್ದೇಶ ಇರಬಹುದು. ಆದರೆ ನಷ್ಟವಿಲ್ಲದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕು, ಲಾಭ ಬರಬೇಕೆಂಬ ಆಶೆಯ ವಿಧದ ತಾವು ಮೂಲಭೂತವಾಗಿ ಕೆಲವು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಸಚಿವರೇ ನನಗೆ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳ ಅರ್ಥ ಶಾಸ್ತ್ರ ಅಷ್ಟೊಂದು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವಷ್ಟು ಅರ್ಥ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಪ್ರಕಾರ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆ ನಷ್ಟದಲ್ಲಿ ನಡೆಯಬಾರದು. ನಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೂ ಇಲ್ಲ. ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದ ರಾಜ್ಯಗಳ ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೂ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೂ ಹೋಲಿಕೆಮಾಡಿ ನೋಡಿದರೆ ಹಕ್ಕು

ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ನಮೂನೆ ಬಸ್ ಸೀಟುಗಳಿವೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಮೂರುತರಹ ಬಸ್ ಸೀಟುಗಳ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಒಂದು ಸಿಟಿಂಗ್ ಸೀಟ್, ಎರಡನೆಯದು ಬಹಳ ವಿಚಿತ್ರವಾದುದು ಅಂದರೆ ಸ್ಟಾಂಡಿಂಗ್ ಸೀಟ್ ಮತ್ತು ಮೂರನೆಯದಾಗಿ ನಮ್ಮ ರೈತರನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗ ತಕ್ಕಂಥ ಸೀಟು ಅಂದರೆ ಟಾಪ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೂರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗತಕ್ಕಂಥದ್ದು. ಈ ರೀತಿ ಮೂರುತರ ಗಾರುತ್ತದೆ. ಸಿಟಿಂಗ್ ಕೆಪಾಸಿಟಿ ೫೦ ಮಾತ್ರ ಎಂದು ಬರೆದಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ೫೦ ಜನ ಕುಳಿತಿರುತ್ತಾರೆ, ೫೦ ಜನ ನಿಂತಿರುತ್ತಾರೆ, ೫೦ ಜನ ಬಸ್ ಟಾಪ್ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತಿರುತ್ತಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ಮೂರುತರಹ ಲೋಡ್ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಬಸ್‌ಗಳನ್ನು ಓಡಾಡಿಸತಕ್ಕಂಥ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಪಕ್ಕದ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರೆ ಸಿಟಿಂಗ್ ಸೀಟ್‌ಗಳು ಮಾತ್ರವಿದ್ದು ನಮಗಿಂತ ಉತ್ತಮ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಲಾಭವನ್ನು ಗಳಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ತಮಿಳುನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಬರುವಷ್ಟು ಆದಾಯ ಇಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಎಚ್ಚರ ವಹಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಎಚ್ಚರ ವಹಿಸದಿದ್ದರೆ ನೀವು ಏನು ಮಾಡಿದರೂ ಲಾಭವನ್ನು ಗಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮತ್ತೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಮಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್‌ರವರು ಒಂದು ಸಲಹೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ತನಿಖಾ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿಸಿ ಕಳೆದ ೧೦ ವರ್ಷಗಳಿದ್ದನ್ನು ತನಿಖೆ ಮಾಡಿಸಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಈಗಾಗಲೇ ತನಿಖೆ ನಡೆದಿದೆ. ಕಳೆದ ವರ್ಷಗಳ ಅಡಿಟರ್ ಜನರಲ್‌ರವರ ರಿಪೋರ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರು ಮಾನ್ಯ ಮಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್‌ರವರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಲ್ಲ. ತಿಂಡಿದ್ದಾರೆ ಡಿಸಲ್‌ನ್ನು ಕೂಡಿದ್ದಾರೆ ರೆಂಟು ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಸೃಜವಾದ ಪದವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. That is the language that is used by the Auditor and Comptroller General. ತಿಂದು ಕೂಡಿಯೇವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದರೆ ನಿಮಗೆ ಬರುವಂಥ ಆದಾಯ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬರಬೇಕೋ ಆರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವಂತೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಪಾತ್ರ ನೀವು ಬಸ್ ದರವನ್ನು ಈ ರೀತಿ ಏರಿಸಿ ಕೊಂಡು ಹೋಗತಕ್ಕಂಥ ಜಾಡನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಬಹುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಈಕಡೆ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು. ಈಗ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿರುವ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವೊಂದು ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಸಮರ್ಥನೆ ಮಾಡಿದರೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ... This is a very unjustified move by the Government and I urge the Government to revise this.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಜಿ. ಜರ್ಜ್ (ಸಾರಿಗೆ ರಾಜ್ಯ ಸಚಿವರು).—ಮಾನ್ಯ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷೇಶ್ವರಿಯವರೇ ಮಾನ್ಯ ಯಡಿಯೂರಪ್ಪನವರು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಎಷ್ಟು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ, ಸ್ಟೇರ್ ಪಾಟ್‌ಗ್ಗೆ ಎಷ್ಟು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ ಅಷ್ಟೇ ಬಸ್ ದರವನ್ನು ಏರಿಸಿ ಎಂದು ಒಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡಿದರು, ನಾವು ವೇಜ್ ನಗೋಷಿಯೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಲೇಬರ್‌ಗೆ ೩೦ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ವೇಜ್ ಇನ್‌ಕ್ರೀಸ್ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ ಅಲ್ಲದೆ ೨೦ ತಿಂಗಳ ಹಿಂದಿನಿಂದ ರೆಟ್ರಾಸೆಪ್ಟಿವ್ ಎಫೆಕ್ಟ್ ಆಗಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಬಹುಶಃ ಅವರು ಇದನ್ನು ಕೈ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಾವು ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿ ಈ ವರ್ಷದ ನಷ್ಟ ೯೦ ಕೋಟಿ ಆಗಬಹುದೆಂದು ತಿಳಿದು ಬಸ್ ಫೇರ್ ಅನ್ನು ಗೊತ್ತಾ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಸರ್ಕಾರ ಇದಕ್ಕಿಂತ ಒಂದು ರೂಪಾಯಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಜನರ ಮೇಲೆ ಹಾಕಲಿಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧವಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಜನರ ಕೂಗು. ಜನರ ಕಷ್ಟ ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಿ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಆದೇಶ ನೀಡಿದ ಮೇಲೆ ಎರಡು ಬಾರಿ ಇಳಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಬಸ್ ದರ ಇಳಿಸುವಾಗ ೩೨ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಬರಬೇಕಾದ್ದು ನಷ್ಟವಾದರೂ ಪರವಾಗಿಲ್ಲ, ಜನರ ಸವಲತ್ತಿಗಾಗಿ ಇಷ್ಟನ್ನು ಐಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧ ರಿದ್ದೇವೆ. ಫೆಡರೇಷನ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದರೆ, ಫೆಡರೇಷನ್‌ನವರು ಸೋರಿಕೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಫೆಡರೇಷನ್ನಿನ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ಹೇಳಿದೆ, ಯಾವುದೇ ಸೋರಿಕೆಯಾಗಬೇಕಾದರೆ ಅಲ್ಲಿನ ನೌಕರರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದೆ ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು. ಆ ಸೋರಿಕೆಯನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ತೀವ್ರ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸದನದ ಮೂಲಕ ಯಾವುದಾದರೂ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅವಮಹಾರ ಆಗುತ್ತಿದೆ ಸೋರಿಕೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ, ಇಲಾಖೆ ವತಿಯಿಂದ ನಾವು ಅದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಸಾಕಷ್ಟು ಸೈಪ್ಸ್ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ನಾವು ಬರುವ ಮೊದಲು ಸ್ಟೋರ್ಸ್ ಪರ್ಚೇಸ್ ಇಲಾಖೆಯ ಮೂಲಕ ಲೋಕಲ್ ಆಗಿ ಪರ್ಚೇಸ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಡಿವಿಜನಲ್ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಆ ಅಧಿಕಾರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ನಾವು ಅದನ್ನು ಹಿಂದೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಇದು ಕೇಂದ್ರೀಕೃತವಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ನನ್ನ ದಿಮಾಂಡ್ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಸವಿಸಾರವಾಗಿ ಹಾಕಿ ದೇಳುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಅವರು ಏನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದರೆ, ಫೆಡರೇಷನ್ನಿನ ಪ್ರೊಟೆಸ್ಟರು ಅವರ ನೌಕರರ ಸಂಬಳವನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡುವಾಗ ಅದು ನಷ್ಟದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಸಂಸ್ಥೆಯಾದರೂ ೩೦ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿದರು. ಸಿದ್ಧರವರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಆಗ್ರಿಮೆಂಟ್ ೫ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಇದ್ದರೂ ಅದನ್ನು ೪ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಇಳಿಸಿ

ಇನ್ನೊಂದು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಸಿಗುವಂತೆ ಮಾಡಿ, ಇವತ್ತು ಏನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದರೆ ಬೆಲೆ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಬೇಡಿ, ಇಳಿಸಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ಕಡೆ ಸಂಬಳ ಜಾಸ್ತಿ ಕೊಡಿ ಅನ್ನುತ್ತಾರೆ, ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಡೀಸಲಿಗೆ, ಟ್ಯೂಬಿಗೆ ತೆರಿಗೆ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಒಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದರ ಬೆಲೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾದರೆ ನಾವು ಹೇಗೆ ನಡೆಸಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ? ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ದಿಂದ ೩೨ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿತ್ತು. ಇನ್ನೂ ೩೨ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಪ್ರೊ. ಸಂಜುಂಡಸ್ವಾಮಿಯವರು ಪ್ರಯಾಣಿಕರು ಬಸ್ ಟಾಪ್ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು, ಇದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು ನಮಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಬಸ್ಸುಗಳು ಬೇಕು, ಅದಕ್ಕೆ ಹಣ ಬೇಕು. ಈ ತರಹದ ತೊಂದರೆಯನ್ನು ನಾವು ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾದ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಹಲವಾರು ಮಂದಿ ದಕ್ಷ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇದ್ದಾರೆ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸರಿಯಿಲ್ಲವೆಂದು ಒಂದೇ ಸಾರಿ ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಕಂಡಕ್ಟರ್, ಡ್ರೈವರ್‌ಗಳಿಂದ ಸೋರಿಕೆ ಆಗುತ್ತಿರಬಹುದು. ಇವರಲ್ಲಿಯೂ ಹಲವರು ದಕ್ಷರಿದ್ದಾರೆ. ಯಾರು ದಕ್ಷರು ಇದ್ದಾರೆ, ಅವರಿಗೆ ಉತ್ತೇಜನ ಕೊಡೋಣ. ಭ್ರಷ್ಟರು ಇದ್ದರೆ ಅವರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆ ಕೊಡೋಣವೆಂದು ಸರ್ಕಾರ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ಬೆಂಬಲ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮಾನ್ಯ ಈಶ್ವರಪ್ಪನವರು ಖಾಸಗಿಯವರಿಗೆ ಬಿಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಖಾಸಗಿಯವರು ಮಾಡಿದು ಸರಿ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧನಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಹಲವಾರು ಅನುಕೂಲಗಳು ಇವೆ. ಎಂಟು ಗಂಟೆ ದುಡಿದರೆ ೬೦೦ ರೂಪಾಯಿ ಸಂಬಳ ಇರುತ್ತದೆ. ಲೇಬರ್ ಲಾ ಇರುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ.ಎಸ್. ಯಡಿಯೂರಪ್ಪ.—ನಾವು ಕೊಟ್ಟಂತಹ ಸಲಹೆ ಆ ರೀತಿ ಅಲ್ಲ. ತಾವು ನಡೆಸಿ, ಖಾಸಗಿಯವರೂ ನಡೆಸಲಿ, ಹೆಲ್ಪಿ ಕಾಂಪ್ಲಿಷನ್ ಇರುತ್ತದೆ. ಯಾರು ಕಡಿಮೆ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಕೆರಡು ಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಜನರು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ವಾಗುತ್ತದೆ. ಕೋಟ್ಯಾಂತರ ರೂಪಾಯಿ ಲಾಸ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ನೀವು ನಡೆಸುವ ಅಗತ್ಯವೇನು? ಖಾಸಗಿಯವರಿಗೆ ಕಂಡೀಷನ್ ಹಾಕಿ. ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಕ್ಲೋಸ್ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಡೆಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಏನಿದೆ ಅದೇ ರೀತಿ ಖಾಸಗಿಯವರಿಗೂ ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡಿ. ನಿಮಗೂ ಭಾರ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಬಿಳಿ ಮಾನೆಯನ್ನು ಏಕೆ ಸಾಕುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಜೆ. ಜಾರ್ಜ್.—ಸರ್ಕಾರ ಈಗಾಗಲೇ ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್ ಸಭೆ ಕಮಿಷಿಯನ್ನು ರಚನೆ ಮಾಡಿದೆ. ಆ ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್ ಸಭೆ ಕಮಿಷಿಯವರು ಕೆ.ಎಸ್.ಆರ್.ಟಿ.ಸಿ.ಯಲ್ಲಿ ಯಾವರೀತಿ ದಕ್ಷತೆ ಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಬಹುದು ಎಂಬ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನೋಡುತ್ತಾರೆ. ನಮಗಂತೂ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರ ಮೇಲೆ ಹೊರೆ ಹೊರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟು ವಿಲ್ಲ. ಅಂಥ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ, ತಮಿಳು ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಯಾವರೀತಿ ಆಗುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನೂ ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್ ಸಭೆ ಕಮಿಷಿಯವರು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿ ನೋಡುತ್ತಾರೆ. ನಂತರ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಸಬ್ಸಿಡಿ ವಿಚಾರವನ್ನು ಅವರು ಹೇಳಿದರು. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಲಕ್ಷ್ಮಪ್ಪನವರು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರನ್ನು ಸಬ್ಸಿಡಿ ಕೇಳಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಹಿಂದೆ ಸಿಂಧ್ಯೆ ಅವರು ಸಾರಿಗೆ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾಗ ಒಂದು ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟನ್ನು ಇದೇ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಅಗ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಸಮ್ಮತಿಸುತ್ತದೆ. ಅದೇ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನಮಗೆ ಈಗ ಬಂದಿದೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಸಬ್ಸಿಡಿ ಕೊಡುವುದಾದರೆ ಮುಂದಿನ ದಿನವೇ ಪ್ರಯಾಣ ದರವನ್ನು ಆದಷ್ಟು ಇಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ವಿದೆ. ಅವರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ೧೯೭೬ರ ಆಕ್ಟ್ ಪ್ರಕಾರ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ೩೨ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ೧೬ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಈಗ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿರುವ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಸಬ್ಸಿಡಿ ಕೊಡಲೇಬಾರದು ಎಂದು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದೆ. ನಾನು ಕೇಂದ್ರದ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟ್ ಮಿನಿಸ್ಟರ್ ಹತ್ತಿರ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿದೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸೋಷಿಯಲ್ ಅಬ್ಲಿಗೇಷನ್ ಇರುತ್ತದೆ, ಲಾಭ ನಷ್ಟವನ್ನು ಇದರಲ್ಲಿ ನೋಡಬಾರದು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೂ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಕಾಂಟ್ರಿಬ್ಯೂಷನ್ ಕೊಡುವಂಥ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮಪ್ಪನವರು ಅಕ್ಯಾಂಪೇಟೆಡ್ ಸ್ಟೇರ್ ಪಾರ್ಕ್ಸ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಅನ್‌ವಾಂಟೆಡ್ ಸ್ಟೇರ್ ಪಾರ್ಕ್ಸ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ಆದೇಶ ಕೊಟ್ಟು ಅದನ್ನು ಸರಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್ ಅವರು ಲೀಕೇಜ್ ಅನ್ನು ಸ್ವಾಪ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ಸಾಕಷ್ಟು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಇನ್ನೂ ಬಿಗಿ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಮೊನ್ನೆ ಸಿಂಧ್ಯೆ ಅವರು ಸ್ಟೇರ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದರು. ಯಾವಾಗ ನೋಡಿದರೂ ಅಸೆಂಬ್ಲಿ ಕೌನ್ಸಿಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು

ಮಾತು ಕೇಳಿಬರುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಬಿ.ಟಿ.ಎಸ್.ನಲ್ಲಿ ೩೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಸಪ್ತ ಆಗುತ್ತಿದೆ. ಚೆಗಾಂ. ಹೆಬ್ಬಳ್ಳಿ ಡಿವಿಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಲಾಭ ಬರುತ್ತಿದ್ದರೂ ಇದರ ಸಪ್ತವನ್ನು ಆ ಭಾಗದವರ ಮೇಲೆ ಏತಕ್ಕೆ ಹೊರಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಸ್ಟೇಜ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಬಾಂಬೆ, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ, ಮದ್ರಾಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಎರಡು ಕಿಲೋ ಮೀಟರ್‌ಗೆ ಒಂದು ಸ್ಟೇಜ್ ಇದೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ೧೯೮೩ರಲ್ಲಿ ೪ ಕಿಲೋಮೀಟರ್‌ಗೆ ಒಂದು ಸ್ಟೇಜ್ ಎಂದು ಮಾಡಿದರು. ರೇಟ್ ಮಾತ್ರ ಒಂದೇ ತರಹ ಮಾಡಿದರು. ಇದರಿಂದ ಬಿ.ಟಿ.ಎಸ್.ನಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಲಾಭಾನಾಗುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದು, ಫಸ್ಟ್ ಸ್ಟೇಜ್ ನಲ್ಲಿ ಇಳಿದಮೇಲೆ ಅದೇ ಟಿಕೆಟನ್ನು ಕಂಡಕ್ಟರ್ ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಕೊಡುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇತ್ತು. ೫೦ ಪೈಸೆ ಇದ್ದು ದನ್ನು ೭೫ ಪೈಸೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿದರೆ ಶೇಕಡ ೫೦ರಷ್ಟು ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿದರು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಬಿ.ಟಿ.ಎಸ್.ನಲ್ಲಿ ಮ್ಯಾಗ್ನಿಮಂ ಟಿಕೆಟ್ ರೇಟ್ ಇರುವುದೇ ರೂ. ೨-೭೫. ಇದೇ ಕೆಳಗೂ ಟ್ರೈನ್ ರೇಟ್ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿದಾಗ ಏತಕ್ಕೆ ಬರಲಿಲ್ಲ ? ಬಸ್ ರೇಟನ್ನು ಐದು ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿದರೂ ಕೂಗು ಬರುತ್ತದೆ. ಟ್ರೈನ್‌ನಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರೂ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲವೇ ? ದೊಡ್ಡವರು ಮಾತ್ರ ಹೋಗುತ್ತಾರಾ ?

ಶ್ರೀ ಬಿ.ಎಸ್. ಯಡಿಯೂರಪ್ಪ.—ನಾವು ರೈಲು ತಡ ಚಳುವಳಿ ಮಾಡಿ ಪ್ರತಿಭಟನೆ ಮಾಡಿದ್ದೆವು. ನೀವೂ ಮಾಡಬಹುದಾಗಿತ್ತು.

ಶ್ರೀ ಕೆ.ಜೆ. ಜಾರ್ಜ್.—ನಾನು ಸಿಂಧ್ಯಾ ಅವರಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ೧೯೮೫ರಲ್ಲಿ ಸಿಂಧ್ಯಾ ಅವರೇ ಕೊಟ್ಟಂಥ ಸ್ಟೇಜ್‌ಮೆಂಟ್ ನೋಡಿ. “ಬಸ್ ಪ್ರಯಾಣ ದರ ಇಳಿಸುವುದು ಅಸಾಧ್ಯ” ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ನಮ್ಮ ಚೀಫ್ ಮಿನಿಸ್ಟರ್ ಎರಡು ಸಾರಿ ಇಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಸಬ್ಸಿಡಿಯನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಕೊಟ್ಟರೆ ನಾಳೆಯೇ ಇಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಿದ್ದೇವೆ. ಈ ದರ ಹೆಚ್ಚಿಸಿದ ಬಗ್ಗೆ ನನ. ನೋವಿದ ಎಂದು ಸಿಂಧ್ಯಾ ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಪ್ರಯಾಣ ದರ ಹೆಚ್ಚಿಸಿರುವ ಬಗ್ಗೆ ನನಗೂ ನೋವಿದೆ ಆದರೆ ಏರಿಕೆ ಅನಿವಾರ್ಯ. ಸಪ್ತ ತುಂಬಲು ನಾವು ಬಸ್ ದರ ಹೆಚ್ಚಿಸಿಲ್ಲ. ನಿರ್ವಹಣಾ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಸರಿದೂಗಿಸಲು ಮಾತ್ರ ಹೆಚ್ಚಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಒಬ್ಬ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು.—ನೀವು ಜನತಾ ಮತ್ತು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕಿರುವ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯುತ್ತಿದ್ದೀರೋ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೀರೋ ?

ಶ್ರೀ ಪಿ. ಜಿ. ಆರ್. ಸಿಂಧ್ಯಾ.—೧೯೮೪-೮೫ರಲ್ಲಿ ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ನಾನು ಯಾರನ್ನೂ ದೂಷಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ದರ ಏರಿಸದೇ ಇದ್ದರೆ ಸಂಸ್ಥೆ ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಸಿಂಧ್ಯಾ ಅವರೇ ೧೯೮೪-೮೫ರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆಗ ದರ ಏರಿಸಿದಂತೆ, ಈಗ ನಾವು ಏರಿಸಿದ್ದೇವೆ. ದರವನ್ನು ೫ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಏರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ನಾವು ನೋಡಬೇಕು. ಮತ್ತೆ ಮಾನ್ಯ ಕೌಜಲಿಯವರು ಮತ್ತು ಯಡಿಯೂರಪ್ಪನವರು ಒಂದೇ ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳಿದರು. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಬಸ್ ದರ ಜಾಸ್ತಿ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಾವು ಇವತ್ತು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿನ ಬೆಲೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕಂಪೇರ್ ಮಾಡೋಣ. ಈಗ ಎಲ್ಲಾ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲೂ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮೊನ್ನೆ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮದು ೧೪.೨೨ ಪೈಸೆ ಇದ್ದರೆ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ೧೬.೬೬ ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ.ಎಸ್. ಯಡಿಯೂರಪ್ಪ.—ತಮಿಳುನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ.ಜೆ. ಜಾರ್ಜ್.—ಮೊನ್ನೆ ನಾನು ಕೊಯಮತ್ತೂರಿಗೆ ಸಹಾ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿ ನೋಡಿ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಅಲ್ಲೂ ಕೂಡಾ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಸಪ್ತದಲ್ಲಿ ಸಾಗುತ್ತಿವೆ. ಅಲ್ಲಿನ ಎಂ.ಡಿ. ಜೊತೆ ನಾನು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಅಲ್ಲಿ ೧೬ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ಗಳು ಇದ್ದು ಸಮಗಿತಲೂ ಆ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಪ್ತ ಕೌಚ್ಚು ಆಗಿದೆ. ಅವರೂ ದರ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ.ಎಸ್. ಯಡಿಯೂರಪ್ಪ.—ಅಲ್ಲಿ ಜನರಿಗೆ ಭಾರ ಆಗದಹಾಗೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ.ಜೆ. ಜಾರ್ಜ್.—ತಮಿಳುನಾಡಿನೂ ಸಮಗೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಇದೆ. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಒಂದೇ ಏರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಏರಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಆಂಧ್ರದಲ್ಲಿ ಏರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಗೋವಾದಲ್ಲಿ ಏರಿಸುವ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರೆ.

ಒಬ್ಬ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು.—ತಮಿಳುನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಸಂಚಾರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬಸ್‌ಗಳೇ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿಲ್ಲವಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕೆ.ಜೆ. ಜಾರ್ಜ್.—ನಾವು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಆ ರೀತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಕೊಡಬೇಕಾದರೆ ನಮ್ಮ ಹಣಕಾಸಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಸಹಾ ಚೆನ್ನಾಗಿರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮತ್ತೆ ಸಿಂಧ್ಯಾ ಅವರು ಸಮಿತಿ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಸಿಂಧ್ಯಾರವರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬಸ್ ದರ ಏರಿಕೆ ಮಾಡುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸಮಿತಿ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಮತ್ತೆ ಸಿಂಧ್ಯಾರವರೇ ಆಗ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿನ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆ ಬಗ್ಗೆ ಶ್ವೇತಪತ್ರ ಹೊರಬರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಆ ಶ್ವೇತಪತ್ರ ಹೊರಬರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈಗ ನಮ್ಮ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಒಂದು ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್ ಸಬ್ ಕಮಿಟಿ ಮಾಡಿ we are awaiting the recommendations of the Cabinet Sub-Committee on the rates of KSRTC. ಈ ರೀತಿ ನಾವು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಅದಷ್ಟು ಬೇಗ ಸಬ್ ಕಮಿಟಿ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಬರುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ.ಎಸ್. ಯಡಿಯೂರಪ್ಪ.—ಲಕ್ಕೂರಿ ಮತ್ತು ಸೆಮಿ ಲಕ್ಕೂರಿ ಬಸ್‌ಗಳ ದರಗಳನ್ನು ತಾವು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿದ ವೇಲೆ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲೇ ಇಲ್ಲ. ಈಗಲಾದರೂ ಶ್ರೀಸಾಮಾನ್ಯನ ಬಗ್ಗೆ ಗಮನಹರಿಸಿ ಹೆಚ್ಚಿ ಸಿರುವ ದರವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ.ಜೆ. ಜಾರ್ಜ್.—ಈಗಾಗಲೇ ನಾವು ದರವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಬ್ಸಿಡಿ ದರದಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಡೀಸೆಲ್, ಟೈರ್, ಟ್ಯಾಬ್‌ಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಾದರೆ ದರ ಇನ್ನೂ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬನ್ನಿಕೋಡ ಬಸಪ್ಪ ಹನುಮಂತಪ್ಪ.—ಇವತ್ತು ಗ್ರಾಮೀಣ ಜನತೆಗೆ ಏನು ಸೌಲಭ್ಯ ಒದಗಿಸಿದ್ದೀರಿ ಅದಕ್ಕಿಂತಾ ಹೆಚ್ಚು ಸೌಲಭ್ಯ ಸವಲತ್ತುಗಳನ್ನು ಶಹರಿನ ಜನತೆಗೆ ಒದಗಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಶಹರಿನ ಜನರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಒದಗಿಸಿದ್ದರೆ ಭಾರ ಗ್ರಾಮೀಣ ಜನತೆಗೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ, ಅದು ಹೇಗೆಂದರೆ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ೬.೪ ಕಿ.ಮೀ.ಗೆ ಒಂದು ಸ್ಟೇಜ್ ಎಂದು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಹಳ್ಳಿಗರು ಒಂದೆರಡು ಕಿ.ಮೀ. ಕ್ರಮಿಸಿ ಒಂದು ಹಳ್ಳಿಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಹಳ್ಳಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಕಡಿಮೆ ದೂರ ಕ್ರಮಿಸಿದರೂ ಒಂದು ಸ್ಟೇಜ್‌ನ ಹಣ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರ ಗ್ರಾಮೀಣ ಜನರು ತಾನು ಕ್ರಮಿಸದ ಕಡಿಮೆ ದೂರಕ್ಕೂ ಹಣ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದ ಆತನು ಕ್ರಮಿಸಿದ ದೂರ ನೋಡಿ ನೀವು ಹಣ ಪಡೆಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆತ ಕ್ರಮಿಸಿದ ಜಾಗಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಹಣ ಪಡೆಯಲು ತಾವು ಸಬ್-ಸ್ಟೇಜ್ ಎಂದು ಮಾಡಿದರೆ ಗ್ರಾಮೀಣ ಜನರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದ ಇವತ್ತು ೩.೨ ಕಿ.ಮೀ. ದೂರಕ್ಕೆ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಬ್-ಸ್ಟೇಜ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ಜನರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ.ಎಸ್. ಯಡಿಯೂರಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಇವತ್ತು ಪ್ರೈವೇಟ್ ಬಸ್ಸುಗಳೂ ಓಡುತ್ತಿವೆ. ಅವರನ್ನೂ ದರ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಚೆನ್ನಾಪುರ ಎಂದು ಶಿಕಾರಿಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿದೆ. ಅಲ್ಲಿಂದ ಶಿರಾಳಕೋಪ್ಪಕ್ಕೆ ಪ್ರೈವೇಟ್ ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ರೂಪಾಯಿ ದರ ಇದೆ. ಅದರ ಗೌರ್ವಮೆಂಟ್ ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಎರಡೂವರೆ ರೂಪಾಯಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗಾದರೆ ಜನರ ಗತಿ ಏನು? ಪ್ರೈವೇಟ್ ಬಸ್ಸಿನವರೂ ಇದನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ದರ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆಗ ಜನ ಬದುಕುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಸಭಾನಾಯಕರಿದಾರೆ. ಅವರ ಜೊತೆ ತಾವು ಕನ್ಸಲ್ಟ್ ಮಾಡಿ ಪುನರ್ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ರೈತರನ್ನು, ಬಡವರನ್ನು ಉಳಿಸಿ ಸ್ವಾಮಿ. ನಗರದ ಜನರ ಬಗ್ಗೆ ದೊಡ್ಡವರ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಜೆ. ಜಾರ್ಜ್.—ಇದರ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಮತ್ತೆ ಯಡಿಯೂರಪ್ಪನವರು ಲಗು ರಿ ಬಸ್ ವಿಚಾರ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸೂಪರ್ ಡಿಲಿಕ್ಸ್ ಬಸ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳುತ್ತಾ ಅದರ ದರ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಒಂದು ಸೂಪರ್ ಡಿಲಿಕ್ಸ್ ಬಸ್ಸಿಗೆ ಸುಮಾರು ೫ ಲಕ್ಷ ೮೦ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಬೆಲೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಬಸ್ಸಿನ ಸೀಟಿಂಗ್ ಕೆಪಾಸಿಟಿ ಬರೀ ೩೫ ಮೂರೂವರೆ ಲಕ್ಷ ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ಓಡಿದಮೇಲೆ ಆ ಬಸ್ಸನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದ ನಮಗೆ ಬಡ್ಡ ತೋಂದರ ಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ನಾವು ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಪ್ಲಾಸೆಂಜರ್ಸ್ ಕೆಪಾಸಿಟಿ ಕೊಡುವುದಾದರೆ ಓಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಏತಕ್ಕಿಂದರೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಶಾಸಕರು ಅದನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಪ್ಲಾಸೆಂಜರ್ಸ್ ಬೇಕು. ಕೇವಲ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಗೋಸ್ಕರ ಕೇಳಿದರೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಾನು ತಮ್ಮೆಲ್ಲ ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದು. ನಾವು ಈಗ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ನಾವು ಸಂಸ್ಥೆ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ.ಬಿ. ಚಂದ್ರೇಗೌಡ:—ಇಷ್ಟಲ್ಲಾ ಹೇಳಿದಮೇಲೆ ಡಿಫೆನ್ಸಿವೋ ಅಥವಾ ನಮ್ಮ ಮಾತಿಗೆ ಏನಾದರೂ ಬೆರೆ ಇದೆಯೋ? ಈಗ ಸಭಾ ನಾಯಕರು ಏನೋ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಕೇಳೋಣ.

ಶ್ರೀ ಕೆ.ಜೆ. ಜಾರ್ಜ್:—ನಿಮ್ಮ ಮಾತು, ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷದವರ ಮಾತು ಇದನ್ನು ಮೊದಲೇ ಕೇಳಿಕೊಂಡು ನಮ್ಮ ಸಭಾನಾಯಕರು ಅದೇತ ಕೊಟ್ಟ ಪ್ರಕಾರ ಈಗಾಗಲೇ ಎರಡು ಬಾರಿ ದರ ಇಳಿಸಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಬಿ. ಚಂದ್ರೇಗೌಡ:—ಒಂದು ಬಾರಿ ನಗರಕ್ಕೆ ಒಂದು ಬಾರಿ ಗ್ರಾಮಾಂತರಕ್ಕೆ ದರ ಇಳಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಅದನ್ನು ಎರಡು ಬಾರಿ ಅನ್ನುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಪಿ.ಜಿ. ಆರ್. ಸಿಂಧ್ಯಾ:—ಕೇವಲ ನಾಲ್ಕು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಸ್. ಯಡಿಯೂರಪ್ಪ:—ಅದೊಂದ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನ ಇಲ್ಲ. ೧೦೦ಕ್ಕೆ ೧೦೦ ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿಸಿದ್ದೀರಿ.

ಶ್ರೀ ಕೆ.ಜೆ. ಜಾರ್ಜ್:—ಯಡಿಯೂರಪ್ಪನವರೇ ೧೦೦ಕ್ಕೆ ೧೦೦ರಷ್ಟು ನಾವು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಲ್ಲ. ನಾನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ರೆಸ್, ಅರ್ಜನಿಗೆ ಸಬ್‌ಅರ್ಬನ್‌ಗೆ ಮತ್ತು ಸಿಟಿ ಸರ್ವಿಸ್‌ಗೆ ಶೇಕಡಾ ೨೫ರಷ್ಟು ಇಳಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಮತ್ತೆ ೨೫ ಪೈಸೆಗೆ ರೌಂಡ್‌ಅಫ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆರ್ಡರ್ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್:—ನಾನು ಮನವಿ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ಸಭೆಯ ಒತ್ತಾಯಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಮೂರನೇ ಬಾರಿ ದರ ಇಳಿಸಿಬಿಡಿ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಪಿ. ವೆಂಕಟೇಶ್:—ಎಲ್ಲ ಸದಸ್ಯರೂ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿದ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದೆ. ಆದರೆ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಏತಕ್ಕೆ ತರ್ಕ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೋ ನನಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಡಿ.ಬಿ. ಚಂದ್ರೇಗೌಡ:—ಎರಡು ಬಾರಿ ಇಳಿಸಿದ್ದೇವೆ, ಎರಡು ಬಾರಿ ಇಳಿಸಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹತ್ತು ಸಾರಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಾನೂ ಲೆಕ್ಕ ಮಾಡುತ್ತಲೇ ಇದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ಅವರು ಇಳಿಸಿರುವುದು ಒಂದೇ ಬಾರಿ. ಈಗ ಮತ್ತೆ ಇಳಿಸಿದರೆ ಎರಡು ಬಾರಿಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ.ಜೆ. ಜಾರ್ಜ್:—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ. ಸಾಕಷ್ಟು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ವಿಶೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರೊ ಮತ್ತೂ ಉಪನಾಯಕರು ಹಾಗೂ ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆಲ್ಲಾ ಒಂದು ಭರವಸೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ನಾವಾಗಲೀ, ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರವಾಗಲೀ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ರೀತಿಯಿಂದ ಕೆ ಎಸ್. ಆರ್. ಟಿ. ಸಿ. ಯನ್ನು ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗಾಗಿ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಹಾಗೂ ಅವರಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿ ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತೇವೆ ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

(ಹಲವಾರು ಸದಸ್ಯರು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಗೊಂದಲವಾಯಿತು.)

ಶ್ರೀ ಬಿ.ಎಸ್. ಯಡಿಯೂರಪ್ಪ:—ಇದು ರೈತ ವಿರೋಧಿ ಸರ್ಕಾರ. ಶ್ರೀ ಸಾಮಾನ್ಯನಿಗೆ ಇವರಿಂದ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ಸರ್ಕಾರದ ನೀತಿಯನ್ನು ಪ್ರತಿಭಟಿಸಿ ನಾವು ವಾಟ್ ಟೆಟ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

(ಸಭಾತ್ಯಾಗ ಮಾಡಲು ಅರ್ಧ ದಾರಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದ ಬಿ.ಜಿ.ಪಿ. ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಜನತಾ ದಳದ ಸದಸ್ಯರು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ ಬನ್ನಿ ಎಂದಾಗ ವಾಪಸ್ ಬಂದರು.)

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್:—ನಮ್ಮ ಮುಂದಿನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಸಭಾತ್ಯಾಗ. ಅದು ಆಗದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಸಭಾತ್ಯಾಗ ಮಾಡಿಸುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲ, ಸಭಾತ್ಯಾಗ ಆಗದೇ ಇರುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಕೊಡಿ.

೪.೦೫ ಪಿ.ಎಂ.

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್ (ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು):—ಮಾನ್ಯ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷನವರೇ, ಬಸ್ ದರ ಏರಿಕೆ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನ ಸೆಳೆಯುವ ಅವಕಾಶವನ್ನು ವಿಶೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರುಗಳು ಪೂರ್ಣ ಯಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು ಅವರು ಹೇಳಬೇಕಾದಂಥ ಎಲ್ಲಾ ವಿಚಾರಗಳನ್ನೂ

ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರದ ಪರವಾಗಿ ನನ್ನ ಸಹದ್ಯೋಗಿಗಳಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಜಾರ್ಜ್‌ರವರು ನೀಡ ಬೇಕಾದಂಥ ಎಲ್ಲ ಸೃಷ್ಟಿಕರಣವನ್ನು ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ನನಗೆ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಇಲ್ಲ. ಆದರೂ ಇವತ್ತು ತಮ್ಮ ಎದುರು ನಾನು ನಿಂತಿರುವಂಥ ಉದ್ದೇಶ ಇಷ್ಟೆ ; ನಾನು ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಇದ್ದೇನೆ, ಆಡಳಿತದ ಹೊರಗೂ ಇದ್ದೇನೆ. ಒಂದು ಮಾತು ನಾವು ಎಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪು ತಕ್ಕದ್ದು. ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಇತಿಹಾಸ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿದೆ, ಸರ್ಕಾರ ಹೊರಡಿಸುವಂಥ ಯಾವುದೇ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್‌ನ್ನು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರಾಗಲೀ, ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಾಗಲೀ ಸ್ವಾಗತಿಸಿಲ್ಲ, ಸ್ವಾಗತಿಸುವುದೂ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಹಾಕಲಾರದೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರ ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ೨೫ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್, ಒಮ್ಮೆಗೇ ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು ಎನ್ನುವಂಥ ವಿಚಾರವನ್ನು ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಹಿಂದಿದ್ದಂಥ ಸರ್ಕಾರ ರೈಗೆ ರಿಂದ ರೀತಿಯವರೆಗೆ ಏನು ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿತ್ತು ಆಗ ಅವರು ಈ ವೇಳೆಗೆ ಬಸ್ ದರವನ್ನು ಪುನರ್ ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಿ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಈ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಬೇಕಾದಂಥ ಅವಶ್ಯಕತೆ ನಮಗೆ ಇರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದು ಏಕೆ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ಅವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆಯೇ ಹೊರತಾಗಿ ನಾನು ಅದನ್ನು ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸಿಂಧ್ಯರವರು ಒಂದು ವಿಚಾರ ಹೇಳಿದರು. ಏಕೆಂದರೆ ಅವರು ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿದ್ದರು. ಮತ್ತು ಅವರು ಇದೇ ಖಾತೆಯಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರತಿವರ್ಷ ನಾವು ಯೋಜನಾ ಆಯೋಗಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತೇವೆ, ಹೋಗಿ ಮುಂದಿನ ವರ್ಷದ ಯೋಜನೆಯ ಗಾತ್ರ ಎಷ್ಟು ಇರಬೇಕು ಎನ್ನುವಂಥದ್ದು ನಾವು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ಲೊಸ್ಕೆಜ್ ಮಾಡಿ ಪ್ಲಾನಿಂಗ್ ಕಮಿಷನ್‌ನ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಚೀರಮನ್ ಹಾಗೂ ಅದರ ಸದಸ್ಯರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಸಮಾಲೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ವರ್ಷ ವರ್ಷ ನಮ್ಮ ಪ್ಲಾನ್ ಗಾತ್ರ ಹೆಚ್ಚು ಆಗುತ್ತದೆಯೇ ಹೊರತಾಗಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದು ಹೆಚ್ಚು ಆಗಲೇ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಇಲ್ಲದೆ ಹೋದರೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ೭ನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಯೋಜನೆಯ ಗಾತ್ರ ಒಂದೂವರೆ ಲಕ್ಷ ಕೋಟಿ ಇತ್ತು. ಇವತ್ತು ಎಂಟನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಅದು ಆರು ಲಕ್ಷ ಕೋಟಿಯಾಗಿದೆ. ಆರು ಲಕ್ಷ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಸಾಧನಗಳನ್ನು ನಾವು ಕ್ರೋಢೀಕರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಹಿಂದೆ ಹಾಕಿದ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಒಂದು ನಯಾಪೈಸೆಯನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡದೆ, ಯಾವುದೇ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಕೇಳಲಾರದಂತೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ, ಯೋಜನೆಯ ಗಾತ್ರ ದೊಡ್ಡದು ಮಾಡಿ, ಆಡಳಿತವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಸಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುವಂಥದ್ದು ಸಾಧ್ಯವಾದುದಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಯಾರೂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಇದೀಗ ಶ್ರೀ ಸಿಂಧ್ಯರವರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ, ನಾವು ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಲೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆ ಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕದ ಲೇನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯ ಗಾತ್ರ ಎಷ್ಟು ಇರಬೇಕು ಎಂದು ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡುವ ಮುನ್ನ ನಾವು ಎಷ್ಟು ಗಾತ್ರ ಇರಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳಿದರೆ, ಯೋಜನಾ ಆಯೋಗದವರು ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿ ತಲೆದೂಗುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ಅವರು ನಮ್ಮನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ ನಿಮ್ಮ ಸಾಧನ ಸಂಪತ್ತುಗಳು ಏನು ? ನಿಮ್ಮ ರಿಸೋರ್ಸ್ ಏನು ಯಾವ ರೀತಿಯಿಂದ ನಿಮಗೆ ಹಣ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ ನಾವು ಸವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಐಟಿಮ್‌ವೈಸ್ ಆಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರನ್ನು ಸಮಾಧಾನ ಮಾಡ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅವರು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಅದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಒಂದು ಕಟ್ಟುಪುಣೆ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಟಿ ಬೋರ್ಡ್ ಆಗಲಿ, ಕೆಪಿಸ್‌ಆರ್‌ಟಿ ಆಗಲಿ, ಐದು ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ಸಲ ಅದಕ್ಕಿಂತ ದರಗಳ ಪುನರ್‌ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಿ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನು ನಾನು ಏಕೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಎಂದರೆ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಹಾಕುವಂಥದ್ದು ಸಾಬ್ಯಾವಿಕೆ. ಇದನ್ನು ನಾನು ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಮೊದಲನೇ ಸಲ ಸ್ಯಾಪನಲ್ ಫುಂಟ್ ಗವರ್ನಮೆಂಟ್ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದ ನಾಲ್ಕು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ ? ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ ೩.೩೨೫ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಹೊಸ ಕರಭಾರ ಜನರ ಮೇಲೆ ಅನೇಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಸುಸ್ತಾರ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದರೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ಪೆಟ್ರೋಲ್ ಮೇಲೆ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ, ಡೀಸೆಲ್ ಮೇಲೆ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ರೈಲ್ವೆ ಮೇಲೆ, ಫೋನ್ ಕಾರ್ಡ್ ಮೇಲೆ, ಟೆಲಿಫೋನ್ ಮೇಲೆ, ಎಸ್.ಟಿ.ಡಿ ಮೇಲೆ, ಕರಭಾರ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಆ ವೇಳೆಗೆ ಸಾಬ್ಯಾವಿಕೆವಾಗಿ ಕರಭಾರ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಅಲ್ಲಿಯ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರು ಸ್ವಾಗತ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಯೇ ಅಂದರೆ ಯಾವ ತರಹದ ಸ್ವಾಗತವೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಹಿಂದೆ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಮುಂದೆಯೂ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಮಾಡದೆ ಗತಂತರ ಇಲ್ಲ. ನಾವು ೨೫ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಬಹುಶಃ

ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೂ ಇದು ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಆರಬಹುದು, ಸ್ವಲ್ಪನೋವಾಗುತ್ತದೆ, ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯದವರೆಗೆ ನೋವಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ಮಾಹಿತಿ ರಾಷ್ಟ್ರದವರು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆಂಧ್ರದವರೂ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ತಮಿಳುನಾಡಿನವರು ಇನ್ನು ಕೆಲವೇ ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಕೇರಳದವರೂ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡುವವರು ಇದ್ದಾರೆ. ಇವರೆಲ್ಲಾ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮನಸ್ಸು ಯದಿಯೂರಸ್ತನ ಸರ ಪಕ್ಷದವರು ಆಳುವಂಥ ರಾಜ್ಯಗಳಾದ ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶ, ರಾಜಸ್ಥಾನ ಮತ್ತು ಹಿಮಾಚಲ ಪ್ರದೇಶಗಳವರೂ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಬೇಕಾದರೆ ನಿಮಗೆ ಅಂತಹ ತರಾತುರಿ ಇದ್ದರೆ ಟೆಲಿಫೋನ್ ಮಾಡಿ ಕೇಳಿ, ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಾರಾ ಅಥವಾ ಇಲ್ಲವಾ ಎಂದು. ಇವತ್ತು ಡಿಸೇಲ್ ಬೆಲೆ ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು. ಇದರಿಂದ ಮೊದಲಿನಷ್ಟೇ ಫೇರ್ ಮೇಲೆ ನಡೆಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಸಹೋದೋಗಿಗಳು ಎಲ್ಲಾ ಅಂಕಿ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಡೀಸೆಲ್ ಬೆಲೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ, ಬಿಡಿ ಭಾಗಗಳ ಬೆಲೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ರೀಟರಿಂಗ್ ಇಲಿಯವರೆಗೆ ಎಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಾವು ನೋಡಿ. ಮಾನ್ಯ ಸಿಂಧ್ವರವರು ಒಂದು ವಿಚಾರ ಹೇಳಿದರು. ಬಸ್ ನ ಜಾಸಿಸ್ ರೀಟರಿಂಗ್-ಲೀಟರ್ನಲ್ಲಿ ೩.೩೭.೫೩ ರೂಪಾಯಿ ಇತ್ತು. ಈಗ ಅದರ ರೀಟರಿಂಗ್-ಲೀಟರ್ನಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷದ ೭೫ ಸಾವಿರ ಆಗಿದೆ ಎಂದು; ಅದರ ೪೦.೭ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು. ರೀಟರಿಂಗ್-ಲೀಟರ್ನಲ್ಲಿ ಡೀಸೆಲ್ ಬೆಲೆ ಒಂದು ಲೀಟರಿಗೆ ೩ ರೂಪಾಯಿ ೯೧ ಪೈಸೆ ಇತ್ತು. ರೀಟರಿಂಗ್-ಲೀಟರ್ನಲ್ಲಿ ಮೊನ್ನೆ ೨೨ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ೪ ರೂಪಾಯಿ ೭೯ ಪೈಸೆ ಆಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಸರಾಸರಿ ಶೇಕಡೆ ಹೆಚ್ಚಳ ೧೯.೯ ಆಗಿದೆ. ಇನ್ನು ಟೈರು, ಟ್ಯಾಬುಗಳು ರೀಟರಿಂಗ್-ಲೀಟರ್ನಲ್ಲಿ ೩.೩೯ ರೂಪಾಯಿ ಇದ್ದುದು ಇವತ್ತು ರೀಟರಿಂಗ್-ಲೀಟರ್ನಲ್ಲಿ ೪.೭೩ ರೂಪಾಯಿ ಆಗಿದೆ. ಪರ್ಸೆಂಟೇಜ್ ಆಫ್ ಇನ್ಕ್ರೀಸ್ ೩೬.೬ ಪರ್ಸೆಂಟ್. ಇನ್ನು ವೇಜಸ್, ಆಫ್ ಎಂಪ್ಲಾಯೀಸ್ ೩೦ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ ಆಜ್ಞೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ ಆಜ್ಞೆಯಲ್ಲಿ ಏನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಟೀಕೆ ಟಿಪ್ಪಣಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಜನರ ಹಿತಕ್ಕೆ ಬಿಡುತ್ತೇನೆ ಮತ್ತು ನಿಮ್ಮ ಹಿತಕ್ಕೇ ಬಿಡುತ್ತೇನೆ. ರೀಟರಿಂಗ್-ಲೀಟರ್ನಲ್ಲಿ ಸರಾಸರಿ ವೇಜಸ್ ೧೫.೪೩ ಇದ್ದರೆ, ಈಗ ೨.೮೦ ಆಗಿದೆ. ಪರ್ಸೆಂಟೇಜ್ ಆಫ್ ಇನ್ಕ್ರೀಸ್ ೮೧.೫ ಆಗಿದೆ. ಇಂಟರಿಸ್ಟ್ ಆನ್ ಕ್ಯಾಪಿಟಲ್ ೧೨.೫೩.೯೨ ಇದ್ದುದು ಈಗ ೨.೮೮ ಆಗಿದೆ. ಅದರ ೧೨ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಇನ್ಕ್ರೀಸ್ ಆಗಿದೆ. ಇನ್ನು ಬಿಡಿ-ಭಾಗಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಟೋಟಲ್ ಕಾಸ್ಟ್ ಆಫ್ ಆಪರೇಷನ್ ಪರ್ ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ರೀಟರಿಂಗ್-ಲೀಟರ್ನಲ್ಲಿ ೪೩.೫ ರೂಪಾಯಿ ಇದ್ದುದು. ಈಗ ೫೯.೭ ಆಗಿದೆ. ಪರ್ಸೆಂಟೇಜ್ ೩೭.೨ ಆಗಿದೆ.

ಇಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ತಾವು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ, ನಾವು ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವಂತಹದನ್ನು ಹೇಳಿ. ದರ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ಅಥವಾ ಇದು ಪಬ್ಲಿಕ್ ಸೆಕ್ಟರ್, ಸೇಕ್ಟರ್ ಕಾಸ್ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಏನೂ ಮಾಡಬಾರದಾಗಿತ್ತೋ ಎಂದು ಹೇಳಿ? ಏನೂ ಮಾಡದೇ ಇದ್ದರೆ ಕೋಡ್ ವರ್ಷ ೫೬ ಕೋಟಿ ಇದ್ದುದು ಈ ವರ್ಷ ೯೬ ಕೋಟಿ ಆಗುತ್ತಿತ್ತು. ಇದನ್ನು ನಾವು ನೀವು ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ನಾವು ನೀವು ಕುರಿತು ಒಡಾಡುತ್ತೇವೆ ಇದನ್ನು ಕೊಡುವವರು ದೇವರು ಎಂದರೆ ಖಾಸ್ಸು ಕೊಡತಕ್ಕ ಒಡ ಬೋರೇಗಾಡ್. ಈಗ ಆಗಿರತಕ್ಕ ನಷ್ಟವನ್ನು ತುಂಬುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಕಟ್ಟುವವರ ಮೇಲಿದೆ. ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಮೇಲೆ ಇಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮಾಡಬೇಕಾದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಬಂತು. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಇದನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಒಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ಯದಿಯೂರಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, ಕೆಲವು ಸೆಲೆಕ್ಷನ್ ಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಒಂದು ಶೇ. ಅವು ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಸಲಹೆಗಳು ಎಂದೂ ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ನೀವು ಖಾಸಗಿಯವರಿಗೆ ಏತಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ನೀವೇ ಏತಕ್ಕೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತೀರಿ ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾ ದೆಹಲಿಯ ವಿಚಾರ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಮೂರು ವರ್ಷ ನಾನು ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟ್ ಮಿನಿಸ್ಟರ್ ಆಗಿದ್ದೆ. ಡೆಲಿ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ನವರು ತಾವಾಗಿಯೇ ಬಸ್‌ಗಳನ್ನು ಖರೀದಿ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಬಸ್‌ನ್ನು ಹೈರ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ರೇಟ್ಸ್ ಇರುತ್ತದೆ. ಬಸ್ ಮಾಲೀಕ ಬಸ್‌ನ್ನು ಬೆಳಗ್ಗೆ ೫ ಗಂಟೆಗೆ ತಂದು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಬಿಡುತ್ತಾನೆ. ಡ್ರೈವರ್ ಕ್ಲೀನರ್ ಅವನ ಕಡೆಗುವರು, ಕಂಡಕ್ಟರ್ ನಿಮ್ಮ ವಸು. ಅವನಿಗೆ ದಿನಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟು ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಎನಿಸುವಂ ಗ್ಯಾರಂಟಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಇಷ್ಟು ಓದಿದರೆ ಇಷ್ಟು ಎಂದು ದುಡ್ಡನ್ನು ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ನವರು ಕೊಡಬೇಕು. ಅದರ ಮೇಲೆ ಓದಿದರೆ ಇಷ್ಟು ಎಂದು ಕೊಡಬೇಕೆಂದಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಅದರ ಕಂಟ್ರೋಲ್, ಕಂಡಕ್ಟರ್, ಫೇರ್ ವಸೂಲು ಮಾಡುವುದು, ಪ್ರಾಸಂಜರ್‌ಗಳನ್ನು ಇಷ್ಟು ಎಂದು ಹತ್ತಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ನವರ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ರಾತ್ರಿ ಹೊತ್ತು ಬಸ್ ತಂದು ಬಿಟ್ಟಮೇಲೆ ಅದನ್ನು ತೆಗೆದು

ಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಮೇಂಟೇನ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮರುದಿವಸ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ತಂದು ನಿಲ್ಲಿಸುವುದು ಅವನ ಅಂದರೆ ಬಸ್ ಮಾಲೀಕನ ಜವಾಬ್ದಾರಿ. ಅದನ್ನು ಇಲ್ಲೂ ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕೆಂದು ಪದೇ ಪದೇ ಆರು ತಿಂಗಳಿಂದ ನಾನು ನಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಬಹುಶಃ ಅವರಿಗೆ ಇದು ಇನ್ನೂ ಹಿಡಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ನಿಮ್ಮ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಇಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರೆ, ಅವರು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲಿ ಎಂದು ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಅವರು ಬಂದು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಇದು ಬಹಳ ಲಾಸ್ಟ್ ಆಗುತ್ತದೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಜಾರಿ ಆಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ, ಇದೀಗ ಸಮಸ್ಯೆಯೊಬ್ಬರಾಗಿ ಹೇಳಿದಾಗ ನಮಗೆ ಸಮಾಧಾನ ಆಗಲಾರದಕ್ಕೆ, ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್ ಸೆಟ್‌ಕಮಿಟಿ ಮಾಡಿ ಇದು ಎಷ್ಟರವರೆಟ್ಟಿಗೆ ಜಾರಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಹೆಚ್. ಬಿ. ಕೋಡ್.—ನೀವು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಅವರೇನು ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು ಅದು ಜನತೆಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಆ ರೀತಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರಪಾಟೀಲ್.—ಹಾಗೆ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿ ಅರ್ಥ ಇಲ್ಲ. ಅನರೂಪ ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ಅಂತಿಮ ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಏತಕ್ಕೆ ಇದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಎಂದರೆ, ಡೆಲ್ಲಿ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ನಾವು ಅನೇಕ ಖಾಸಗಿ ಬಸ್‌ಗಳನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಅದರ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಲೈನ್ ಬರೆದಿರುತ್ತಾರೆ. ಅಂಡರ್ ಡಿ.ಟಿ.ಸಿ. ಆಪರೇಷನ್ ಎಂದು ಬರೆದಿರುತ್ತಾರೆ. ಡಿ.ಟಿ.ಸಿ.ಗೆ ನಾವು ಇದನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಅದರ ಅರ್ಥ. ಇದನ್ನು ನಡೆಸುವುದು ಡಿ.ಟಿ.ಸಿ.ಯವರ ಜವಾಬ್ದಾರಿ. ಪೂರ್ತಿ ಒಳಗೆಡೆ ಇರುವಂತಹ ಫೇರ್ ವಸೂಲು ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದು, ಟಿಕೆಟ್ ಕೊಡುವುದು, ದುಡ್ಡು ವಸೂಲು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಇಷ್ಟೇ ಪ್ರಾಸಂಜರನ್ನು ಕೂಡಿಸಬೇಕೆಂಬ ಎಲ್ಲಾ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಡಿ.ಟಿ.ಸಿ. ಅವರದ್ದು. ಬಸ್ ಮೇಂಟೇನೆನ್ಸ್ ಮಾಡುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ನಡೆಸುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಎಲ್ಲಾ ಮಾಲೀಕನದು ಈ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಒಂದು ವೇಳೆ ಇಲ್ಲಿ ಜಾರಿ ಮಾಡಿದರೆ ಅದರಿಂದ ನಮಗೆ ಲಾಭ ಏನಾದರೂ ಆಗುತ್ತದೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಬೇಕು. ಬಹುಶಃ ಜಾರ್ಜ್ ರವರು ಅನೇಕಸಲ ಬಂದು ಹೇಳಿದರು. ನಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ಬಸ್‌ಗಳು ೫-೬-೭ ವರ್ಷಗಳ ಹಳೆಯ ಬಸ್‌ಗಳಾಗಿವೆ ಅವುಗಳನ್ನು ರಿಪೇರಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ ದುಂಬು ಬೀಳುತ್ತವೆ. ಅಕ್ಸಿಡೆಂಟ್ ಆಗುತ್ತದೆ. ಅಕ್ಸಿಲರ್ ವರಿದು ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದ ಹೊಸ ಜಾಸಿಸ್ ಖರೀದಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಹೊಸ ಜಾಸಿಸ್ ಖರೀದಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದರೆ ದುಡ್ಡು ಬೇಕು. ಮೊದಲೇ ನಷ್ಟವಾಗಿ ಜಡ್ಡು ಬಿದ್ದಿರುವಾಗ ದುಡ್ಡು ಎಲ್ಲಿಂದ ತರುವುದು ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿಂದ ಒಂದು ಹೊಸ ಬಸ್ ನಾವು ಹಾಕಿದರೆ ೭ ಜನರನ್ನು ಹಾಕಬೇಕು. ಪರ್ ಬಸ್ ೭ ಜನ ಎಂಪ್ಲಾಯೀಸ್ ಕೆ. ಎಸ್. ಆರ್. ಟಿ.ಸಿ.ಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಈಗ ಪ್ರೈವೇಟ್‌ನವರು ಏನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದರೆ ತಾವು ಬಸ್ ಓಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ತಮ್ಮ ವೇಗನಿಗೆ ಕ್ಲೀನರ್ ಕೆಲಸ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಅದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಇದೆ. ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಲೇಬರ್ ಆಕ್ಟ್ ಪ್ರಕಾರ ಒಂದು ಬಸ್‌ಗೆ ಇಷ್ಟು ಜನ ನೌಕರರು ಇಗಲೇಬೇಕು, ಇಷ್ಟು ಜನರನ್ನು ಮೇಂಟೇನ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಇರುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿ ಇರುವುದರಿಂದ ಬಹುಶಃ ಇವತ್ತು ಪಬ್ಲಿಕ್ ಸೆಕ್ಷನ್‌ಗೆ ಪ್ರೈವೇಟ್ ಸೆಕ್ಷನ್ ಗೆ ಜೊತೆ ಕಾಂಪ್ರೀಸ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ಸಲ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೇ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ರಸ್ತೆ ಬಾರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಎರಡನೇ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಕೂಡಾ ಇರುತ್ತದೆ. ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರದವರು ಎಲ್ಲಾ ವಾಹನಗಳು, ವೈದ್ಯರು ಮೇಘತ್ತಾಗಿ ಬಸ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಹೋಗಲಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇದರಲ್ಲೇ ನಮಗೆ ೬೦ ಕೋಟಿ ರೂ. ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಖಾಸಗಿ ಬಸ್‌ನವರು ಈ ಲೇಯಾಯಿತಿ ಕೊಡುತ್ತಾರಾ? ದುಡ್ಡು ಕೊಟ್ಟು ಒಳಗೇರು, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅಚೆಗೆ ನಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ. ಏಕೆಂದರೆ ದಡ್ಡಿನ ಸಲುವಾಗಿಯೇ ಆತ ಇದ್ದಾನೆ ಹೊರತು ಸೋಲಿಯಲ್ ಸರ್ವಿಸ್ ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆ ಆತನಲ್ಲಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದಲ್ಲಾ ಕಷ್ಟ ಇದೆ. ಮತ್ತೆ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ವತಿಯಿಂದ ಬಸ್ ಶೆಲ್ವರ್ ಕಟ್ಟಿಸುತ್ತೇವೆ, ಡಿಫೋ ಸ್ಟಾಪ್ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ, ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಗೇಸ್ ಫಿಲ್‌ಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುತ್ತೇವೆ, ಇದಲ್ಲಾ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ನಿಂದ ಆಗುತ್ತದೆಯೇ ಹೊರತು ಖಾಸಗಿಯವರಿಂದ ಇದು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇವತ್ತು ಯಾವುದೇ ಒಂದು ನಿಗಮವನ್ನು ಮಾಡುವ ಉದ್ದೇಶ ಏನು? ಪ್ರಯಾಣಿಕರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಆಗಬೇಕು, ಒಳ್ಳೆಯ ಸೌಕರ್ಯ ಪ್ರಯಾಣಿಕರಿಗೆ ಸಿಗಬೇಕು ಮತ್ತು ಅವರಿಗೆ ಬಗ್ಗುವಂತಹ ದರ ಇರಬೇಕು. ಇವತ್ತು ಏನಾಗಿದೆ? ಇವತ್ತು ಇದನ್ನೇ ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆನ್ನುವ ಧಿಯರಿ. ಐದಿಯಾಲಜಿ ಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರು ಇಲ್ಲ. ಜನರಿಗೆ ಸೌಕರ್ಯ ಅನುಕೂಲ ಆಗಬೇಕೆಂದು ಮಾನ್ಯ ರಾಜ್ಯಾದಿಕಾರಿಗಳವರು ಹೇಳಿದರು. ಅವರ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಡೆ ಪ್ರೈವೇಟ್ ಬಸ್‌ನಲ್ಲಿ ೨ ರೂಪಾಯಿ ಯಲ್ಲಿ ಮೋಗುವ ರೀತಿ ನಮ್ಮ ಬಸ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ೬.೦೦ ರೂ. ಬೆಟೆ ಹೆಚ್ಚುವುದಕ್ಕಾಗದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು.

ನನಗೆ ಯಾರೋ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡದ ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರು ವೆಂಗಳೂರಿನಿಂದ ಉಡುಪಿಗೆ ಖಾಸಗೀ ಬಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಓರೂಪಾಯಿಯಾದರೆ ನಮ್ಮ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆ ಬಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಓರೂಪಾಯಿ ದರ ಆಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಹಾಗಿದ್ದರೆ ನಮ್ಮ ಬಸ್‌ಗಳನ್ನು ವಿಶ್ವವ್ಯಾಪ್ತಿ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ, ಅಷ್ಟಕ್ಕೆ ಖಾಸಗಿಯವರೇ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಲಿ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಿದೆ. ನಾನು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಹಿಂದೆ ಮುಂದು ನೋಡುತ್ತೇನೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಾರದು. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಆಗಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಸೆಕ್ಟರ್‌ನಿಂದಲೇ ಆಗಬೇಕು, ಪ್ರೈವೇಟ್ ಸೆಕ್ಟರ್ ಜನರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಆಗಬಾರದು ಎನ್ನುತ್ತಾ ಕೆಲವು ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇವೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ತಲೆ ಕೆಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ, ಈಗಾಗಲೇ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ ೨೦ ರಷ್ಟು ರೂಟಿಂಗ್ ನ್ಯಾಷನಲೈಸ್ ಆಗಿವೆ. ಇನ್ನು ಮಿಕ್ಕ ಭಾಗವನ್ನು ನ್ಯಾಷನಲೈಸ್ ಮಾಡಬೇಕೇ ಎನ್ನುವ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ನನ್ನ ಸಹೋದ್ಯೋಗಿ ಜಾರ್ಜ್ ಅವರು ಕೇಳಿದರು. ಈಗ ನಾನು ನ್ಯಾಷನಲೈಸ್ ರೂಟಿಂಗ್ ಏರಿಯಾ ಏನಿದೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಕೂಡಾ ವಿಚಾರ ಮಾಡೋಣ ಎನ್ನುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. Extension is not our immediate concern or proposal under consideration. ಇದ್ದದ್ದನ್ನು ಕನ್ಸರ್ವೇಟಿವ್ ಮಾಡುವುದು ಹೇಗೆಂದು ಚಿಂತನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ನಾನು ನ್ಯಾಷನಲೈಸ್ ಏರಿಯಾದಲ್ಲಿ ಯಾರಾದರೂ ಬಸ್ ಪಾರ್ಟ್ ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ ಜನರನ್ನಾಗಿ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಕೊಡಿ ಎಂದೂ ನಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಪ್ರಯಾಣಿಕರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವುದಾದರೆ ಅದನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ ಮುಂದೆ ನೋಡುವುದಿಲ್ಲ ಅದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ರೆವಿನ್ಯೂ ಬರುತ್ತದೆ ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಅದನ್ನು ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್ ಸಬ್ ಕಮಿಟಿಗೆ ಪರಿಶೀಲಿಸಲು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ ಮ್ಯಾಕ್ಸ್ ಕ್ಯಾಪ್ ಪಾರ್ಟಿಗಳನ್ನು ಧಾರಾಳವಾಗಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ೧೨ ಪೈಸ ೧೦ ಜನರೂ ಕೂಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಅದರ ಕಾಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಕ್ಯಾರೇಜ್ ಅಕ್ಸಿಪಿಷನ್ ಆಕ್ಟ್ ೧೯೭೬ನ್ನು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಲಾರದೇ ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಜಾರಿಗೆ ತರುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದರೆ ಅನೇಕ ಜನರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶ ವಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರಯಾಣಿಕರಿಗೂ ಅನೇಕ ರೀತಿಯ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಆಕ್ಟ್ ಅನ್ನು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಈಗಾಗಲೇ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸಬ್ ಕಮಿಟಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ದಿನಗಳ ನಂತರ ಒಂದು ಬಿಲ್‌ನ್ನು ಕೂಡಾ ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಮಂಡನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಇದಲ್ಲದೇ ಸ್ಪೆಷಲ್ ಪೆರ್ಮಿಟ್ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಕೂಡಾ ನಾವು ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇದಲ್ಲವನ್ನೂ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು ನಮ್ಮ ಪ್ರಯಾಣಿಕರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅನುಕೂಲ ಆಗಲಿ ಎಂದು, ಎಲ್ಲಾ ನಾವೇ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೊರಟರೆ ಪ್ರಯಾಣಿಕರಿಗೆ ಅನಾನುಕೂಲ ಆಗಬಹುದು. ಇದು dog in the manger policy ಆಗುತ್ತದೆ. ಮಾಡುವುದಾದರೆ ನಾವೇ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಮಾಡಬೇಕು, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಯಾರು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂದೆ ಬರುತ್ತಾರೋ ಅವರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕೆನ್ನುವ ನೀತಿಯನ್ನು ನಾವು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕೂಡಾ ಕಾಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಕ್ಯಾರೇಜ್ ಅಕ್ಸಿಪಿಷನ್ ಆಕ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ತಿದ್ದುಪಡಿ ತರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ಕೂಡಾ ನಾವು ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನೂ ಎರಡು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಹೇಳಿದಾರೆ ಒಂದು, ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ ಆಳ್ವಿಕೆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬಸ್ ದರಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದಾಗ ನೀವು ಪ್ರತಿಭಟನೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ, ಈಗ ನೀವೇ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿಂದು ಹೇಳಿದಾರೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಜಾರ್ಜ್ ಅವರು ಉತ್ತರ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರತಿಭಟನೆ ಮಾಡಿದ್ದು ಏಕೆಂದರೆ, ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ ಆಳ್ವಿಕೆ ಕಾಲ ಅಲ್ಲ ಕಾಲದ್ದು.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಸ್. ಯಡಿಯೂರಪ್ಪ.—ಎಲೆಕ್ಷನ್ ಆಗಲಿ, ಗೆದ್ದ ಮೇಲೆ ಮಾಡೋಣವೆಂದು ನೀವು ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಿದಿರಿ.

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಹಾಗಲ್ಲ. ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಾನು ಆ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ, ಆ ಒಂದು ನೀತಿ ಮತ್ತು ನಿಲುವೆಯನ್ನು ತಾವು ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟ್ ರೂಲ್ ಅಂದರೆ ಕೇರ್ ಟೇಕರ್ ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್. ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪಾಲಿಸಿ ಡಿವಿಷನ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಬಿ. ಚಂದ್ರೇಗೌಡ.—ಸಂಬಳಗಳನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗಬಹುದೋ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಆ ಓರಿಯಂಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಏನಾಗಿದೆಯೋ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಟೀಕೆ ಟಿಪ್ಪಣಿ. ಕಾಮೆಂಟ್ ಮಾಡುವ ಹಾಗಿಲ್ಲವೆಂದೂ ನಾನು ಏನಾದರೂ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆಯೇ? ನಾನು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ಸಹ ಪ್ರತಿಭಟನೆ ಮಾಡಿದ್ದು ರೆಕಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿದೆ, ಅವರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿದ್ದೇ ಓ ಅಂಗಳು. ಆ ಓ

ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕದ ಎಲ್ಲಾ ಸಾಧನೆಗಳನ್ನು ಇಂಪ್ರೂವ್ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಕರ್ನಾಟಕವನ್ನು ಶ್ರೀಮಂತ ರಾಜ್ಯವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ ಎನ್ನುವ ಕೆಲಸಗಳು ಪಾಲಿಸಿ ಡಿಸೀಷನ್ ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ಆ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕೀರ್ತಿ ಟೇಕರ್ ಗೌರವೇಂಟ್ ಮಾಡಬಾರದೆಂದೂ ನಾನು ಪ್ರತಿಭಟನೆ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆಯೇ ಹೊರತಾಗಿ. ಯಾವುದೇ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್‌ಗಳನ್ನಾಗಲೀ, ದರಗಳನ್ನಾಗಲೀ ಹೆಚ್ಚಿಸಬಾರದೆಂದು ಎನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಇನ್ನೂ ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸಿಂಧ್ಯಾರವರು ಬಸ್ ದರಗಳನ್ನು ಏನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದೀರೋ ಅದು ಸಾಧುವಾದದ್ದೇ ಅಥವಾ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂದು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಸದನದ ಸಮಿತಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಈಗಾಗಲೇ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಅಂಕಿ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಈಗ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವುದು ೩೭.೨ ಪರಸೆಂಟ್ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಇಷ್ಟೇ ವಿಸಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು, ಅವರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ೮೯ ರವರೆಗೂ ಆ ಕಡೆಯವರು ಈ ಕಡೆ ಇದ್ದರು. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಈ ಕಡೆ ಇದ್ದವರು ಆ ಕಡೆ ಹೋಗಬಹುದು, ಆ ಕಡೆ ಇದ್ದವರು ಈ ಕಡೆ ಬರಬಹುದು. ಇದು ಪರ್ಮಿನೆಂಟ್ ಎಂದು ನಾವು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಾರದು. ಇವತ್ತು ನಾವು ಏನೇ ಸ್ಟಾಂಡ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೂ ಅದು ಒಂದು ತತ್ವದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಇರಬೇಕು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಸಲಹೆ ಮಾಡುವುದಿಷ್ಟೇ. ಇದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಸದನದ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲ. ಈಗಾಗಲೇ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಅಂಡರ್ ಟೇಕಿಂಗ್ ಕಮಿಟಿ ಇರುವುದರಿಂದ ಹೊಸದಾಗಿ ಸದನದ ಸಮಿತಿ ರಚನೆ ಮಾಡುವುದು ಏಕೆ? ಪಬ್ಲಿಕ್ ಅಂಡರ್ ಟೇಕಿಂಗ್ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಬಸ್ ದರ ಹೆಚ್ಚಿಸಿರುವ ವಿಷಯವನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳೋ, ಆ ಸಮಿತಿಯ ಮುಂದೆ ನಾವು ಎಲ್ಲಾ ಅಂಕಿ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಹಾಜರುಪಡಿಸುತ್ತೇವೆ ಅಲ್ಲಿ ನೀವು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ಬಸ್ ದರವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿರುವುದು ತಪ್ಪು ಎಂದು ನೀವು ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡಿದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು ತಲೆಬಾಗಿರುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಿದ್ದೇನೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಈ ತರಹ ನಾವು ನಮ್ಮ ಸಾಧನೆಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ ಯಾವ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಕೆಲಸವನ್ನೂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆಮೇಲೆ ನಿನ್ನೆ ದಿವಸ ಮಾನ್ಯ ಸಿಂಧ್ಯಾರವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ, ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಿದರೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ, ಸಾಧನೆಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ತೀವ್ರಗತಿಯಿಂದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರು, ಅದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಈಗಾಗಲೇ ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರಾದ ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯು.ಡಿ. ಸಚಿವರು ಹೆಚ್ಚು ವರಿಯಾಗಿ ೧೫೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕಾವೇರಿ ಬೇಸಿನ್ ಕೆಲಸಕ್ಕಾಗಿ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ನಮ್ಮ ಸಾಧನೆ ಸಹಜತೆಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಸಾಧನೆಗಳನ್ನೇನಾದರೂ ದುರುಪಯೋಗ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ಆಗ ನೀವು ನಮ್ಮ ಕಿವಿ ಹಿಂಡಬಹುದು. ಸಾಧನೆಗಳು ಇಲ್ಲದೆ ಯಾವ ಕೇಸವನ್ನೂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಾನು ೧೯೭೨ರಲ್ಲಿ ಪುಂಬಿನಮಂತ್ರಿಯಾಗಿದ್ದಾಗ ನನಗೆ ಒಬ್ಬರು ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರು ಹೇಳಿದರು, ಅವರ ಹಸರು ಹೇಳುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ಅವರು ಈಗ ನಿಧಾರಾಗಿ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಹಾಕದೆ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ನಡೆಸಬಹುದೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು. ನೀವು ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಹಾಕದೆ ಸರ್ಕಾರ ನಡೆಸುತ್ತೀರೆಂದು ಜನರು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರುವುದರಿಂದಲೇ ನಿಮ್ಮ ಕೈಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಬಂದಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಅವರಿಗೆ ಹೇಳಿದ್ದೆ. ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಇಲ್ಲದೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಚುರುಕುಗೊಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಜನರ ನಿರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡುವ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಾವು ಮಾಡುವ ಕಾರ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರಾದ ನೀವು ಸ್ವಾಗತಮಾಡುವಹಾಗಿಲ್ಲ. ನೀವು ಸ್ವಾಗತ ಮಾಡುತ್ತೀರೆಂದು ನಾವು ನಿರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ಕೇವಲ ಪ್ರೊಟೆಕ್ಟ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನೀವು ಪ್ರೊಟೆಕ್ಟ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ಅಷ್ಟೇ.

ಶ್ರೀ ಬಿ ಎಸ್. ಯೆಡಿಯೂರಪ್ಪ.—ತಾವು ಏನು ಕಳೆದ ವರ್ಷ ಹಡಿಸುತ್ತಿದ್ದೀರೋ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯವಿಲ್ಲ ಇವತ್ತು ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕಾದರೂ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಎಕ್ಸೈಸ್‌ನಲ್ಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಒರುವ ದಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು ತಮಗೆ ಅಭಿನಂದನೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿನ ಪ್ರಶ್ನೆ ಏನೆಂದರೆ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಇವತ್ತಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಕಳೆದ ೪-೫ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಬರಗಾಲ ಇದ್ದು ಆ ಜನರು ಜೀವನ ಮಾಡುವುದೇ ಕಷ್ಟವಾಗಿರುವಾಗ ಅವರುಗಳು ತಾವು ಬೆಳೆದ ಕಾಯಿ ಪಲ್ಕೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪೇಟೆಗೆ ತರಲು ಸಾರಿಗೆ ದರಗಳನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಇದರಿಂದ ಅವರುಗಳು ಒದಕುವುದೇ ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಜನರು, ಅಥವಾ ಇನ್ನಾವುದೇ ಪ್ರದೇಶದ ಜನರು ಇವತ್ತು ತಮಗೆ ಅಕ್ಕಿ ಪಕ್ಕದ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ವ್ಯವಹಾರಗಳಿಗಾಗಿ ಹೋಗಿ ಬೇಕಾದರೆ ಈ ಬೆಲೆ ಏರಿಕೆ ಮತ್ತು ಬಸ್ ಅವಸ್ಥೆಯಿಂದ ಕಷ್ಟವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿದೆ. ಈ ಒಂದು ವಸ್ತುತಿಯನ್ನು ಮನಗಂಡು ಇವತ್ತು ಆಡಳಿತ ನಡೆಸುತ್ತಿರುವ ನೀವೂ ಕೂಡಾ ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಕುಳಿತಿದ್ದರೆ ಖಂಡಿತಾ ಪ್ರತಿಭಟನೆ

ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ? ನಿಮಗೆ ನಾವು ಎಲ್ಲಾ ನೀತಿಯ ಸಹಕಾರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೂ ಕೂಡ ಜನತೆಯ ಪ್ರತಿಭಟನೆಗೂ ಕೂಡ ತಾವುಗಳು ಸ್ಪಂದಿಸದೇ ತಮ್ಮ ನಿಲುವನ್ನು ಬಿಗಿಯಾಗಿ ಹಿಡಿದು ಕೊಂಡು ಜನತೆಗೆ ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಸರಕಾರ ಈ ನೀತಿಯನ್ನು ಪ್ರತಿಭಟನೆ ಮಾಡಿ ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷದವರು ಸಭಾತ್ಯಾಗ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

(ಬಿ. ಜೆ. ಪಿ. ಯು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಸಭಾತ್ಯಾಗ ಮಾಡಿದರು)

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಬಿ. ಚಂದ್ರೇಗೌಡ.—ಮಾನ್ಯ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಈ ವಿಚಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ರಸ್ತೆ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆಯಿಂದ ಕನಿಷ್ಠ ಲಾಭ ಬರುವಂತಾಗಬೇಕು, ಆ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಅಂದರೆ ಅದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದ ಮಾತು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಇಂಥ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಲಾಭವನ್ನು ನಮ್ಮ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಏಕಮೇವ ಗುರಿಯಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಾರದು. ಸ್ವಲ್ಪ ನಷ್ಟ ಆದರೂ ನಾವು ಅದನ್ನು ಸಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂಥ ಬಾಬುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದವರು ಸಬ್ಸಿಡಿಯಾ ಕೊಡಲು ಉದ್ದೇಶವು ಅದೇ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಆವರು ಕೊಡಲಿ. ಬಿಡಲಿ ಆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬೇರೆ. ಆದರೆ ಮೂಲ ಉದ್ದೇಶ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಿತಾಸಕ್ತಿ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಕ್ರೋಡೀಕರಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಯಾದ ಕೆಎಸ್‌ಆರ್‌ಟಿಸಿ ಲಾಭ ಮಾಡುತ್ತದೆ, ಅದರಿಂದ ನಾವು ನಮ್ಮ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎನ್ನುತ್ತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಸರಿಯಾಗಲಾರದು. ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದ ಜನರು ನಿನ್ನ ಮೊನ್ನೆಳೆ ನೇ ತಾಯಿಮಾತನ ಸಭೆ ಸೇರಿದ ದಿವಸ ಈ ಬಗ್ಗೆ ೧೦ ಸಾರ್ವಜನಿಕತೆಯೂ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಜನರು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರತಿಭಟನೆ ಮಾಡಿ ಜೈಲಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಇದೂ ಸಹ ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುವ ವಿಚಾರವೇ ಆಗಿದೆ. ಇಂಥದ್ದರಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ನೀವು ಮೊಂಡುತನ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಾಗಲಾರದು ಎಂದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ. ನಾವುಗಳು ನಮ್ಮ ಜನರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿಗೆ ಸ್ಪಂದಿಸಲೇ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ದರದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಳವನ್ನು ತಾವುಗಳು ಏನು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ, ಅದನ್ನು ಬೇರೆ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಇರಿಸಿದಾಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇತ್ತು. ಅಂಥ ಕೆಲಸ ಮಾಡದೆ ಭಾರಿ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಬಸ್‌ದರವನ್ನು ಏರಿಸಿ ನಷ್ಟವನ್ನು ಸರಿದೂಗಿಸತಕ್ಕಂಥ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಇದನ್ನು ನಾವು ಪ್ರತಿಭಟಿಸದೇ ಬೇರೆ ವಿಧಿ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುವಂಥ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿ ಸರಕಾರದ ಈಗಿನ ನಿಲುವನ್ನು ಈ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಭಟಿಸಿ ನಾವುಗಳು ಸಭಾತ್ಯಾಗ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

(ಜನತಾ ದಳದ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಸಭಾತ್ಯಾಗ ಮಾಡಿದರು)

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಬೈರೇಗೌಡ.—ನಾವು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರಲ್ಲಿ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದೇನೆಂದರೆ, ಈ ವಿಚಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಕನಿಷ್ಠ ಪಕ್ಷ ಒಂದು ಸದನದ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಎಂದು. ಅದಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈಗಾಗಲೇ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಉದ್ಯಮಗಳ ಸಮಿತಿಯೊಂದು ಇದೆ. ಆ ಸಮಿತಿ ತತ್ಕ್ಷಣವೇ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಪರಿಶೀಲನೆ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡಬಹುದು ಎಂದಿದ್ದಾರೆ. ಪಿ. ಯು. ಸಿ. ಗೆ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿನ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಉದ್ಯಮಗಳ ಕೆಲಸದ ಭಾರ ಸಾಕಷ್ಟು ಇದೆ. ನಾವು ಕೇಳಿರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಇವತ್ತು ದರದ ಹೆಚ್ಚಳಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾದ ಅಂಶಗಳನ್ನು ನೀವುಗಳು ಹೇಳಿದಂತೆ ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಲು ಸದನ ಸಮಿತಿ ರಚನೆ ಆಗಬೇಕೆಂದು, ಪೆಟ್ರೋಲ್, ಡೀಸೆಲ್, ಟೈರ್, ಛಾಸಿ, ಮುಂತಾಗಿ ಬೆಲೆ ಹೆಚ್ಚಳದ ಕಾರಣ ಪ್ರಯೋಗದ ದರವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲಾಯಿತು ಎಂಬುದು ನೀವು ಕೊಡುತ್ತಿರುವ ಕಾರಣ ಇಂಥ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳ ಬೆಲೆ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಆಗಿದೆ ನೀವು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಮಾಡಿದ ಪ್ರಯೋಗದ ದರದ ಪ್ರಮಾಣ ಏನು? ಇವೇ ಮುಂತಾದ ಸೀಮಿತವಾಗಿರತಕ್ಕಂಥ ವಿಚಾರವನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರವಾಗಿ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಎಂದು ನಾವು ಕೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ ಆದರೆ ಸರಕಾರದವರು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಿದ್ಧವಿಲ್ಲ. ಜನರ ಹಿತ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸರಕಾರ ಈ ನಿಲುವನ್ನು ಪ್ರತಿಭಟಿಸುವುದು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ. ಅದುದರಿಂದ ನಾವು ಸಭಾತ್ಯಾಗ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

(ಜನತಾ ಪಕ್ಷದ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಸಭಾತ್ಯಾಗ ಮಾಡಿದರು)

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷನೆಯವರು.—ಈಗ ಶ್ರೀ ರಾಮಲಿಂಗ ರೆಡ್ಡಿಯವರು ತಮ್ಮ ಗಮನ ಸೆಳೆಯುವ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಸಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರಲ್ಲಿ ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಒಂದು ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ದಯಮಾಡಿ ಬಸ್ ದರದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪವಾದರೂ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವ ಔದಾರ್ಯವನ್ನು

ತಾವು ತೋರಿಸಬೇಕು. ಇದು ನಮ್ಮ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ. ಮಾನ್ಯ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷೀಯವರೇ, ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರ ಮನ ಬಲಿಸಲು ನಾನು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಅದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಿ.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷೀಯವರೂ.—ಈಗಾಗಲೇ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಈ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಎರಡು ಗಂಟೆಗಳ ಕಾಲ ಈ ಚರ್ಚೆ ನಡೆದಿದೆ. ಈಗ ನಿಯಮಾನುಸಾರ ಮುಂದಿನ ವಿಷಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ದಯವಿಟ್ಟು ತಾವುಗಳು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

೪-೪೫ ಪಿ. ಎಂ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಸಾರಿಗೆ ದರ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಜನಗಳಿಗೆ ತೀರ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆ. ದರ ಏರಿಸಿದ ಸರ್ಕಾರ ನೀತಿ ಸರಿಯಲ್ಲ.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷೀಯವರೂ.—ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ರಾಮಲಿಂಗರಡ್ಡಿ ಯವರನ್ನು ಕರೆದಿದ್ದೇನೆ. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ನೀವು ಅಡ್ಡಿ ಬರಬೇಡಿ. ಅವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ತಾವು ಅಡ್ಡಿ ಬರಬೇಡಿ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಇದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಈ ಸರ್ಕಾರದ ನೀತಿಯನ್ನು ನಾನು ವಿರೋಧಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ವಿಚಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರನ್ನು ಬಹಳ ಸಾರಿ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇದು ಬಹಳ ಪ್ರಮುಖವಾದ ವಿಚಾರ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಅನಾಹುತಗಳು ನಡೆದಿದ್ದರೂ ಸಹ...

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷೀಯವರೂ.—ಮಾನ್ಯ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್‌ರವರೇ, ತಾವು ಏನು ಹೇಳಬೇಕೋ ಅದನ್ನೆಲ್ಲ ಹೇಳಿ ಆಗಿದೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಟೈಮ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಎರಡು ಗಂಟೆ ಕಾಲ ಈ ವಿಷಯದ ವೇಲೆ ತಾವುಗಳು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ, ಇನ್ನು ಮುಂದಿನ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಸಹಕಾರ ಕೊಡಿ.

(ಬಸ್ ದರವನ್ನು ಇಳಿಸದಿರುವ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ನಿಲುವನ್ನು ಪ್ರತಿಭಟಿಸಿ ಪಕ್ಷೇತರ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್‌ರವರು ಸಭಾತ್ಯಾಗ ಮಾಡಿದರು)

೨) ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದ ಜಯನಗರದಲ್ಲಿ ಸೀಮೆಎಣ್ಣೆ ದೊರಕದೆ ತೊಂದರೆ ಆಗಿರುವುದು.

ಶ್ರೀ ರಾಮಲಿಂಗ ರಡ್ಡಿ.—ಮಾನ್ಯ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷೀಯವರೇ, ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದ ಜಯನಗರದಲ್ಲಿ ಸೀಮೆ ಎಣ್ಣೆ ಲಭಿಸದೆ ಜನರೇ ತೊಂದರೆ ಪಡುತ್ತಿರುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಅಹಾರ ಮತ್ತು ನಾಗರೀಕ ಸರಬರಾಜು ಮಂತ್ರಿಗಳ ಗಮನವನ್ನು ಸೆಳೆಯುತ್ತೇನೆ.

SRI AZEEZ SAIT (Minister for Food and Civil Supplies).—Madam Deputy Speyker.

Government of India releases superior kerosene oil to the State on seasonal basis as follows :

Summer block :	March 89 to June 89	... 48,000 K. Ls.
Rainy block :	July 89 to October 89	... 48,000 K. Ls.
Winter block :	November 89 to Feb. 90	... 50,905 K. Ls.
	March 90 to June 90	... 44,018 K. Ls.

Every year during Winter Block, i. e., November to February, higher quantity of kerosene oil is released by the Government of India. Accordingly this year 50,905 K.Ls. of kerosene oil was released during this Winter Block. But during this summer block considerably low quantity of kerosene oil i. e., 44,018 K. Ls. has been released to the State. This quantity, in turn has been allotted to the districts in the State based on the number of ration cards existing in the districts. Accordingly, Bangalore I. R. Area has been allotted 10,180 K.Ls. of kerosene during May 1990. The same quantity, during the month of June 90 has been allotted to Bangalore I. R. Area.